

ประกาศเกียรติคุณ บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

**ประกาศเกียรติคุณบุคคล
และหน่วยงานดีเด่นของชาติ
เล่มที่ ๘**

**สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
จัดพิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช ๒๕๓๙**

เรื่อง ประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ เล่ม ๘
คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
จัดพิมพ์เผยแพร่ ครั้งที่ ๑ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม พ.ศ.๒๕๓๙
ISBN ๙๗๔-๗๗๗๒-๑๗-๕

คณะกรรมการ

นายสมชาย	ชูประดิษฐ์
นางสุคนธา	สังข์ยุทธ์
นายนพพร	บุญแก้ว
นางสาววรัชนี	ฟองศักดิ์

ออกแบบปก

นายประยุทธ	ปัญญาศิริ
------------	-----------

พิมพ์ที่ บริษัท ศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด ๕/๓๗-๔๑ ถนนรองเมือง ซอย ๕ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

โทร. ๒๑๔-๔๖๖๐, ๒๑๔-๔๓๗๐, ๒๑๔-๔๓๗๐

คำนำ

ในปัจจุบันนี้ย่อมเป็นที่ทราบกันดีว่า ได้มีหน่วยงาน มูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่ง ดำเนินการประกาศเกียรติคุณมอบรางวัล และสดุดีผลงานของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นสาขาต่าง ๆ แต่ละสาขาอยู่เป็นประจำ แต่การประกาศเกียรติคุณดังกล่าวก็ยังอยู่ในวงจำกัดเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น ไม่ถึงกับเป็นการเผยแพร่ผลงานดีเด่นในระดับชาติ ดังนั้น คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ จึงได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นในสาขาต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน แล้วนำมายกย่องประกาศเกียรติคุณ โดยการจัดทำวิดีโอเทปออกเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ เป็นต้นมา

สำหรับนโยบายสำคัญของคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ในการเผยแพร่ผลงานดีเด่นของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว ก็เพื่อเป็นการส่งเสริมให้กำลังใจแก่บุคคลและหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่น และกระตุ้นให้เยาวชนของชาติตลอดจนประชาชนคนไทยทั่วไป ได้ยึดถือเป็นตัวอย่างและแนวทางประพฤติปฏิบัติด้วยความภาคภูมิใจต่อไป

นอกจากนี้ เพื่อให้การเผยแพร่ผลงานดีเด่นระดับชาติได้เป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติและสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ จึงได้รวบรวมผลงานดีเด่นของบุคคลและหน่วยงานในลักษณะหนังสืออ้างอิงสำหรับเผยแพร่แก่สาธารณชนในโอกาสที่มีการจัดงานประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติประจำปีและหวังว่าหนังสือเล่มนี้ซึ่งนับเป็นเล่มที่ ๘ ของหนังสือลักษณะเดียวกันคงเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในงานพัฒนาสาขาต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์และนโยบายดังกล่าวแล้วข้างต้นเป็นอย่างดี

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

พฤษภาคม ๒๕๓๙

รายนามคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

๑. นายเอนก	สิทธิประสาทสน์	เป็นประธานอนุกรรมการ
๒. นายอรุณ	ปรีดีติลก	เป็นรองประธานอนุกรรมการ
๓. นายเรวัต	จำเฉลิม	เป็นรองประธานอนุกรรมการ
๔. เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือผู้แทน		เป็นอนุกรรมการ
๕. นายเจริญทัศน์	จินตนาเสรี	เป็นอนุกรรมการ
๖. นางประกอบ	ลาภเกษร	เป็นอนุกรรมการ
๗. นางสุสติ	วิทยาสารณยุต	เป็นอนุกรรมการ
๘. นายอนุวัฒน์	ธรมรัช	เป็นอนุกรรมการ
๙. นางธัชกร	เหมะจันทร์	เป็นอนุกรรมการ
๑๐. ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน		เป็นอนุกรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน		เป็นอนุกรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมการพัฒนาชุมชน หรือผู้แทน		เป็นอนุกรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง หรือผู้แทน		เป็นอนุกรรมการ
๑๔. นายวีระ	สกุลทับ	เป็นอนุกรรมการ
๑๕. นายแพทย์ติลก	ทิวทอง	เป็นอนุกรรมการ
๑๖. นางสาวสมลักษณ์	วงศ์งามขำ	เป็นอนุกรรมการ
๑๗. นายสุรินทร์	โกสิยางกูร	เป็นอนุกรรมการ
๑๘. นายสมชาย	ชูประดิษฐ์	เป็นอนุกรรมการ
๑๙. ร้อยตำรวจเอก ภาณุ	พินเนียม	เป็นอนุกรรมการ
๒๐. นางจินตนา	จุลกะเสวี	เป็นอนุกรรมการ
๒๑. นายมนัส	มณีเปรม	เป็นอนุกรรมการ
๒๒. นางสาววันเพ็ญ	เข็นตระกูล	เป็นอนุกรรมการ
๒๓. นางสิริพร	ทองคำวงศ์	เป็นอนุกรรมการ
๒๔. นายเกียรติศักดิ์	ภูส์ว่าง	เป็นอนุกรรมการ
๒๕. นางฉวีวรรณ	จันทร์ตัน	เป็นอนุกรรมการ
๒๖. นายนิธิวัชร	จันทร์สังข์	เป็นอนุกรรมการ
๒๗. นายสมวงศ์	วงศ์วอนแสง	เป็นอนุกรรมการ
๒๘. นางสาวสุริพร	พุทธสุวรรณ	เป็นอนุกรรมการ
๒๙. นางสุนธรา	สังข์อุยर्थ	เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ
๓๐. นายนพพร	บุญแก้ว	เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นายวรวิทย์	หอมเนียม	เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๒. นางสาววชิณี	ฟองศักดิ์	เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หลักการและวิธีการพิจารณาผลงานดีเด่น

ข้อ

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ

ความเป็นมา :

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีประธานคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติได้เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๒๖ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลาประมาณ ๑๔ ปี ได้มีการคัดเลือกบุคคลดีเด่น และเผยแพร่ผลงานทางสื่อมวลชนสาขาต่างๆ ไปแล้ว รวมทั้งสิ้น ๑๐๕ ราย และจะได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ต่อไปตามลำดับ

วัตถุประสงค์ :

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติในการเผยแพร่ผลงานดีเด่นระดับชาติประเภทบุคคล หน่วยงานต่างๆ และงานพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมและให้กำลังใจแก่บุคคลและหน่วยงานดังกล่าว ตลอดจนกระตุ้นให้หน่วยงานและประชาชนทั่วไปถือเป็นแบบอย่างในการที่จะสร้างสรรค์ผลงานที่ดีเด่นให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติมากขึ้น

หน้าที่ :

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติดังกล่าวข้างต้น มีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นของบุคคล และหน่วยงานต่างๆ ระดับชาติ และงานพัฒนาในสาขาต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน แล้วนำมาประกาศเกียรติคุณพร้อมทั้งจัดทำวีดิทัศน์ออกเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งเผยแพร่ไปยังหน่วยราชการหน่วยงานเอกชน ประชาชนทั่วไปที่สนใจ และสถาบันการศึกษา ว่าเป็นสื่อทางวิชาการประกอบการเรียนการสอน

หลักการ

พิจารณาผลงานดีเด่น :

การพิจารณาผลงานดีเด่น มิใช่พิจารณาแต่เฉพาะผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น แต่ให้ครอบคลุมถึงผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชน และบุคคลที่เป็นตัวอย่างในการทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติในด้านต่างๆ ด้วย เป็นผลงานของคนไทยที่ทุกคนสมควรภาคภูมิใจร่วมกันในระดับชาติและยอมรับร่วมกันในส่วนรวม

เป็นผลงานที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และบุคคลได้กระทำจนเห็นผลแน่นอนแล้ว สมควรนำผลงานดีเด่นออกมาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เพื่อให้หน่วยงานและบุคคลทั่วไปได้รู้จักและยึดถือเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตาม

**การแสวงหาผลงาน
ดีเด่นตามหลักเกณฑ์
ที่กำหนดไว้:**

การพิจารณาผลงานดีเด่น จะพิจารณาตามประเภทหรือสาขาของ
ผลงาน หรือวิชาชีพในด้านใดด้านหนึ่งตามที่กำหนดไว้

จำแนกตามประเภทของผลงานดีเด่น ดังต่อไปนี้

๑. การแสวงหาผลงานดีเด่นของบุคคล

จัดทำทำเนียบของหน่วยงาน องค์กร และสถาบันต่างๆ ที่มีการให้
รางวัล และประกาศเกียรติคุณแก่บุคคลผู้กระทำความดีหรือบำเพ็ญ
สาธารณประโยชน์

ติดตามผลการตัดสินใจให้รางวัลและประกาศเกียรติคุณแก่บุคคลตาม
หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๒. การแสวงหาผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐ

ส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานภาครัฐต่างๆ แล้วให้ส่งแบบสอบ
ถามกลับมาวิเคราะห์และประมวลข้อมูลหรือผลงาน

จัดส่งผู้แทนหรือคณะทำงานเฉพาะกิจไปประเมินผลงานของ
หน่วยงานภาครัฐ

รับข้อมูลและข่าวสารผลงานของหน่วยงานภาครัฐจากสื่อมวลชน
ประชาชน และองค์กรภาคเอกชน

รับข้อมูลที่อนุกรรมการนำมาเสนอให้พิจารณา

๓. การแสวงหาผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชน

จัดทำทำเนียบขององค์กรภาคเอกชน ทั้งประเภทที่ไม่แสวงหากำไร
และประเภทที่ดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหากำไร เพื่อประโยชน์ในการแสวงหา
และติดตามผลงานดีเด่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ติดต่อขอทราบผลการดำเนินงานและผลงานดีเด่นขององค์กรภาค
เอกชนทั้ง ๒ ประเภท

**แนวทางในการ
เผยแพร่ผลงานดีเด่น :**

ผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และบุคคลที่คณะ
อนุกรรมการจะนำมาเผยแพร่ จะพิจารณาคัดเลือกเฉพาะผลงานดีเด่นอย่าง
แท้จริง และเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม

จัดพิมพ์หนังสือผลงานดีเด่นโดยเฉพาะ เพื่อเผยแพร่ผลงานดีเด่น
ของบุคคลหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน สำหรับแจกจ่ายในงาน
มอบประกาศเกียรติคุณและโอกาสสำคัญๆ ตามที่คณะอนุกรรมการเห็นสมควร
ส่วนแนวการเขียนผลงานจะเน้นเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์ด้วย

จัดทำรายการออกอากาศทางโทรทัศน์ต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและ
ส่วนภูมิภาคเพื่อเผยแพร่ผลงานดีเด่นโดยเฉพาะตามกำหนดวันเวลาที่แจ้งให้
ประชาชนทราบล่วงหน้า

จัดทำสารคดีวิทัศน์เพื่อใช้ในการเผยแพร่ผลงานดีเด่นตามความ
เหมาะสม และความสำคัญของผลงานดีเด่นที่จะเผยแพร่

จัดทำบทความและสารคดีเผยแพร่ผลงานดีเด่นออกอากาศทาง
วิทยุกระจายเสียง และสื่อมวลชนแขนงต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ
เป็นต้น

ด่วนที่สุด

ที่ รล ๐๐๐๓/๑๔๐๖๑

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๘

เรื่อง ทรงแพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี แทนพระองค์

เรียน นายเอนก สิทธิประศาสน์ ประธานคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ

อ้างถึง หนังสือที่ นร ๐๑๑๐/พ ๑๐๐๐๗ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราช
วโรกาสให้คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่น
ของชาติ รวมจำนวน ๓๓ คน นำบุคคลและผู้แทนหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี ๒๕๓๗ จำนวน ๗ ราย
เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานรางวัลเกียรติคุณบุคคลดีเด่นของชาติ กับขอพระราชทานพระบรมราโชวาทเพื่อ
เป็นสิริมงคล และเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ในเดือนสิงหาคม
๒๕๓๘ วันและเวลาใดสุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้
ผู้ติดตามบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ จำนวน ๒๑ คน ร่วมเข้าเฝ้าฯ ในโอกาสดังกล่าวด้วย ความแจ้ง
อยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงแพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แทนพระองค์ ซึ่งพระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าฯ
ในวันพุธที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ เวลา ๑๕.๓๐ น. ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา

ขอแสดงความนับถือ

(หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์)

ราชเลขาธิการ

กองการในพระองค์

โทร. ๒๒๕๓๗๔๐ - ๔๔, ๒๒๕๓๔๕๗ - ๖๒ ต่อ ๓๕๓

โทรสาร ๒๒๔๓๒๕๙

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายสมักร สุนทรเวช รองนายกรัฐมนตรี ในนามประธานคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ พร้อมด้วยคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ตลอดจนทั้งบรรดาบุคคลและผู้แทนหน่วยงานดีเด่นของชาติ มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ได้ฝ่าละอองพระบาทเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์มาพระราชทานรางวัลเกียรติคุณ แก่บุคคลและหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นระดับชาติอีกวาระหนึ่งในวันนี้

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานพระราชวโรกาสกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาทถึงความ เป็นมา วัตถุประสงค์ และหลักการของการพิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นของชาติโดยสังเขปดังต่อไปนี้

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีข้าพระพุทธเจ้าเป็นประธาน ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นสาขาต่าง ๆ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ เป็นต้นมา สำหรับปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ นี้ ได้คัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นแล้วรวม ๗ ราย

ในการพิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นนี้ คณะอนุกรรมการฯ มิใช่พิจารณาแต่เฉพาะผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น แต่ให้ครอบคลุมถึงผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชนและบุคคลที่เป็นตัวอย่างในการทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ด้วย โดยถือหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

เป็นผลงานของคนไทยที่ทุกคนสมควรภาคภูมิใจร่วมกัน ในระดับชาติ และยอมรับร่วมกันในส่วนรวม ซึ่งหน่วยงานและบุคคลทั่วไปได้รู้จักพร้อมจะยึดถือเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตาม

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชวโรกาสกราบทูลอัญเชิญได้ฝ่าละอองพระบาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคลและผู้แทนหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ รวม ๗ ราย พร้อมทั้งขอรับพระราชทานพระราโชวาทเพื่อเป็นสิริมงคลและเกียรติประวัติแก่ผู้ได้รับพระราชทานรางวัล และขอพระราชทานพระราชวโรกาสกราบทูลเบิก นายเอนก สิทธิประศาสน์ ประธานคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ เป็นผู้กราบบังคมทูลเบิกบุคคลและผู้แทนหน่วยงานดีเด่นของชาติ รับพระราชทานรางวัลเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติตามลำดับต่อไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

สำเนา
พระราชดำรัส
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในพิธีพระราชทานรางวัลเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๗
ณ อาคารชัยพัฒนา
วันพุธที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๘

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ข้าพเจ้ามาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานเกียรติบัตรแก่บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ซึ่งคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติเป็นผู้คัดเลือก ขอแสดงความชื่นชมกับทุกท่านและทุกหน่วยงานที่ได้รับคัดเลือกยกย่องว่ามีผลงานดีเด่น อันควรยึดถือเป็นแบบอย่าง.

การกระทำความดีนั้น แม้จะไม่มีผู้รู้เห็นก็ตาม ผู้ทำก็มีความสุขเอิบอิ่มในสิ่งที่ตนกระทำอยู่แล้ว หากมีผู้อื่นมารู้เห็นและยกย่องสรรเสริญด้วย ก็จะทำให้มีขวัญและกำลังใจในการกระทำความดีมากขึ้น การที่คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่สอดส่องสรรหาบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่สร้างสรรคงานจนปรากฏผลเด่นชัด เป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไปว่า การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวมและสามารถถือเป็นแบบอย่างได้ แล้วนำบุคคลและหน่วยงานเหล่านั้นมาประกาศยกย่องเชิดชู ด้วยการประกาศเกียรติคุณให้บุคคลทั่วไปได้ทราบ พร้อมทั้งมอบรางวัลให้ จึงเป็นภารกิจที่ควรแก่การยกย่องชมเชย และน่าจะเป็นแนวปฏิบัติที่สำคัญประการหนึ่งในการส่งเสริมให้คนไทยศรัทธายึดมั่นในคุณความดีพร้อมที่จะเสียสละกำลังกาย กำลังความคิด ตลอดจนประโยชน์สุขส่วนตัว เพื่อสร้างเสริมประโยชน์สุขและความเจริญรุ่งเรืองของสังคมและประเทศชาติ.

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออวยพรให้ทุกท่านที่ชุมนุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ด้วยกำลังกายใจและสติปัญญาสามารถบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองได้ตามที่ตั้งใจปรารถนาทุกประการ.

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเรณู ศรีสุนทร)
สำนักพระราชเลขาธิการ
๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๘

รายนามบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗
จำนวน ๗ ราย

๑. ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ นายแพทย์ ดร.ณัฐ ภมรประวัติ
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริหารการศึกษา)
๒. นายสมัย เมษะมาน
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
๓. นายนิคม จันทรวิทุร
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม)
๔. นางชนิษฐา เทวินทรภักดี
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
๕. นางพยอม สบายเมือง
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านการปกครอง)
๖. กองพลทหารราบที่ ๙
หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านความมั่นคงของชาติ)
๗. มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์
หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริการสังคม)

สารบัญ

หน้า

คำประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗	๑๒
ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ นายแพทย์ ดร.ณัฐ ภมรประวัติ บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริหารการศึกษา)	๑๗
นายสมัย เมษะมาน บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย	๒๙
นายนิคม จันทรวีฑูร บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม)	๓๙
นางชนิษฐา เทวินทรภักดี บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)	๕๗
นางพยอม สบายเมือง บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านการปกครอง)	๗๑
มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริการสังคม)	๘๓
กองพลทหารราบที่ ๙ หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านความมั่นคงของชาติ)	๙๓

คำประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ

นายแพทย์ ดร.ณัฐ ภมรประวัติ

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริหารการศึกษา) เป็นบุคคลที่มีผลงานในอดีตตั้งแต่เริ่มรับราชการเป็นแพทย์ในโรงพยาบาลศิริราช จนกระทั่งตำแหน่งสุดท้ายในราชการ คือ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นเวลา ๑๒ ปี ในช่วงเวลาดังกล่าวได้เป็นทั้งนักวิชาการและนักบริหารซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ ผลงานที่ได้รับเริ่ม เช่น จัดตั้งภาควิชาพยาธิวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล และโรงพยาบาลรามาธิบดีเป็นคนแรก เป็นผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาสาธารณสุขมูลฐานแห่งอาเซียน โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่น เป็นเงิน ๔๐๐ ล้านบาท นอกจากนี้ได้ริเริ่มจัดตั้งหน่วยงานสำคัญ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น ศูนย์ธาลัสซีเมีย ศูนย์ชีวอุปกรณ์การแพทย์ ศูนย์พัฒนาวัคซีน สำหรับด้านบริหาร ได้ทำงานวิจัยเรื่องพยาธิวิทยาของไข้เลือดออก โรคพยาธิใบไม้ในตับ ตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ ด้วยผลงานทางวิชาการ การบริหาร และงานพัฒนาของท่าน เป็นที่ประจักษ์ต่อวงการมหาวิทยาลัยอย่างชัดแจ้ง และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาสำหรับเยาวชนรุ่นหลัง

นายสมัย เมษะมาน

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย เป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย ด้านศิลปการต่อสู้ของไทย ให้เป็นที่รู้จักและมีคุณค่าต่อเยาวชนไทย โดยจัดตั้งโรงเรียนสำนักดาบพู่ไธสวรรย์ สอนวิชาอาวุธไทยโบราณเพื่อรักษาเอกลักษณ์ของชาติไว้เป็นแห่งแรก และได้ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ และทุนทรัพย์เพื่อดำเนินกิจการของโรงเรียนให้อยู่ได้ แม้จะมีอุปสรรคนานาประการก็ยังคงมุ่งมั่นที่จะดำเนินการต่อไปโดยไม่ย่อท้อ ตลอดระยะเวลา ๒๐ ปีเศษ นอกจากนี้ ยังได้ศึกษา ค้นคว้ารูปแบบ อาวุธ เครื่องแต่งกายในการจัดแสดงละคร ตำนาน และการแสดงในกิจกรรมเทิดพระเกียรติบรรพบุรุษไทย ร่วมกับองค์กรเอกชน รัฐบาลและกิจกรรมการกุศลต่าง ๆ ด้วยผลงานที่ประกอบด้วยความตั้งใจ วิริยะ อุตสาหะ ในการที่จะอนุรักษ์และส่งเสริมให้เยาวชนไทยเห็นคุณค่า ห่วงแหน ในเอกลักษณ์ศิลปการต่อสู้ของไทย ตลอดจนพยายามที่จะเผยแพร่ศิลปดังกล่าว ให้เป็นที่รู้จักในระดับประเทศและนานาชาติ

นายนิคม จันทรวีร

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม) เป็นบุคคลซึ่งมีส่วนในการปรับปรุงและขยายงานการประชาสัมพันธ์และสังคมสงเคราะห์ให้กว้างขวาง และถูกต้องตามหลักวิชา และมีส่วนสำคัญในการขยายงานด้านแรงงานจากเดิมซึ่งเป็นกอง ขึ้นเป็นกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในปัจจุบัน อีกทั้งเป็นผู้ยกร่างและผลักดันให้รัฐบาลประกาศใช้กฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำ เป็นครั้งแรกในประเทศไทย ตลอดจนมีส่วนร่วมในการ

ผลักดันให้ประเทศไทยมีกฎหมายประกันสังคมมาตลอดระยะ ๓๕ ปี จนประสบความสำเร็จโดยมีการตราพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.๒๕๓๓ ด้วยผลงานที่เป็นการริเริ่มบุกเบิกงานสังคมสงเคราะห์ในด้านแรงงานและการคุ้มครองดูแลสวัสดิภาพของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย จนเป็นที่ยอมรับจากต่างประเทศอย่างกว้างขวาง

นางชนิษฐา เทวินทรภักดี

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์) เป็นบุคคลที่อุทิศกำลังใจให้กับประชาชนผู้ทุกข์ยาก กลุ่มผู้พิการต่างๆ ตลอดจนนำความรู้ความสามารถ และหลักวิชาการสังคมสงเคราะห์ในแขนงต่างๆ มาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมในรูปแบบต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน งานสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย งานจัดระเบียบชุมชนและงานพัฒนาชุมชนอย่างได้ผลดียิ่ง นอกจากนี้ยังสามารถจัดหาทุนจากภาคเอกชนทั้งภายใน และต่างประเทศ มาสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชนผู้ทุกข์ยาก กลุ่มผู้พิการ ไร้ที่พึ่ง เพื่อให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาสเหล่านั้นได้รับสิทธิและโอกาสในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ผลจากการริเริ่มดำเนินงานโดยส่วนใหญ่นี้ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจนได้รับการสนับสนุนจากผู้มีจิตศรัทธาเป็นจำนวนมากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จนทำให้ไม่ต้องพึ่งงบประมาณของราชการ ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ และมูลนิธิ สมาคม และองค์กรเอกชนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกินกว่าหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้วยผลงานที่ได้ทุ่มเทชีวิตจิตใจ เพื่องานสังคมสงเคราะห์ ซึ่งสามารถทำงานบรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

นางพยอม สบายเมือง

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการปกครอง) ซึ่งเป็นกำนันหญิงที่ได้ดูแลและพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนจัดอาชีพเสริมให้แก่ราษฎร เพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว เช่น การปั้นตุ๊กตา สอนเพาะชำกล้าไม้ ทอเสื่อ ฯลฯ การพัฒนาท้องถิ่นของกำนันได้รับความร่วมมือจากราษฎรในพื้นที่เป็นอย่างดี ทั้งด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การปราบปรามโจรผู้ร้าย การบำรุงคมนาคมการช่วยเหลือสิ่งสาธารณะ หรือ สถานที่ราชการ โดยไม่ต้องใช้งบประมาณทางราชการ โดยเฉพาะเรื่องการปกครองท้องถิ่นที่จัดเป็นส่วนย่อย ได้รับความสำเร็จเป็นตัวอย่างแก่หลาย ๆ ท้องถิ่น ได้ทำหน้าที่ผู้นำท้องถิ่นที่อยู่ตรงกลางระหว่างรัฐกับชาวบ้าน โดยเข้าไปดูแลเรื่อง การเกษตรกรรม อุตสาหกรรมเล็กๆ ในบ้าน การจัดตั้งศูนย์สภาตำบลวังยาง เป็นที่ฝึกอบรมเยาวชน และข้าราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาท้องถิ่น ภายในศูนย์ฯ มีศูนย์กีฬา ศูนย์เยาวชน บ่อปลา แปลงต้นไม้ ในลักษณะของการเกษตรแบบผสมผสาน ด้วยการปฏิบัติงานที่จริงจัง และมีน้ำจิตน้ำใจของผู้นำท้องถิ่นหญิงผู้นี้ ก่อให้เกิดความเจริญแก่ชุมชนและสังคมเป็นอย่างมาก

**กองพลทหารราบที่ ๙
อ.เมือง จ.กาญจนบุรี**

หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านความมั่นคงของชาติ) เป็นหน่วยงานที่มุ่งพัฒนาทางด้านการทหาร การจัดกำลังพล และอาวุธ ยุทโธปกรณ์ ให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้น ยังเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจ ความรักหมู่คณะ ด้วยการพัฒนาสวัสดิการ ด้วยการเสริมสร้าง อาชีพให้กับครอบครัวทหาร โดยการให้แม่บ้านทหารจัดหน่วยตัดเย็บเสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์รูปลือค และเห็ดเลี้ยงโคนม ฯลฯ เพื่อเป็นการเสริมรายได้แก่ครอบครัว ทางหนึ่ง และนำหลักธรรมทางศาสนา มาปฏิบัติในกองพลทหารราบที่ ๙ เช่น การละเว้นอบายมุข การจัดตั้งธรรมสถาน ทำให้เกิดความสงบสุข และสร้าง ศรัทธาแก่กำลังพลและครอบครัวและยังได้มีการฟื้นฟูจิตใจให้เลิกท้อแท้สิ้นหวัง โดยปลูกเร้าให้กำลังพลมีความขยันพั่งตนเอง และร่วมมือกันในการปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยในปัจจุบันได้มีโครงการพัฒนาสวัสดิการ และการบริการมากมาย เช่น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดตั้งกองทุนคำรึกษาพยาบาล สหกรณ์ ออมทรัพย์ โรงสีข้าว และจำหน่ายแก๊ส โดยการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ โครงการดนตรีไทย ทำปุ๋ย EM ฯลฯ ทั้งนี้ โครงการต่าง ๆ ที่ได้รับริเริ่มและ ดำเนินการมาถึงปัจจุบัน ล้วนเป็นประโยชน์ต่อบุคคล ครอบครัว และหน่วยงาน จนได้รับการยอมรับว่าเป็นกองพลแผ่นดินธรรม

**มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อน
แห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชินูปถัมภ์**

หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริการสังคม) เป็น องค์การสาธารณสุขุภกุลที่ได้ฟื้นฟูสมรรถภาพบุคคลปัญญาอ่อน ทั้งด้านการ แพทย์ การศึกษา การฝึกอาชีพ การสังคม และการให้การสงเคราะห์ให้ได้รับ บริการมากขึ้น ครอบคลุมไปทั่วท้องถิ่นทุรกันดาร และยังได้รณรงค์ป้องกัน ภาวะปัญญาอ่อน ด้วยการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล ให้ตระหนักและป้องกัน ภาวะปัญญาอ่อน ให้ครอบคลุมถึงระดับหมู่บ้านและตำบล ให้ได้รับทราบ มากที่สุด เพื่อลดอัตราการเพิ่มของการเป็นปัญญาอ่อนในประเทศ ซึ่ง ปัจจุบันมีอัตราประมาณ ๑% ของประชาชนทั่วประเทศ นอกจากนี้ ยังได้ให้ ความสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยทางการแพทย์ต่าง ๆ เช่น โครงการตรวจความ พิการแต่กำเนิดในระหว่างตั้งครรภ์ โครงการตรวจกรองขาดสารทาร์กแรกเกิด ฯลฯ เพื่อป้องกันภาวะปัญญาอ่อน

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ

นายแพทย์ ดร.ณัฐ กมรประวัติ

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านบริหารการศึกษา) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนา “มหาวิทยาลัยมหิดล” ขึ้นแทนมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เดิม นับเป็นมหามงคลอันสูงสุดแก่มหาวิทยาลัย

ในโอกาสที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระนามาภิไธยของสมเด็จพระบรมชนกนาถ ให้เป็นนามของมหาวิทยาลัยนั้น ได้ทรงมีพระบรมราโชวาท แก่คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ให้พัฒนามหาวิทยาลัยมหิดลเป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ตามความหมาย และเพิ่มเติมขอบเขตของวิชาการให้กว้างขวางออกไปจากวิชาแพทยศาสตร์อีกด้วย ซึ่งมหาวิทยาลัยได้รับพระราชทานเทิดทูนเป็นนโยบาย ในการดำเนินงาน และได้กระทำทุกวิถีทางที่จะสนองพระบรมราโชวาทให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ปัจจุบันนี้ มหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบด้วย ๑๓ คณะ ๕ สถาบัน ๓ สำนักวิชาการ ๑ ศูนย์และสำนักงานอธิการบดี ผู้ที่มีส่วนทำให้มหาวิทยาลัยพัฒนา เจริญรุ่งเรืองอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแทบจะเรียกได้ว่า ดำเนินการตามโครงการ เพื่อสนองพระบรมราโชวาท นับแต่เริ่มความคิด ก็คือ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ ดร.ณัฐ ภมรประวัติ

(Professor Emeritus Dr.Natth Bhamarapravati)

ประวัติความเป็นมา :

ศาสตราจารย์นายแพทย์ ดร.ณัฐ ภมรประวัติ เป็นบุตรร้อยเอกนายแพทย์ หลวงอายุรกิจโกศล (กิม ภมรประวัติ) และท่านผู้หญิงยุพา (เหมะจุฑา) อายุรกิจโกศล เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๗๑ ที่จังหวัดเชียงใหม่ มีน้องสาวร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๑ คน คือ รองศาสตราจารย์อินทัย เจตนเสน

อันเนื่องมาจากบิดาของท่านเป็นสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแพทย์ที่มีชื่อเสียง เป็นผู้เริ่มค้นคว้าเกี่ยวกับโรคมาลาเรีย ทั้งนี้มีเหตุมาจากทางราชการประสงค์จะจัดสร้างสถานียทดลองเกษตรกรรม และโรงเรียนประถมกสิกรรมที่แม่ใจ ซึ่งบริเวณภูมิประเทศเป็นป่าทึบใกล้แหล่งน้ำ จึงมีมาลาเรียชุกชุม บิดาของท่าน จึงต้องเข้าไปช่วยเหลือ ตั้งแต่การเก็บตัวอย่างน้ำ ลูกน้ำ ยุง ทำการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง พันธุ์ดีที่ตามบ้านพัก ให้การอบรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคแก่ทั้งชาวบ้านและเจ้าหน้าที่คนงาน รวมทั้งการตรวจรักษาชาวบ้านยามเจ็บป่วย ต้องเรียกตัวชาวบ้านนับพันคน มาเจาะเลือด ป้ายกระจกนำมาส่งกลัองหาเชื้อไข้มาลาเรีย ประกอบกับบิดาของท่าน เป็นนักวิชาการชอบศึกษาค้นคว้า โดยไม่สนใจที่จะทำคลินิกตรวจรักษาผู้ป่วยส่วนตัว หารายได้ เช่นแพทย์คนอื่น ๆ ด้วย เป็นผลให้สภาพสิ่งแวดล้อมอันวุ่นวายให้ตร.ณัฐในวัยเยาว์ ประพฤติ ปฏิบัติตาม รักการอ่านหนังสือ และชอบค้นคว้าหาความรู้ รู้จักการส่งกลัองจุลทัศน์ค้นหาเชื้อโรค และความมหัสจรรย์ของธรรมชาติตั้งแต่ศีรษะยังไม่พ้นขอบใต้

ดร.ณัฐ ภมรประวัติ ได้รับการศึกษาเบื้องต้นที่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ที่จังหวัดเชียงใหม่ และเมื่อบิดาย้ายกลับเข้ามารับราชการที่กระทรวงสาธารณสุข ท่านก็ต้องย้ายสถานศึกษามาเรียนต่อที่โรงเรียนวชิราวุธในชั้น ม.๕ ม.๖ และสอบเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนเตรียมอุดม และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ สำเร็จการศึกษาแพทยศาสตร์ จากคณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล รับปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิตเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๙๕

ประวัติการศึกษาเล่าเรียนของท่านนั้น พบว่าที่จริงแล้ว ท่านมิใช่คนที่มีมันสมองเปรื่องปราศญักหนาประการใด ตั้งแต่ระดับประถมจนจบแพทยศาสตรบัณฑิตสอบได้ที่ ๑ ครั้งเดียว แต่มีความสม่ำเสมอ ความเอาใจใส่ในความรู้อบด้าน สนใจใฝ่รู้ไม่ทอดทิ้ง ชอบอ่านหนังสือ เงินทองที่ได้มาหมดไปด้วยการซื้อหนังสืออ่านทุกประเภท ทำให้ท่านรอบรู้และสร้างนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้า อันเป็นบทบาทฐานความสำเร็จในชีวิตของท่าน

ประวัติการรับราชการ และการศึกษาต่อ :

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๔๙๖ ท่านเข้ารับราชการเป็นแพทย์ประจำบ้าน แผนกศัลยศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช เป็นเวลา ๑ ปี ตามระเบียบของมหาวิทยาลัยแพทย์ และในปี ๒๔๙๖ ได้สมัครเข้าเป็นอาจารย์แผนกพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งขณะนั้นมีอาจารย์น้อยมาก แต่มีวิชาที่สอนมากถึง ๕ สาขาใหญ่ ท่านเลือกวิชาที่เป็นหลักของวิชาของแขนงนี้ คือ พยาธิวิทยา ซึ่งเป็นรากฐานทางวิชาทางคลินิกทุกสาขา ไม่ว่าจะเป็นทางอายุรศาสตร์ ศัลยศาสตร์ และสูตินรีเวชศาสตร์ แม้วิชาเหล่านี้ จะแยกออกไปอีกเป็นหลายสาขา ก็ยังคงยึดรากฐานเดิม คือ พยาธิวิทยาเป็นหลัก และเมื่อเข้ารับราชการก็ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นอย่างดี มีความสนใจในงานวิจัยและได้ตีพิมพ์ผลงานเป็นจำนวนมาก

ในปีพ.ศ. ๒๔๙๗ ท่านสอบได้ทุนรัฐบาลไปศึกษาพยาธิวิทยาที่มหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา อันเป็นมหาวิทยาลัย Top

“
ความสำเร็จต่าง ๆ เหล่านี้
ส่วนหนึ่งเป็นเพราะ
ท่านได้ปฏิบัติกรรม
อันเป็นกุศล
”

Ten ของโลก ท่านศึกษาสำเร็จได้รับปริญญาเอก Doctor of Science (D.Se.Med.) และสอบได้เป็นผู้ชำนาญวิชาพยาธิวิทยาของสหรัฐอเมริกา (Diplomate, American Board of Pathology) เมื่อปีพ.ศ. ๒๔๙๙ และ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นลำดับ ในขณะที่ศึกษาอยู่นั้น กิตติศัพท์ความขยันขันแข็งความเอาใจใส่ ในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ตลอดจนคุณภาพของงานเป็นประโยชน์ และสามารถนำมาใช้อ้างอิงได้จนถึงทุกวันนี้

ความสำเร็จต่าง ๆ เหล่านี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะท่านได้ปฏิบัติกรรมอันเป็นกุศล จึงได้พบคนดีได้พบศาสตราจารย์ที่ปรึกษาซึ่งนิยมเรียกว่า ครูอุปถัมภ์เรียกเป็นภาษาอเมริกันว่า MENTOR และภาษาฝรั่งเศสว่า PROTEGE (โปรติเซ่) คือ ศาสตราจารย์ William E.Ehrich และศาสตราจารย์ SWETTANA แม้จะต่างกรรมต่างวาระกันแต่ก็มีพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติต่อลูกศิษย์เหมือนกัน คือ ให้ความเอื้ออาทรเป็นพิเศษนอกเหนือจากความเป็นลูกศิษย์ คือไม่ได้สอนเฉพาะวิชาตามหลักวิชา เรื่องส่วนตัวก็ให้คำแนะนำ มีทั้งชักชวนไปรับประทานข้าวที่บ้านทั้งในวันปกติและในวันวาระอันเป็นประเพณีต่าง ๆ เรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาดั้งเดิม และแนวความคิดของชาวตะวันตกทั้งหลายด้วย

การสอบผ่าน BOARD ผู้ชำนาญพิเศษนั้นถือเป็นเกียรตินิยมและความสามารถสูงยิ่ง มีผู้สอบผ่านจำนวนไม่มากนัก จะต้องมีความรู้ทั้งส่วนตัวและทำร่วมกับอาจารย์อย่างมีคุณภาพ เป็นทฤษฎีที่จะต้องค้นพบใหม่ ผู้ที่ผ่าน BOARD เมื่อได้ทำงานหาความชำนาญไปอีกระยะหนึ่ง มักจะมีชื่อถูกส่งเข้ารับรางวัล NOBEL PRICE เป็นประจำ

ก่อนสอบ BOARD (Diplomate, American Board of Pathology) ท่านอยู่ในความดูแลของ Proff. SWETTANA ทำงานวิจัยร่วมกันด้วย เป็นช่วงซึ่งมีความทุกข์กังวลที่สุด ไม่ได้เรียนด้วยความสุข มีชนกติดหลังอยู่ตลอดเวลาคืองานและชื่อเสียงของประเทศชาติ แต่ก็ด้วยความสม่ำเสมอด้วยความเรียบเย็น ท่านสามารถสอบผ่านมาได้ด้วยผลงานยอดเยี่ยม

เมื่อการศึกษาสอบผ่านครบสมบูรณ์แล้ว ได้ไปหาความชำนาญเป็นพยาธิแพทย์ สถาบันพยาธิวิทยาโรงพยาบาลสหรัฐอยู่ ๑ ปี ตามสัญญาเมื่อครบสัญญา ท่านกล่าวลาครูอาจารย์เพื่อขอกลับประเทศไทยทันที ทั้ง ๆ ที่ได้รับการชักชวนให้อยู่ทำงานต่อ รายได้ก็ดี สภาพสังคมก็ไม่มีปัญหา เครื่องมืออุปกรณ์การทำวิจัยก็ได้รับการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ แพทย์โดยหลายคนปักหลักประกอบอาชีพการงานและศึกษาเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรคเป็นจำนวนมากและต่างก็เจริญรุ่งเรืองร่ำรวยขึ้นตามที่ใจปรารถนา แต่ท่านได้ตอบว่าสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ร่ำรวยมีคนเก่งมาก มีผู้ชำนาญการผ่านคณะกรรมการถึง ๒๐๐ กว่าคน แต่ประเทศไทยมีเพียง ๒-๓ คน ท่านคิดว่าประเทศไทยคงต้องการท่านมากกว่า

ท่านกลับมาถึงประเทศไทยและเข้ารับราชการในตำแหน่งอาจารย์โท แผนกพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๐๒ และดำเนินรอยตามปณิธานของบิดา คือ ต้องการทำงานวิชาการให้เต็มที่โดย

ไม่ทำคลินิกภายนอกเวลาราชการซึ่งมารดาของท่านได้ให้การสนับสนุนเต็มที่ เพราะงานทางพยาธิวิทยาเป็นสาขาวิชาที่องค์การแพทย์ไทยเห็นว่าแม้จะมีความสำคัญในการรักษาผู้ป่วย แต่พยาธิแพทย์ไม่ได้รับผลตอบแทนในการปฏิบัติ วิชาชีพเท่าเทียมแพทย์เฉพาะทางสาขาอื่นๆ จึงไม่มีผู้สนใจที่จะเป็นแพทย์เฉพาะทางด้านนี้มากนักเป็นผลให้มารดาของท่านต้องช่วยจัดหาบ้านอยู่อาศัยให้และให้ทุนทรัพย์ช่วยสร้างบ้านเช่าหารายได้ในที่ดินที่ท่านมอบให้ จึงมีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ โดยไม่เดือดร้อน และมีเวลาอุทิศให้กับงานวิชาการอย่างเต็มที่

การปฏิบัติราชการของท่านดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีโดยตลอด มีผลงานดีเด่นมากมายเหลือที่จะนำมาบันทึกไว้ทั้งหมด จึงจะได้เลือกเฉพาะบางหัวข้อ ที่ควรแก่การจดจำดังต่อไปนี้

ผลงานการปฏิบัติ ราชการดีเด่น :

๑.ด้านการบริหารและการพัฒนา

๑.๑ จัดตั้งภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เป็นหัวหน้าภาควิชาคนแรกเป็นเวลา ๑๔ ปี มีอาจารย์ ๔๐ คน นักวิทยาศาสตร์ ๔๕ คน เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์ ๔๓ คน และเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ อีก ๑๐๐ กว่าคน ในพื้นที่ประมาณ ๓,๒๐๐ ตารางเมตร ได้ความช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่นและมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งภาควิชาพยาธิวิทยาขึ้นก็เพื่อจะสร้างนักวิชาการด้านต่างๆ ที่ประเทศไทยต้องการในจำนวนมากขึ้นและมีความสัมพันธ์กัน คือ นักพยาธิวิทยา นักพยาธิชีววิทยา และนักพยาธิวิทยาคลินิก และควรจะทำงานวิจัยและวิจัยเพื่อพัฒนา ในการสร้างความรู้ใหม่เกี่ยวกับความผิดปกติของระบบชีววิทยาของมนุษย์ในสิ่งแวดล้อมของประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ปัจจัยทุพโภชนาการ โรคติดเชื้อและพันธุกรรมผิดปกติซึ่งจะแสดงผลกระทบซึ่งกันและกัน และแสดงพยาธิสภาพในลักษณะต่างๆ ในเวลาเดียวกันอาจพัฒนาวิธีการทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่อาจนำมาใช้กับงานทางพยาธิวิทยาคลินิกได้อย่างดีอีกด้วย ซึ่งผลแห่งความพยายามของท่านก็ได้ตอบสนองวัตถุประสงค์ครบถ้วนทุกประการ

๑.๒ ในปีพ.ศ. ๒๕๑๓ ได้รับแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์หัวหน้าภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี รองคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และจัดตั้งภาควิชาพยาธิชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ รวมทั้งดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาคนแรกเป็นเวลา ๕ ปี มีอาจารย์ ๑๐ คน นักวิทยาศาสตร์ ๔๐ คน เจ้าหน้าที่ต่างๆ ๑๐ คน ในพื้นที่ประมาณ ๘๐๐ ตารางเมตร โดยความช่วยเหลือของมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์และรัฐบาลญี่ปุ่น

๑.๓ เป็นกรรมการในคณะกรรมการแผนรวมศาลายา มหาวิทยาลัยมหิดล และเป็นผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยมหิดลศาลายา ซึ่งขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาและวางแผนอยู่ด้วย ที่ดินตำบลศาลายาเป็นที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ในพื้นที่ ๑,๒๔๑ ไร่ ทรงพระกรุณาพระราชทาน ขายให้มหาวิทยาลัยฯ ในราคาที่ถูกมาก ที่ดินดังกล่าว

๘๘
ชานาทุกครอบครัวจะได้รับ
การประเมิณทรัพย์สิน
ทุกประเภทต้นไม้มทุกต้น

มีชานาเข้าทำนาอยู่ประมาณ ๑๐๐ ครอบครัว ดร.ณัฐ ภมรประวัติ รับผิดชอบมูลค่าการก่อสร้างประมาณ ๔๐๐ ล้านบาท เจริญย้ายผู้เข้าออกและลงมือสร้างเรียบร้อยใช้งานได้เต็มที่ ย้ายนักศึกษาและอาจารย์ จำนวนกว่า ๑,๐๐๐ คน ไปเปิดการศึกษาปีที่ ๑ ได้ทันเวลาด้วยความเรียบร้อยทุกประการ

๘๙
ศาลาภายในปีพ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นช่วงซึ่งประชาธิปไตยแบ่งบานเต็มที่ ชานามีอิทธิพลเสมอด้วยราชา ปัญหาการชดเชย ปัญหาการโยกย้าย การเวนคืนที่ดินต้องต่อสู้กับอิทธิพลท้องถิ่นสารพัด แต่ด้วยความยุติธรรม ความมีมนุษยธรรม ชานาทุกครอบครัวจะได้รับการประเมิณทรัพย์สินทุกประเภทต้นไม้มทุกต้น สัตว์เลี้ยงทุกตัวรวมตลอดไปจนถึงราคาทางด้านจิตใจที่พึงอาศัยที่อยู่มายาวนานแค่ไหน ก็ได้รับค่าชดเชยทางด้านจิตใจหมด ชานาก็ได้รับการยุยงเลี่ยมสอนเต็มที่ แต่ผลที่สุด ทุกคนก็พอใจเพราะผลตอบแทนส่วนหนึ่งเป็นของกระทรวงการคลัง ซึ่งไม่เพียงพอ ท่านได้ใช้เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเพิ่มให้ด้วย จนเป็นที่พอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย งานย้ายชานาออกจากพื้นที่เพื่อสร้างหน่วยงานที่ว่ายากหนักหนานั้น สำหรับที่ศาลายากลับราบรื่นเกินคาด

ส่วนการควบคุมงานก่อสร้าง กรรมการควบคุมงานทั้งหลาย ได้รับการกำชับกำชาในด้านการประหยัด ะมัดระวังไม่ขอความช่วยเหลือหรือขอความอนุเคราะห์จากผู้รับเหมาก่อสร้าง ไม่ให้มีการจ้างผู้รับเหมามาทำงานรับจ้างส่วนตัว ไม่จัดทอดกฐิน ทอดผ้าป่า อันจะเป็นเงื่อนไขให้ผู้รับเหมาเรียกร้องบุญคุณภายหลังได้

๑.๔ เป็นผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาสาธารณสุขมูลฐานแห่งอาเซียน รับผิดชอบอยู่ในการขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่น เป็นมูลค่าประมาณ ๔๐๐ ล้านบาท ตั้งแต่เริ่มแรกจนก่อสร้างเสร็จแล้วและดำเนินการได้เป็นประโยชน์ต่อประชากรอาเซียนทั้งมวลในการสกัดกั้นจัด และป้องกันโรคระบาดต่างๆ

ความคิดความดำริในการจัดตั้งศูนย์สาธารณสุขอาเซียน เกิดจากแขนงความคิดที่ว่า การบริหารประเทศทุกประเทศในโลก ดูจะเน้นเฉพาะสร้างให้เกิดความมั่นคงทางทหาร ความมั่นคง ทางด้านการเมือง ความมั่นคงทางด้านจิตวิทยา ไม่มีประเทศไหน กำหนดให้เป็นนโยบายว่า จะต้องสร้างความมั่นคงทางสุขภาพของประชาชนหรือความมั่นคงทางด้านสาธารณสุขของประชากรในชาติ ดังเช่นพรมแดนของเมืองไทยอยู่ในศูนย์กลางของเอเชียอาคเนย์เป็นพรมแดนที่ยาวมาก การพัฒนาสาธารณสุขของประเทศไทยจะทำให้ดีขึ้นมากเพียงใดก็ตาม ถ้าประเทศเพื่อนบ้านรอบๆ อาณาเขตยังมีโรคภัยไข้เจ็บบางอย่างอยู่ เราก็ไม่มีความมั่นคงทางด้านสุขภาพ เรื่องมาลาเรีย(ไข้จับสั่น) ซึ่งประเทศเราเคยก้าวหน้ามากใน ๑๕ ปี หรือ ๒๐ ปี หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง เราไปไกลถึงระยะกำจัดกวาดล้างให้หมดไปจากประเทศ (Evadication) เราก็ทำได้ไม่นานเท่าไร เพราะว่ามีผู้อพยพจากประเทศใกล้เคียงรอบด้านนำเอาเชื้อมาลาเรียเข้ามาอีก เราก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ยังมีโรคภัยไข้เจ็บอื่นๆ อีกหลายอย่างซึ่งเกิดขึ้นในประเทศข้างเคียงของเราอยู่

“
ผู้อพยพนำโรคต่างๆ
มาให้เราทำให้เกิดปัญหา
สาธารณสุขอย่าง
ไม่มีที่สิ้นสุด
”

แล้วก็ต้องแพร่เข้ามาในประเทศไทย ผู้อพยพนำโรคต่างๆ มาให้เราทำให้เกิดปัญหาสาธารณสุขอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ในอีกด้านหนึ่งเราเองก็เอาโรคไปให้เขาเหมือนกัน เช่น โรคเอดส์ การส่งผู้อพยพไปลาว เขมร หรือพม่า อาจจะนำโรคจากเมืองไทยไปแจกจ่ายให้เขาก็ได้ หรืออย่างบังคลาเทศเกิดอหิวาตกโรคพันธุ์ใหม่ ซึ่งภูมิคุ้มกัน อหิวาต์เดิมไม่สามารถป้องกันได้ ระบาดเข้าไปในอินเดีย พม่า อินโดนีเซีย และประเทศไทย มหาวิทยาลัยมหิดลกำลังร่วมมือกับองค์การอนามัยโลกและสถาบันในสวีเดนและสหรัฐอเมริกา ทดสอบวัคซีนป้องกันอหิวาต์ชนิดใหม่นี้อยู่เป็นต้น

ดังนั้นความมั่นคงทางด้านสาธารณสุขน่าจะเป็นที่ยอมรับของทุกประเทศว่าต้องกำหนดให้เป็นนโยบายความมั่นคงของภูมิภาคด้วยจึงจะต้องเพราะการระบาดของโรคนี้ได้กำหนดได้ด้วยพรมแดนเป็นต้น

๑.๕ ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาวัคซีนมหาวิทยาลัยมหิดล รับผิดชอบการก่อสร้างอาคารจากงบประมาณ ประมาณ ๒๒ ล้านบาท และขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลอิสราเอลอีกประมาณ ๗๐ ล้านบาท ในลักษณะเครื่องมือวิทยาศาสตร์ครบถ้วนทั้งศูนย์ ไม่เพียงแต่เป็นผู้อำนวยการศูนย์ ยังเป็นผู้อำนวยการโครงการวิจัยและพัฒนาวัคซีนไข้เลือดออก โดยความสนับสนุนจากโครงการอนามัยโลกเพื่อทำวัคซีนป้องกันไข้เลือดออกโดยได้รับความช่วยเหลือเป็นมูลค่าประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ เริ่มตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นมา

ไข้เลือดออกเกิดจากเชื้อไวรัสเดงกี (Denque Hemorrhagic Fever) นายแพทย์ ดร.ณัฐ ได้ค้นคว้าอย่างละเอียดถี่ถ้วน ตั้งแต่พยาธิวิทยาของผู้ที่เป็นโรคนี้ ตลอดจนถึงทางด้าน Pathophysiology และ Pathogenesis ซึ่งถือเป็นตำราสำคัญใช้ศึกษาความเป็นมาของโรคนี้ในวงการแพทย์ทั่วโลก นอกจากนั้นท่านยังได้พัฒนา Denque Vaccine Development ซึ่งท่านและผู้ร่วมงานได้ช่วยกันหาพันธุ์ของเชื้อเดงกีที่ทำให้เกิดไข้เลือดออก ซึ่งได้พบแล้ว ๔ Types คือ Type ๑, ๒, ๓, และ ๔ และได้พยายามหาพันธุ์เหล่านี้ที่มีฤทธิ์ไม่รุนแรง สามารถนำมาฉีดได้ แม้ว่าตัวเชื้อไวรัสยังมีชีวิตแต่ไม่ทำให้เกิดเป็นโรค แต่ตรงกันข้ามกลับช่วยสร้างความต้านทานโรคให้แก่ผู้ที่ได้รับการฉีดซึ่งปรากฏว่าได้ผลดีเป็นอย่างยิ่ง

โดยเหตุที่การค้นคว้าวิจัยได้ทุนจากองค์การอนามัยโลก องค์การอนามัยโลกจึงให้ทดสอบในคนได้ ภายหลังบริษัทผลิตยาในฝรั่งเศสชื่อ ปาสเตอร์ เมอริเออร์ ได้เอาผลการวิจัยวัคซีนแก้ไข้เลือดออกนี้ไปขึ้นทะเบียนจดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาและผลิตออกจำหน่ายทั่วโลก โดยให้ผลกำไรแก่มหาวิทยาลัยมหิดลร้อยละ ๑๕ ตลอดไป นับว่าเป็นประโยชน์แก่ทั้งชาวไทยและองค์กรที่ท่านสังกัดอยู่เป็นอย่างมาก

๑.๖ ในด้านสวัสดิการนักศึกษา ท่านได้เตรียมสถานที่ให้นักศึกษาได้ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ พื้นที่ศาลายาจึงมีทั้งหอพักนักศึกษา อาคารกิจกรรม สนามกีฬา อาคารเอนกประสงค์ ซึ่งสามารถใช้เป็นสนามกีฬาในร่ม มีศูนย์นันทนาการซึ่งใช้เป็นที่พักผ่อนกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น ดนตรี

ไทยและสากล การฝึกพูดในที่ชุมชน และศิลปะการแสดงเป็นต้น

สวัสดิการอื่นๆก็มีการสาธารณสุข สุขภาพอนามัยของนักศึกษา มีการตรวจรักษาพยาบาลสงเคราะห์อีกด้วยหากเกิดอุบัติเหตุถึงกับทุพพลภาพหรือเสียชีวิต ผู้ปกครองก็จะได้รับเงินสงเคราะห์จำนวนหนึ่งเป็นการบรรเทาความเสียหาย นอกจากนั้นสวัสดิการที่สำคัญมากที่สุด คือ เรื่องทุนการศึกษา ซึ่งท่านได้พูดเสมอว่า มหาวิทยาลัยจะไม่ปล่อยให้ให้นักศึกษาต้องเรียนไม่สำเร็จเนื่องจากขาดทุนการศึกษา อาจารย์ได้จัดสรรทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาที่ขาดแคลนในลักษณะต่าง ๆ กัน ทั้งนี้เป็นทุนการศึกษาจากเงินรายได้จากมหาวิทยาลัยเอง นอกเหนือไปจากทุนการศึกษาจากแหล่งภายนอก ซึ่งได้แก่ ทุนการศึกษา ทุนฉุกเฉิน ทุนหอพัก เงินยืมเพื่อการศึกษา เป็นต้น

เทคนิควิธีการทำงาน :

ผู้ร่วมงานซึ่งเคยทำงานกับท่าน ปัจจุบันต่างก็มีเกียรติมีผลงาน มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์หลายท่าน บันทึกข้อสังเกตเทคนิคการทำงานของท่านไว้ คือ

๑. ความตรงต่อเวลา ท่านจะต้องมาถึงที่ทำงานก่อน ๘.๐๐ น. ทุกวัน เข้าตรวจดูความก้าวหน้าในกองแผนงาน ๑๕-๒๐ นาที ต่อจากนั้นจึงจะไปยังคณะวิชาที่รับผิดชอบ ตรวจงาน เข้าสำนักอธิการบดี ต่อจากนั้นก็จะไปทำหน้าที่หัวหน้าภาค สอน บรรยาย ตามภารกิจแต่ละวัน

๒. สิ่งงานสิ้นกระตือรือร้น บางครั้งเพียงประโยคเดียว แต่ผู้รับคำสั่งต้องทำเป็นปี ท่านไม่ค่อยแรงรายละเอียด ผู้รับคำสั่งต้องนำไปคิดทั้งสาระและวิธีการดำเนินงานเอาเอง

๓. ไม่ทวงถามงานพร่ำเพรื่อ หลายครั้งที่ท่านถามงานก็มักจะเสร็จหรือใกล้เสร็จ บางครั้งท่านจะถามด้วยสายตาเท่านั้น

๔. หากการทำงานผิดพลาด ท่านจะชี้แนะวิธีการที่ถูกต้องทันทีด้วยน้ำเสียงปกติ และพูดตรง บางคนเขียนใส่กระดาษไว้เตือนความจำ บางคนโดนเรียกไปสอนทุกวันด้วยเหตุผลซึ่งไม่มีใครถือโกรธ บางคนรู้สึกผิดหวังไม่สบายใจเพราะไม่เคยถูกเรียกไปเตือนหรือไปสอนวิธีการทำงานเลยด้วย

๕. ท่านเป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ คณบดี รองอธิการบดี และอธิการบดี ใครจะมาเปลี่ยนสรรพนามเรียกท่านตามตำแหน่งไม่ได้ ให้เรียกอย่างเดียว คือ “อาจารย์ณัฐ” หรือ “อาจารย์ดร.ณัฐ” ตามแต่จะถนัด

๖. ท่านเป็นผู้บริหารที่ต่างจากผู้บริหารแบบขุนนางไทยส่วนใหญ่ คือไม่ต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าพบบ่อยๆ โดยเฉพาะถ้าจะเข้าไปเพื่อแสดงความยินดีในโอกาสต่างๆเป็นสิ่งต้องห้ามเว้นแต่เวลางานเท่านั้น

๗. ท่านเป็นผู้ชอบจัดหาเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาใช้ในหน่วยงานเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือทางการแพทย์ เครื่องใช้สำนักงานต่างๆ

๘. ท่านมีความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่เคยกล่าวหาหรือสอบถามว่า งานที่ท่านนั้น เน้นงานส่วนตัวหรือราชการ เน้นการสอนให้ทุกคนหัดทำงาน

๙. ท่านเป็นผู้เข้าใจในระบบการทำงานไม่กลัวว่าผู้ที่ท่านมอบหมายงานจะมีอาณาจักรเล็ก ๆ เป็นของตนเองและมีความพอใจมากหากกลุ่มคนทำงานมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน

ผลแห่งพัฒนาการ อันควรบันทึกไว้ :

ตลอดเวลาที่ท่านเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ๑๒ ปี ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากพ.ศ. ๒๕๒๒ ถึงวาระเกษียณอายุราชการ คือ

๑. งบประมาณเพิ่มจาก ๗๐๐ ล้านบาท เป็น ๓,๐๐๐ ล้านบาท
๒. มีงบประมาณใช้จ่ายสมทบจากเงินรายได้ (นอกจากงบประมาณ) จาก ๑๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๓๐๐ ล้านบาท

๓. เงินรายได้สะสมของมหาวิทยาลัย เพิ่มจาก ๒๐๐ ล้านบาท เป็น ๑,๖๐๐ ล้านบาท

๔. จำนวนข้าราชการเจ้าหน้าที่ เพิ่มจากประมาณ ๗,๐๐๐ คน เป็น ๑๓,๐๐๐ คน มีอาจารย์ประจำประมาณ ๒,๒๐๐ คน

๕. หน่วยงานที่สำคัญที่จัดตั้งในระบะเวลาดังกล่าวมี

สถาบันวิจัยและการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งประกอบด้วยศูนย์พันธุวิศวกรรมศาสตร์ ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์ธาลัสซีเมีย, ศูนย์ชีวอุปกรณ์การแพทย์ ศูนย์พัฒนาวัคซีน ศูนย์วิจัยชีววิทยาระบบประสาทและพฤติกรรม สำนักคอมพิวเตอร์ สำนักหอสมุด สำนักสัตว์ทดลองแห่งชาติ สถาบันพัฒนาสาธารณสุขอาเซียน สำนักส่งเสริมวิชาการศัลยา ศูนย์มนุษยวิทยาวัฒนธรรม เป็นต้น

ผลงานด้านความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ :

๑. การวิจัยเรื่องพยาธิวิทยาของไข้เลือดออก ทำให้ทราบแนวทางที่นำไปสู่การรักษา โดยสรุปว่า พยาธิส่วนสำคัญเป็นการรั่วไหลของน้ำออกนอกหลอดเลือด รายงานวิจัยตีพิมพ์ในต่างประเทศและยังเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการจนถึงปัจจุบัน

๒. การวิจัยเรื่องโรคพยาธิใบไม้ในตับ ทำการศึกษาสัตว์ทดลองสรุปว่า กลไกทางภูมิคุ้มกันในย เป็นสิ่งที่ทำให้โรคนี้ลุกลามและได้ศึกษาสาเหตุของมะเร็งในท่อน้ำดี ซึ่งมักเกิดในคนเป็นโรคพยาธินี้ว่ามีความสัมพันธ์กับสารพิษที่ปนในอาหาร บทความทั้ง ๒ นี้ ได้ตีพิมพ์วารสารต่างประเทศและยังได้รับการอ้างอิง แม้ในขณะนี้

๓. ทำการวิจัยด้านอื่น ๆ ที่ทำเองและทำร่วมกับอาจารย์และนักศึกษาปริญญาโท ปริญญาเอก ทำให้มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการในต่างประเทศรวมประมาณ ๙๐ เรื่อง

๔. มีผลงานวิจัยภาษาไทยซึ่งทำได้เอง และได้รับการพิมพ์ ๑๗ เรื่อง และมีผลงานวิจัยภาษาอังกฤษได้รับการตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติมากกว่า ๑๐๐ เรื่อง

รางวัลที่ได้รับ/ความดี ความชอบพิเศษ :

ท่านได้รับรางวัล โล่ เหรียญ อันแสดงถึงความรู้ความสามารถอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่สถาบันวงการศึกษา แก่ประเทศชาติและมนุษยชาติมากมาย ซึ่ง

พอจะประมาณเป็นเกียรติประวัติได้ ดังนี้

๑. เหรียญรางวัลที่ ๑ ปีที่ ๑ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๘๙-๒๔๙๐
๒. เหรียญทองปาฐกถา สุด แสงวิเชียร พ.ศ. ๒๕๑๘
๓. ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๒๙
๔. Honorary Fellow, Queensland Institute for medical Research, Brisbane, Australia พ.ศ. ๒๕๒๙
๕. Commander, Palme Academicus รัฐบาลฝรั่งเศส พ.ศ. ๒๕๓๐
๖. President 'Award, East Washington University พ.ศ. ๒๕๓๐
๗. ครูททองคำผู้บริหารราชการพลเรือนดีเด่น พ.ศ. ๒๕๓๐ สมาคมข้าราชการพลเรือน
๘. Health for all medal องค์การอนามัยโลก
๙. นักสาธารณสุขดีเด่น พ.ศ. ๒๕๓๔ สมาคมศิษย์เก่าสาธารณสุข

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สูงสุด :

ท่านได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นลำดับมา ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๐๓ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน

วันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา

วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก

วันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดติยจุลจอมเกล้าวิเศษ

ด้วยเกียรติประวัติอันงดงาม ผลงานหลากหลายเป็นประโยชน์ต่อทั้งสังคมประเทศชาติและชาวโลก ควรอย่างยิ่งแก่การที่จะได้นำมาเผยแพร่ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ ดร.ณัฐ ภูมิประวัติ

เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม

(ด้านการบริหารการศึกษา) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

นายสมัย เมฆะมาน

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
ประจำปี พ.ศ.๒๕๓๗

ในระหว่างที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีเป็นเวลา ๔๑๗ ปี นั้น ได้มีการรพุงกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า กัมพูชา และญวน ทั้งโดยปกป้องผืนแผ่นดินของตนเองและแผ่กษฏาณภาพ อาวุธที่ใช้ส่วนมากเป็นอาวุธที่ใช้ฟันแทง ใช้สำหรับการรบประชิดตัว หรือขึ้นดลุมบอน หรือประจันบานกันเป็นอาวุธประจำตัวทหาร ใช้ตามความถนัดมือของตน โดยเฉพาะได้แก่ กระบี่ ดาบ กัณฑ์น ทวน หอก ง้าว ของ้าว โคมร แหลน หลาว ตะบอง พลอง มีด และกริช

ในกระบวนศาสตราวุธดังกล่าว ดาบมีบทบาทมากที่สุด ดาบไทยใช้สำหรับฟัน ดาบเป็นรูปโค้งเล็กน้อย ตรงกลางใบดาบกว้างและเรียวใหญ่ ออกไปทางปลาย เพื่อให้ประโยชน์เป็นอาวุธแทงได้ด้วย ปลายดาบจะเรียวแหลมศูนย์กลางน้ำหนักต้องให้อยู่ก่อนไปทางปลายดาบ อำนาจของดาบจะมีมากน้อยเท่าใดขึ้นอยู่กับความชำนาญในการใช้ มีบทเรียนฝึกสอน เรียกว่าฝึกเพลงดาบรวมทั้งต้องรู้คุณสมบัติของดาบ ซึ่งแบ่งออกเป็นสองส่วนเท่า ๆ กัน คือ ส่วนกระด้าง และส่วนท้วม ส่วนกระด้างใช้รับหรือเป็นอาวุธของข้าศึก ส่วนท้วมใช้สำหรับฟันข้าศึก

ผู้จะเรียนรู้การใช้อาวุธโบราณเหล่านี้ในวันแต่ละวันจะน้อยลงไปทุกที แต่มีผู้ที่ได้รับยกย่องว่าได้อุทิศตนเพื่อเรียนรู้และเผยแพร่ศิลปการใช้อาวุธนี้ตลอดระยะเวลาเกือบ ๕๐ ปี โดยไม่ย่อท้อจนมีลูกศิษย์ลูกหาเต็มบ้านเต็มเมือง ได้รับการขนานเรียกเป็นพ่อครูแห่งสำนักดาบพุทไธสวรรย์มาโดยตลอด คือ

นายสมัย เมษะมาน

ประวัติความเป็นมา :

นายสมัย เมษะมาน เป็นบุตรของหลวงชำนาญการเมืองและนางมณี เมษะมาน เกิดเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๕๗ ที่อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา (ม.๖) จากโรงเรียนประจำมณฑลอยุธยา เมื่อปี ๒๔๗๔ โรงเรียนนี้ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นโรงเรียนตัวอย่างทั้งในด้านการเรียน การสอนการจัดกิจกรรมและปลูกฝังศีลธรรม จรรยาอันดีงามให้แก่เยาวชนของชาติ ซึ่งปรากฏว่าในขณะที่ศึกษาอยู่ นายสมัย เมษะมาน เข้ารับราชการ ความสามารถเด่นชัด ในการเป็นผู้นำจึงได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้แทนลูกเสือประจำมณฑลอยุธยาเข้าชุมนุมลูกเสือแห่งชาติเมื่อปี พ.ศ.๒๔๗๓

นายสมัย เมษะมาน เข้ารับราชการเป็นครูที่โรงเรียนสุทธาประมุข อำเภอมักไห้ จังหวัดอยุธยาเมื่อปี พ.ศ.๒๔๗๕ ได้ชื่อว่าเป็นครูหนุ่มน้อยที่ตั้งใจฝึกสอนอบรมเยาวชนของชาติ ตามตำแหน่งหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ โดยมุ่งให้เยาวชนมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม เพื่อเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของประเทศ

เพียงอีก ๓ ปีต่อมา คือ ปีพ.ศ. ๒๔๗๘ นายสมัย เมษะมาน ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นครูใหญ่โรงเรียนสุทธาประมุขด้วย และได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้กำกับเอกจากสภากาชาดลูกเสือแห่งชาติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ให้การอบรมเยาวชน ให้เป็นผู้มีวินัย เสียสละและทำประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้บริหารประเทศในสมัยนั้น เช่น พันเอกพลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี มอบเหรียญรูปนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีให้เป็นที่ระลึก และได้รับด้วยรางวัลชนะเลิศการชุมนุมลูกเสือประจำภาค จากนายปรีดี พนมยงค์ นายกรัฐมนตรีคนถัดมาด้วย นายสมัย เมษะมาน เป็นผู้รักการศึกษา จึงได้รับทุนการศึกษาจากจังหวัดอยุธยา ให้เข้าศึกษาในโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา ซึ่งขณะนั้นตั้งอยู่ที่โรงเรียนสวนกุหลาบ ในปัจจุบัน ศึกษาจนจบหลักสูตรครูพลศึกษาชั้นเอกในปี พ.ศ.๒๔๘๑

การประกอบอาชีพ :

แม้จะมีอาชีพรับราชการ แต่มีวิถีชีวิตที่ค่อนข้างเรียบง่าย ท่านรู้สึกว่าจะสามารถประกอบอาชีพทำประโยชน์ด้านอื่นได้อีกมาก จึงได้ลาออกจากราชการ มาประกอบอาชีพส่วนตัวตามที่ใจรัก คือ ตั้งสนามมวยเวทีพระจันทร์ หลังวัดมหาธาตุ เพื่อที่จะฝึกหัดให้การสนับสนุนกิจการมวยไทย ส่งเสริมให้คนไทยรุ่นหนุ่ม หันมาฝึกหัดรักษาศิลปะการต่อสู้ของไทยให้คงไว้ แต่ไม่ล้มฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์เนื่องจาก ถูกกระแสการพนันมีการทุจริตและดำเนินการแข่งขันในด้านธุรกิจค้ากำไรทำความเสียหายให้กับกิจการที่กำลังดำเนินไปด้วยดีเป็นอย่างยิ่ง หลังจากนั้นก็ได้พากเพียรประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองหลากหลาย เช่น เปิดร้านขายของเก่าในเวียงนครเขมร เปิดบริษัทไทยงาม มีอาณาเขตตั้งแต่ถนนตกถึงวงเวียนใหญ่ กิจการไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงได้หันเข้าทำหน้าที่เป็นนักข่าวหนังสือพิมพ์ แม้จะได้รับการคัดเลือกให้เป็นช่างภาพ และนักข่าวดีเด่น

ประจำปี พ.ศ.๒๕๐๐ อันเนื่องมาจากการรายงานข่าวการเมืองช่วงนั้นได้อย่างชัดเจน ก็ไม่เป็นที่ถูกอัยยาศัยจึงได้เปลี่ยนอาชีพต่อไปอีก

กำเนิด

สำนักดาบพุทไธสวรรค์ :

ด้วยความที่เป็นครูพลศึกษามีวุฒิถึงพลศึกษาชั้นเอกได้เรียนรู้ศิลปการป้องกันตัวตามหลักสูตรมามากพอสมควร ประกอบกับมีถิ่นกำเนิดอยู่ที่จังหวัดอยุธยาจำลึกลับกันต่อ ๆ มาว่าวัดพุทไธสวรรค์ เคยเป็นสำนักฝึกดาบอันมีชื่อเสียงยิ่งมาแต่โบราณกาล จึงมีความประทับใจมาแต่บัดนั้น

เนื่องจากศิลปการต่อสู้ด้วยอาวุธไทยในสมัยโบราณกาล เป็นวิชาที่ต้องเรียนและฝึกฝนให้มีความชำนาญในการใช้ทั้งเพื่อแผ่กฤษฎาภินิหารของพระมหากษัตริย์ไทย และเมื่อถึงคราวคับขันอันจนก็อาวุธไทยโบราณเหล่านี้เองที่ใช้กอบกู้เอกราชของชาติไทยให้มีความมั่นคงสถาพรมาจนทุกวันนี้ ด้วยสำนักดังกล่าว สำนักดาบพุทไธสวรรค์ จึงถือกำเนิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งใช้บริเวณลานว่างเปล่า ข้างกำแพงพระอุโบสถวัดระฆังโฆสิตาราม จึงถือกำเนิดขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๔๘๙ เมื่อประกาศเปิดสอน มีเด็กหนุ่มวัยรุ่นวัยเล็ก มาสมัครเข้าฝึกอบรมเป็นจำนวนมาก โดยมีได้คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ

นายสมัย เมษะมาน ได้ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้ฝึกสอน ผู้อำนวยการสอนอบรมเยาวชนให้มีความรู้และรักชาติศิลปการต่อสู้ของไทยด้วยอาวุธไทยโบราณหลายประเภท ทั้งดาบ ดั้ง พลอง กระบองสั้น แหวน หลาว ง้าว ไทมร ซึ่งตนเองมีความรู้ความชำนาญและได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษตลอดจนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจนมีความรู้ความชำนาญยิ่ง นานวันเข้ามีผู้สนใจสมัครเป็นศิษย์เป็นจำนวนมาก และสังคมเริ่มให้ความสนใจ มีเทศกาลงานฉลองทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ก็มักจะนิยมจัดให้มีการแสดงศิลปการต่อสู้ด้วยดาบกระบี่กระบองเป็นประจำ มีทั้งรายได้ เบี้ยเลี้ยง และค่าใช้จ่ายการตัดชุดการแสดงให้สมบทบาท สำนักฝึกสอนที่อยู่ตามลานวัดมาเป็นเวลานาน จึงได้ย้ายไปตั้งสำนักใหม่ที่ใกล้สี่แยกบ้านแขก ตำบลพรานนก จังหวัดธนบุรี (เดิม) และได้เชิญนายกรมมนตรีในสมัยนั้น มาทำพิธีเปิดป้ายสถาบันการสอนอบรมสำนักดาบพุทไธสวรรค์กรุงเก่าขึ้น ในปีพ.ศ.๒๔๙๙

**การจัดตั้งเป็นโรงเรียน
สำนักดาบพุทไธสวรรค์
แห่งกรุงศรีอยุธยา :**

เมื่อกิจกรรมของสำนักดาบพุทไธสวรรค์ เป็นที่รู้จักกันดีอย่างกว้างขวางทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนแล้ว ผู้ก่อตั้งได้ขออนุญาตจดทะเบียนเป็นโรงเรียนประเภทศิลปการศึกษาตามระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับอนุญาตจดทะเบียนเป็นโรงเรียนประเภทศิลปะศึกษาตามระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนได้เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๐ มีชื่อว่า “โรงเรียนสำนักพุทไธสวรรค์แห่งกรุงศรีอยุธยา” โดยมี นายสมัย เมษะมาน เป็นเจ้าของผู้จัดการครูใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อเทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งศิลปการต่อสู้ประจำชาติไทย ได้แก่มวยไทย อาวุธโบราณ กระบี่กระบอง และศิลปวัฒนธรรมประจำชาติอันเกี่ยวเนื่องกับการต่อสู้ป้องกันตัว อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติอย่างมีมาตรฐาน

๒. เพื่อให้เยาวชนของชาติมีเลือนักสู้เยี่ยงบรรพบุรุษในการที่จะเป็นรั้วที่มั่นคงของชาติในอนาคต

๓. เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกายแก่เยาวชน เป็นนักกีฬาที่ดี ให้มีความอดทน รู้จักแพ้ รู้จักชนะ สามารถที่จะเป็นผู้นำในด้านศิลปศาสตร์ประจำชาติ

๔. เสริมสร้างบุคลิกภาพและคุณธรรมที่ดีแก่เยาวชน ให้เป็นผู้ที่ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อย่างถวายชีวิต

๕. เสริมสร้าง คุณธรรมด้านจิตใจให้เป็นผู้มีศีลจะ กตัญญูบิดามารดา ครูอาจารย์ และผืนแผ่นดินไทย โดยอาศัยศิลปศาสตร์การป้องกันตัวเป็นเครื่องจูงใจ

๖. ฝึกให้เยาวชนมีความรู้ความชำนาญในการใช้อาวุธในครัวเรือน เพื่อประโยชน์ของชาติในอนาคต

๗. ฝึกให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถ ด้านการถ่ายทอดในหลักวิชาการกีฬา การพลศึกษา การป้องกันตัวในอาชีพครูศิลปศาสตร์และการพลศึกษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนสามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาการศึกษาแขนงนี้ให้ดำรงสืบไป

นายสมัย เมษะมาน ได้ฝึกอบรมเยาวชนของชาติด้วยความขมักเขม้นและอดทนให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการในการจัดแสดงทั้งเพื่อความบันเทิง การเผยแพร่ศิลปะและการแสดงเพื่อการต้อนรับแขกเมืองในทุกโอกาสที่สามารถปฏิบัติได้ ได้รับคำชมเชยจากทางราชการอยู่เนือง ๆ

เพื่อให้เกิดศูนย์รวมทางด้านจิตใจผู้ก่อตั้งจึงกราบบังคมทูลฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถึงการเผยแพร่วิชาศิลปการต่อสู้ประจำชาติ เพื่อขอพระราชทานธงชัยประจำสำนักดาบพุทไธสวรรค์ ก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯโปรดกระหม่อมพระราชทาน เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๐ เป็นธงชัยประจำใจ ประจำชีวิตของศิษย์สำนักดาบพุทไธสวรรค์ ทุกรุ่นและทุกคนมาจนทุกวันนี้

กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติ เป็นผลดีต่อส่วนรวม :

นอกจากกิจกรรมปกติที่ได้อบรมสั่งสอนแก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่ให้ความสนใจทั่วไปแล้ว นายสมัย เมษะมาน ยังได้มีส่วนร่วมในการแสดง การสอน การสาธิตวิชาการใช้อาวุธโบราณของโรงเรียน ร่วมกับสถาบันองค์การ ทั้งส่วนที่เป็นของภาครัฐและเอกชนเกือบทั่วทั้งประเทศ อาทิ

๑. จัดการแสดงถวายราชอาคันตุกะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๒ สมเด็จพระราชินี อลิซาเบธที่ ๒ แห่งประเทศอังกฤษ พระราชอาคันตุกะในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จมาเยือนประเทศไทย และได้ไปเยือนเมืองโบราณ จังหวัดสมุทรปราการด้วย ในการนี้ นายสมัย เมษะมาน พร้อมคณะได้มีโอกาสจัดการแสดงศิลปการต่อสู้ป้องกันตัวทั้งแบบมือเปล่าและอาวุธโบราณทุกชนิด เป็นที่พอพระทัยมาก

๒. จัดการเผยแพร่ร่วมกับองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.)

ได้ร่วมงานเผยแพร่ศิลปการต่อสู้ด้วยอาวุธโบราณกับ อ.ส.ท.ในการต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองที่สำคัญเป็นประจำ จัดการแสดงในงานสัมมนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศ โดยเฉพาะในต่างประเทศได้ให้ความร่วมมือ ออกไปแสดงปีหนึ่งไม่ต่ำกว่า ๓ ครั้ง และปฏิบัติติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

๓. สนับสนุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน

เปิดโอกาสให้ผู้นำลูกเสือชาวบ้านเข้ามาทำการศึกษาและฝึกฝนศิลปการใช้อาวุธไทยโบราณป้องกันตนเอง เพื่อไปเน้นวิทยากรในกลุ่มลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งปรากฏต่อมาว่า ลูกเสือชาวบ้านหลายกลุ่มสามารถออกแสดงศิลปการป้องกันตัวได้อย่างดี เป็นเหตุจูงใจให้สมาชิกลูกเสือชาวบ้านกลุ่มอื่นพากันเอาอย่างทำให้เกิดการแพร่หลายในการใช้ศิลปการป้องกันตัวเองมากขึ้น

๔. การให้การอบรมและสาธิตการป้องกันตัว

๔.๑ ให้การอบรมและสาธิตศิลปการใช้อาวุธไทยโบราณให้กับ
คณะนายทหาร นายสิบ ที่หอประชุมกองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงแห่งชาติประมาณ ๑,๐๐๐ คน

๔.๒ อบรมและสาธิตวิชาการป้องกันตัวให้แก่นายทหารและ
นายสิบที่เป็นครูฝึกสอน เยาวชน ทหารหรือหน่วยทหาร
รักษาดินแดน จำนวน ๕๐ คน

๔.๓ อบรมและสาธิตวิชาการป้องกันตัวให้แก่สมาชิกอาสา
ป้องกันอาชญากรรม ตำบลบ้านพาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๘๐๐ คน

๔.๔ อบรมและสาธิตวิชาการป้องกันตัวแก่นักศึกษาวิทยาลัยครู
ทับแก้ว จังหวัดนครปฐม ๒,๐๐๐ คน

๔.๕ ได้ทำการฝึกสอนวิชาดาบสากลในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
สามพราน ๑ ปีการศึกษา รวมทั้งได้ฝึกสอนวิชาการ
ป้องกันตัวด้วยอาวุธไทยโบราณด้วย

๔.๖ การฝึกอบรมให้แก่นักเรียน นักศึกษาระดับโรงเรียน ให้ได้
เรียนรู้ศิลปการต่อสู้ป้องกันตนเอง และวิชาการกระบี่กระบอง
การฟันดาบ ได้ฝึกอบรมให้แก่นักศึกษาวิทยาลัยครู
จังหวัดฉะเชิงเทรา ๑,๕๐๐ คน นักศึกษาวิทยาลัยครูบ้าน
สมเด็จ จำนวน ๕๐๐ คน นักเรียนเปรมฤทัยอาชีวศึกษา
๒,๐๐๐ คน นักเรียนอำนวยการศิลปธนบุรี ๕๐๐ คน นักเรียน
เบญจมาชุกิจ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๕๐๐ คน และยังมี
อีกหลายแห่ง ซึ่งไม่สามารถระบุได้หมดสิ้น

การจัดตั้งชมรม ศิลปการป้องกันตัว :

จากการที่ได้จัดคณะผู้สอนวิชาศิลปการต่อสู้ป้องกันตัวไปจัดการสาธิตและ
ฝึกสอนให้นักเรียน นักศึกษาสถาบันต่างๆ เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดสำนึก
เห็นคุณค่าและควรแก่การอนุรักษ์ศิลปการป้องกันตัวและการใช้อาวุธไทย
โบราณไว้ นายสมัย เมษะมาน ได้ให้การส่งเสริมสถาบันการศึกษาทุกแห่ง ตั้ง

ชมรมขึ้นโดยมีประธานชมรมของสถาบันนั้นๆ รับผิดชอบ โดยที่ท่านได้ให้การสนับสนุนและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปะวิชาการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ชมรมฯ ที่จัดและดำเนินการได้ผลตลอดมาจนทุกวันนี้ คือ ชมรมศิลปการป้องกันตัววิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ชมรมศิลปการป้องกันตัวโรงเรียนสอนพุทธศาสนา วัดประยูรวงษ์ เขต กทม. ชมรมศิลปการป้องกันตัวโรงเรียนอานวยศิลป์ธนบุรี กทม. ชมรมศิลปการป้องกันตัวสโมสรเยาวชนชนดินแดง เขต กทม. และอีกหลายชมรมไม่สามารถนำมาบันทึกไว้ครบถ้วน

นอกจากนั้นลูกศิษย์ที่มีความรู้ความชำนาญ ก็ยังได้รับการสนับสนุนให้แยกไปตั้งสำนักดาบสาขาขึ้นอีก คือ สำนักดาบราชวรินทร์ อำเภอราชบุรณะ กทม. สำนักดาบมahamantri อำเภอดลิ่งชัน กทม. สำนักดาบนเรศวร อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และที่ถนนเพชรบุรี ได้ขยายกิจการไปตั้งอีกแห่งหนึ่ง คือ “ปราโมทย์ยิม” โดยมีนายปราโมทย์ และนายทองศักดิ์ เมษะมาน ดำเนินการบริหารซึ่งก็ได้ผลเป็นที่น่าพอใจยิ่ง

กระทรวงศึกษาธิการ อนุญาตให้จัดสอน หลักสูตรศิลปศึกษา การต่อสู้ป้องกันตัว :

กิจการของโรงเรียนสำนักดาบพุทโธสวรรค์แห่งกรุงศรีอยุธยา ซึ่งได้ดำเนินการสอนอยู่เดิมที่ถนนลาดหญ้า ธนบุรีนั้น สถานที่คับแคบ ประกอบกับมีผู้มาสมัครเรียนด้วยใจรักเพิ่มมากขึ้น งานแสดงงานให้ความร่วมมือกับราชการก็มากขึ้น จนสมาชิกที่ฝึกฝนอยู่ไม่สามารถรับงานได้ทัน

ในปี พ.ศ.๒๕๑๙ ทายาทตระกูลพักอุดมได้มีจิตศรัทธา และประสงค์จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปการต่อสู้ป้องกันตัวตามที่ นายสมัย เมษะมาน ดำเนินการมาด้วยความอดทนเป็นเวลายาวนานจึงได้อุทิศที่ดินจำนวน ๑ ไร่เศษ ให้เป็นสถานที่จัดตั้งเป็นโรงเรียนที่สมบูรณ์และถาวรได้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในปีเดียวกันนั้นเองโรงเรียนสำนักดาบพุทโธสวรรค์ก็ได้ย้ายไปยังสถานที่ใหม่ บ้านเลขที่ ๕/๑ ถนนเพชรเกษม ตำบลหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๑๖๐ สถานที่ตั้งใกล้ที่ทำการออกอากาศทีวีสีช่อง ๓ โดยรับใบอนุญาตให้ตั้งทำการสอนตามใบอนุญาตที่ ๕๙/๒๕๑๙ จากกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๑๙ นับเป็นโรงเรียนที่จัดสอนศิลปด้านการต่อสู้ป้องกันตัวโดยอนุรักษ์วิธีการและสืบทอดเจตนารมณ์ของบรรพบุรุษเป็นแห่งแรกในประเทศไทย

หลักสูตรและการ จัดกระบวนการสอน :

เพื่อให้การจัดหลักสูตรและกระบวนการสอนเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นวิทยาศาสตร์ โรงเรียนสำนักดาบพุทโธสวรรค์แห่งกรุงศรีอยุธยาจึงกำหนดชั้นการสอนระยะเวลาในการฝึก วัดประยูรวงษ์และเป้าหมายตามหลักวิชาไว้อย่างชัดเจน เพื่อผู้สมัครเข้าเรียนจะได้พิจารณาเข้าศึกษาอบรมได้ ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

๑. หลักสูตรขั้นต้น มี ๓ ระดับ คือ ผู้ชำนาญการต่อสู้ขั้นตรี ผู้ชำนาญการต่อสู้ขั้นโท และผู้ชำนาญการต่อสู้ขั้นเอก ใช้เวลาศึกษาฝึกฝนรวม ๓ เดือน เนื้อหาหลักสูตรให้ศึกษาศิลปการต่อสู้ป้องกันตัวอันเป็นเอกลักษณ์การ

ต่อสู้ของชาติไทย คือมวยไทย และกระบี่กระบอง

๒. หลักสูตรบริหารชั้นสูง ศึกษาและฝึกฝนการใช้อาวุธไทยโบราณ รวม ๑๑ ชั้น ชั้นที่ ๑ - ๙ ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการป้องกันตนเอง การต่อสู้ มีการวัดและประเมินผลเป็นขั้นตอน จนสำเร็จขั้นสุดท้าย จะได้รับ ประกาศนียบัตรรับรองความรู้ความสามารถ ส่วนชั้นที่ ๑๐ และ ๑๑ เป็นชั้นมีความชำนาญเป็นพิเศษ ผู้เข้ารับการฝึกสามารถนำวิชาที่เรียนไปประยุกต์ใช้ให้กว้างขวางขึ้นได้อีก ผู้ผ่านชั้นสูงสุดนี้จะต้องมีความพร้อมในทุกด้าน คือ ร่างกาย จิตใจ และความประพฤติ สำเร็จการศึกษาชั้นนี้ จะได้รับ ประกาศนียบัตรชั้นเกียรตินิยม

คุณสมบัติของผู้รับการศึกษา

๑. หลักสูตรขั้นต้น รับสมัครเฉพาะภาคฤดูร้อน ผู้สมัครควรมีอายุ ระหว่าง ๖-๑๔ ปี ทั้งชาย-หญิง

๒. หลักสูตรชั้นสูงสุด รับสมัครทั่วไปไม่จำกัดอายุ ไม่จำกัดเพศ ไม่จำกัดสัญชาติ ระดับการศึกษาควรจบระดับ ปวส.ต้นและสูง จบวิชาเอกพลศึกษา อนุปริญญาหรือปริญญาบัตร หรือรับราชการเป็นตำรวจ ทหาร มีวัตถุประสงค์ที่จะฝึกฝนเพื่อนำวิชาการไปใช้เผยแพร่ เป็นต้น

เนื้อหาหลักสูตรและวิชาสอน

โรงเรียนได้กำหนดหลักสูตรและวิชาที่ใช้สอนไว้เป็นมาตรฐานดังนี้

๑. ศิลปการป้องกันตัว

ให้เรียนศิลปการใช้อาวุธและการป้องกันตัว อันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เช่น มวยไทย อาวุธโบราณ กระบี่กระบอง (รวม ๙ อาวุธ) อาวุธประจำเรือน ทั้งภาคมือเปล่า และภาคประกอบด้วยอาวุธ ประเภทต่าง ๆ

๒. หลักการศึกษาวิชาครู

ศิลปการจูงใจ ศิลปการพูด ศิลปการสอน กระบวนการใช้อาวุธ การเก็บรักษาประวัติศาสตร์ การตั้งประเทศ การป้องกันประเทศของบรรพบุรุษทั้งชาย - หญิง ประวัติวีรกรรมในอดีต

๓. วิชาศีลธรรมและจรรยา

การเคารพกฎกติกา มีความเป็นสุภาพบุรุษ-สุภาพสตรี มีคุณธรรม ไกล่ชิดศาสนา อารยนาศีล อารยนาธรรมได้ สวดมนต์ทำสมาธิ ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของศีล ๕ เป็นอย่างน้อย

กิจกรรมเพื่อสังคม และความก้าวหน้า ของโรงเรียน :

นับตั้งแต่โรงเรียนสำนักดาบพุทไธสวรรย์ได้ก่อตั้งและมีมาตรฐานครบถ้วนตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว กิจกรรมของโรงเรียนได้ก้าวรุดหน้าไปอย่างกว้างขวาง ได้ร่วมกิจกรรมกับองค์กรของรัฐบาลและเอกชนมาโดยตลอด ได้ร่วมกับองค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยว นำกิจกรรมและศิลปการต่อสู้ของไทยไปเผยแพร่ในต่างประเทศ ทั้งในยุโรป และอเมริกา เป็นผลให้นักศึกษาจากต่างชาติมาขอสมัครเรียน มีนักศึกษาจากเยอรมันตะวันตก อังกฤษ สวิสเซอร์แลนด์ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาเมื่อเข้ามาศึกษาแล้วได้กลับไปตั้งสำนักสาขาขึ้นเผยแพร่ถึง ๑๒ รัฐ

“
นายสมัย เมษะมาน
ยังศึกษาค้นคว้าออกแบบ
อาวุธไทยโบราณ
ที่กำลังจะสูญ

”

นอกจากการฝึกสอนวิชาอาวุธไทยโบราณแล้ว นายสมัย เมษะมาน ยังศึกษาค้นคว้าออกแบบอาวุธไทยโบราณที่กำลังจะสูญ ออกแบบเครื่องแต่ง กายนักรบโบราณตามตำนาน จัดให้นักศึกษาร่วมเดินขบวนเทอดพระเกียรติ ในวาระสำคัญของชาติ ร่วมกับ กอ. ร.ม.น. (กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในแห่งชาติ) ร่วมมือกับองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวจัดขบวนช้างศึก เดินพาเหรดระหว่างถนนราชดำเนิน สนามหลวง พระบรมรูปทรงม้าเป็นประจำ

ร่วมมือกับกองทัพบกไทย แสดงละครอิงประวัติศาสตร์ โดยเสด็จ พระราชกุศล ณ โรงละครแห่งชาติหลายครั้งหลายวาระ หารายได้ทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศล ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ ร่วมมือกับกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรีทุกปี รับอุปการะนักศึกษาผู้ ยากไร้แต่ใฝ่ใจศึกษาให้เข้าฝึกอบรมปีละไม่น้อยกว่า ๑๐ คน และร่วมมือกับ ทางราชการฝึกอบรมหลักสูตรครูให้กับนายทหารค่ายพิชิตปรีชากร อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ปีละ ๙ คน ในปีพ.ศ.๒๕๓๑ ได้ทำการอบรมฝึกสอนข้าราชการทหารค่ายนวมินทราชินี จังหวัดชลบุรี เพื่อ ให้กลับไปเป็นครูฝึกจำนวน ๓๙ นาย การฝึกสอนเป็นไปอย่างเข้มข้นและก้าวหน้า พิธีมอบประกาศนียบัตรนักศึกษาระทำโดยปลัดกระทรวงกลาโหม และได้มี พิธีมอบดาบประจำตระกูลให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นบริหารชั้นสูงด้วย

หลายปีติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบันนี้ นายสมัย เมษะมาน แม้วัยจะ ล่วงเลยมามากแล้วก็ยังไม่วางมือจากภารกิจ ให้ความร่วมมือกับทางราชการ จัด ครูฝึกของโรงเรียนและออกไปควบคุมทำการฝึกสอนให้กับนักศึกษาชมรม อาวุธไทยโบราณของนักเรียนเตรียมทหาร จำนวน ๑๐๐ นาย เป็นประจำทุกปี ชมรมนี้ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา และครูอาจารย์ของโรงเรียน อย่างดียิ่ง

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานจนวัยล่วงมาถึง ๘๐ ปีเศษแล้ว เพื่อ อนุรักษ์และธำรงไว้ซึ่งภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ และเพื่อเผยแพร่เกียรติภูมิไทย ในด้านศิลปการต่อสู้ป้องกันตนป้องกันประเทศ นายสมัย เมษะมาน ได้ชื่อว่าเป็นบรมครูที่มีลูกศิษย์ที่ชวนขวยเข้ามาขอรับการถ่ายทอด มีสมาชิกครบทุก ทวีป ในหลายประเทศมีหลักฐานทะเบียนประวัตินักศึกษาผ่านการฝึกอบรม จากนายสมัย เมษะมานไปแล้ว ๒๖,๘๖๗ คน ไม่รวมนักศึกษานอกแผนและ นักศึกษาเร่งรัดเรียนระยะสั้น ไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอีก นับหมื่นคน

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติใน คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้

นายสมัย เมษะมาน
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

ศาสตราจารย์ นิคม จันทรวิทุร
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม)
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

ประวัติและผลงาน :

ศาสตราจารย์ นิคม จันทรวิทุร เกิดเมื่อปี พ.ศ.๒๔๖๘ ที่จังหวัดแพร่ ได้รับความศึกษาเบื้องต้นที่จังหวัดแพร่ และได้เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพมหานคร ในเวลาต่อมา หลังจากได้รับปริญญาธรรมศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปี พ.ศ.๒๔๙๐ แล้วก็สอบชิงทุนรัฐบาลไปศึกษาต่อยังประเทศสหรัฐอเมริกา จนสำเร็จการศึกษาปริญญาโทถึงสองสาขา โดยได้รับปริญญาโทสาขาการบริหารสังคมจากมหาวิทยาลัยชิคาโก ในปี พ.ศ.๒๔๙๗

เมื่อเดินทางกลับจากประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ.๒๔๙๘ ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ได้เข้าทำงานในกรมประชาสงเคราะห์ ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิจัย และด้วยการทำงานอย่างขยันขันแข็งและด้วยความสามารถอันเป็นที่ประจักษ์ ภายในเวลาเพียงสองปีก็ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนกวิจัย โดยในขณะเดียวกันก็ได้ทำหน้าที่เป็นเลขาธิการศูนย์พัฒนาและบริการชุมชนอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย

ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ได้เป็นผู้บุกเบิกงานทั้งในด้านวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์และด้านแรงงาน เป็นบุคคลที่ได้อุทิศตนให้แก่งานสังคมสงเคราะห์และงานอย่างจริงจัง เป็นผู้ริเริ่มจัดการประชุมการสังคมสงเคราะห์แห่งชาติครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๓ และได้เป็นกำลังสำคัญในการจัดประชุมดังกล่าวต่อมาอีกหลายสมัย ซึ่งนับเป็นความตื่นตัวครั้งสำคัญในทางวิชาการสังคมสงเคราะห์ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์วิชาชีพและอาสาสมัคร และนักบริหารทั้งหลายได้เข้าใจการสังคมสงเคราะห์อย่างถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร เป็นผู้ที่เล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องมืองค์การกลางประสานงานสังคมสงเคราะห์ทั้งของรัฐและเอกชน จึงได้มีส่วนผลักดันให้มีการก่อตั้งสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยขึ้นเป็นครั้งแรก

“อันเป็นผลมาจาก
เหตุการณ์ทางการเมือง
“๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖”
ช่วงระยะเวลานั้นได้
เกิดการนัดหยุดงานใน
ประเทศไทยถึงกว่า
๖๐๐ ครั้ง

และได้เป็นผู้สร้างรากฐานขององค์กรนี้ให้มั่นคงแข็งแรง สามารถขยายบริการได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นมาเป็นลำดับจนถึงปัจจุบันนี้ นับเป็นการผกผันจากอาสาศาสตร์และนักวิชาชีพให้เข้ามารับผิดชอบทำงานสังคมสงเคราะห์ร่วมกันเพื่อพัฒนาประเทศชาติ เป็นผลดีแก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาส ผู้เดือดร้อนทุกข์ยากนานาประการ

ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์แรงงานของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร เป็นที่ประจักษ์จนได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการแผนกแรงงานในเวลาต่อมา และเมื่อแผนกแรงงานได้รับการเลื่อนฐานะขึ้นเป็นกรม ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดี และในปี พ.ศ.๒๕๑๖ ได้รับตำแหน่งเป็นอธิบดี

ขณะดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมแรงงานได้หนึ่งปี ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ต้องรับหน้าที่แก้ไขปัญหาค่าความไม่สงบด้านแรงงาน ซึ่งอุบัติขึ้นอย่างมากมายและต่อเนื่องอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน อันเป็นผลมาจากเหตุการณ์ทางการเมือง “๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖” ช่วงระยะเวลานั้นได้เกิดการนัดหยุดงานในประเทศไทยถึงกว่า ๖๐๐ ครั้ง แต่ด้วยความเข้าใจอันต้องแท้ถึงสาเหตุอันแท้จริงของปัญหาค่าความไม่สงบด้านแรงงาน ด้วยความเคารพนับถือที่ได้รับจากบรรดาผู้ใช้แรงงานอย่างกว้างขวาง และด้วยความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร สามารถยุติปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างสงบเรียบร้อยตลอดมา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๘ ถึงปี พ.ศ.๒๕๑๙ ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ได้อุทิศตนให้แก่งานพัฒนาชีวิตและสภาพการทำงานของผู้ใช้แรงงานไทยอย่างแน่วแน่และต่อเนื่อง ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร เป็นผู้มีส่วนอย่างสำคัญที่ทำให้สหภาพแรงงานได้รับการยอมรับโดยกฎหมาย และในการผลักดันให้มีการประกาศใช้กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานหลายฉบับ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๘ เป็นต้นมา ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร เชื่อว่าในขณะที่ประเทศไทยกำลังพัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วนี้กลไกของรัฐบาลที่จะเป็นหลักให้การดูแลและควบคุมกิจการด้านแรงงานเป็นไปโดยถูกต้องและเหมาะสมนั้นเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งด้วยเหตุนี้ตลอดระยะเวลาเกือบ ๒๐ ปีที่ผ่านมา ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร จึงได้เรียกร้องและเสนอแนะให้มีการจัดตั้งกระทรวงแรงงานขึ้นในประเทศไทยมาโดยตลอด

ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการผู้ใหญ่อยู่นั้นศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ได้รับหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในคณะกรรมการชุดต่างๆ เช่น คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการอัตรากำลังคน คณะกรรมการสภาพการศึกษาแห่งชาติ และคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นต้น

ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยหลายแห่งในกรุงเทพมหานคร และเพื่อเป็นการแสดงเกียรติคุณด้านการศึกษานี้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้มอบตำแหน่งศาสตราจารย์ให้ในปี ๒๕๑๓ ก่อนที่จะมอบปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์เมื่อปีการศึกษา ๒๕๒๕

“
ภาพลักษณ์ของ
ศาสตราจารย์นิคม
จันทรวีฑูร เป็นภาพ
ของผู้ที่ยืนหยัดอย่าง
มั่นคง เคียงข้าง
ผู้ด้อยโอกาสในสังคม

”

ตลอดระยะเวลากว่า ๓๐ ปีที่ผ่านมา นอกจากการทำหน้าที่ใน
ราชการประจำแล้ว ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีฑูร ยังได้อุทิศเวลาส่วนตัวที่
เหลือให้การสอนหนังสือและการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับชีวิตและสภาพการ
ทำงานของแรงงานไทย ควบคู่กันไปด้วยและได้จัดพิมพ์รายงาน รวมทั้งเขียน
บทความเผยแพร่ข้อเท็จจริงที่ตนพบนั้นไว้เป็นจำนวนมาก

ด้วยการยอมรับในผลงานด้านการพัฒนาแรงงานไทย มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ได้เชิญ ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีฑูร เข้าร่วมเป็นองค์ปาฐกในการ
บรรยายทางวิชาการพิเศษ เพื่อเป็นการรำลึกถึงและเป็นเกียรติแก่ ศาสตราจารย์
ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๕๒๙ ด้วย ซึ่งในงานนี้ศาสตราจารย์
นิคม จันทรวีฑูร ได้เสนอบทความทางวิชาการเรื่อง Thai labour and ๓๐ Years
of Development ในปัจจุบัน

ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีฑูร ได้รับพระราชทานกรุณาโปรดเกล้าฯ
แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิต (Fellow of the Royal Institute) แห่งราชบัณฑิตย
สภาไทย

หลังจากออกจากราชการเพราะเกษียณอายุ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๗
ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีฑูร ยังคงอุทิศเวลาให้การสอนหนังสือในฐานะ
ศาสตราจารย์ ในวิชากฎหมายแรงงาน ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อมา และ
ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในกิจการของรัฐหลายส่วนด้วยกันมาโดยตลอด อาทิเช่น
เป็นประธานสภาที่ปรึกษาพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ในระหว่างปี พ.ศ.๒๕๒๙-
๒๕๓๒ ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษานโยบายแรงงานของนายกรัฐมนตรี
พ.ศ.๒๕๓๑-๒๕๓๒ เป็นวุฒิสมาชิก และกรรมการสวัสดิการสังคมและ
การแรงงาน วุฒิสภา และประธานคณะที่ปรึกษารัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน
และสวัสดิการสังคม เป็นต้น

แม้ว่าจะมีการกิจต่าง ๆ มากมาย ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีฑูร ยัง
เข้าร่วมงานกับองค์การพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organizations)
หลายองค์กร โดยให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างใกล้ชิดและด้วยท่าทีที่
เป็นกันเอง ตลอดจนได้ร่วมงานกับกลุ่มผู้ใช้แรงงานหนุ่มสาว ที่มีความมุ่งมั่น
ในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมอย่างสร้างสรรค์ ตัวอย่างเช่น มูลนิธิอารมณ
พงศ์พันธุ์ สมาคมกฎหมายแรงงานแห่งประเทศไทย ซึ่งทั้งสององค์กรเป็น
องค์กรที่มุ่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้แรงงาน และบรรดาผู้ด้อยโอกาสในสังคม

ภาพลักษณ์ของศาสตราจารย์นิคม จันทรวีฑูร เป็นภาพของผู้ที่
ยืนหยัดอย่างมั่นคง เคียงข้างผู้ด้อยโอกาสในสังคม คุณงามความดีของท่าน
เป็นที่ทราบถึงมหาวิทยาลัยชิคาโก สถาบันที่ท่านสำเร็จการศึกษาด้านการบริหร
งานสังคม โดยได้รับการประกาศเกียรติคุณให้ได้รับรางวัล ที่เรียกว่า “Alma
Mater” คือ รางวัลผู้ประสบความสำเร็จอย่างสูงในวิชาชีพ ตลอดจนได้รับการ
คัดเลือกให้เป็นศิษย์เก่าดีเด่นของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศาสตราจารย์นิคม
จันทรวีฑูร เกษียณอายุราชการมาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว แต่การเกษียณอายุ
ราชการหาได้ทำให้ความสนใจและความทุ่มเทในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่
ของผู้ใช้แรงงานและผู้ด้อยโอกาสต้องลดน้อยลงไปด้วยไม่ ศาสตราจารย์นิคม

จันทร์วิฑูรย์ ยังคงทุ่มเททำงานในหลาย ๆ รูปแบบ ทั้งเรียกร้องให้ทั้งภาครัฐบาล และเอกชนเห็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของผู้ด้อยโอกาสและผู้ไร้แรงงาน ได้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน ได้อภิปราย และแสดงปาฐกถาในโอกาสต่าง ๆ อยู่เสมอ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียกร้องให้มี “ประกันสังคม” ในประเทศไทย ซึ่งศาสตราจารย์นิคม จันทร์วิฑูรย์ เห็นว่าเป็นรูปธรรมที่สุดของการกระจายรายได้ และสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ท่านได้รณรงค์อย่างหนักมาหลายทศวรรษ และดำเนินการผลักดันอย่างหนักยิ่งขึ้น นับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๘ เป็นต้นมา จนกระทั่งรัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันสังคมในปี พ.ศ.๒๕๓๓ และศาสตราจารย์นิคม จันทร์วิฑูรย์ ก็มีได้ยุติกิจกรรมด้านการเรียกร้องเพื่อผู้ด้อยโอกาสต่อไป ท่านยังคงรณรงค์ผลักดันให้มี “พระราชบัญญัติสวัสดิการสังคม” ซึ่งโดยสากลถือว่าเป็นกลไกคู่แฝดที่สำคัญควบคู่กับการประกันสังคม ในการสร้างความมั่นคงในสังคมและสร้างความเสมอภาคให้แก่ประชาชนในสังคม แม้ทางด้านประกันสังคมซึ่งประสบผลสำเร็จมาลำดับหนึ่งแล้ว ศาสตราจารย์นิคม จันทร์วิฑูรย์ ยังได้เอาใจใส่ติดตามอย่างใกล้ชิด และได้ให้ความคิดเห็นอันแยบคาย มีคุณค่ายังแก่ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลาแม้ในปัจจุบัน

อุดมการณ์ทางสังคม :

ศาสตราจารย์นิคม จันทร์วิฑูรย์ ได้แสดงให้เห็นว่าตลอดชีวิตการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม เพื่อคนยากไร้ ประชาชนที่ด้อยโอกาส ผู้ไร้แรงงาน ให้ได้รับความเป็นอยู่ที่ดี ในสมัยที่ประชาธิปไตยเบ่งบาน ยุคตุลาคมน ๒๕๑๖ บรรยายากศของบ้านเมืองกำลังเปลี่ยนแปลงจากระบอบเผด็จการที่ครอบงำมาเนิ่นนาน มาสู่บรรยากาศเสรีภาพที่ปราศจากพื้นฐานสังคมประชาธิปไตยที่หนาแน่นเพียงพอ ทำให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ไร้แรงงานแสดงความต้องการ แสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง ดูประหนึ่งว่ากรรมกรกำลังสร้างความวุ่นวายในยุคนั้นเป็นความพอดีแห่งเหตุการณ์ที่ศาสตราจารย์นิคม จันทร์วิฑูรย์ กำลังสร้างความวุ่นวายในยุคนั้น และเป็นความพอดีแห่งเหตุการณ์ที่ศาสตราจารย์นิคม จันทร์วิฑูรย์ กำลังอยู่ในจุดที่ต้องรับผิดชอบต่อปัญหาของผู้ไร้แรงงานในครั้งนั้น คือ เป็นอธิบดีกรมแรงงาน ในปี พ.ศ.๒๕๑๖ ในช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ.๒๕๑๖-๒๕๑๙ ปรากฏว่ามีการนัดหยุดงานถึงกว่า ๖๐๐ ครั้ง ถือว่าเป็นช่วงที่มีการนัดหยุดงานมากที่สุดในประวัติศาสตร์ ศาสตราจารย์นิคม จันทร์วิฑูรย์ ได้ใช้หลักการประนีประนอมไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาท ด้วยสติปัญญาความสามารถที่ชัดเจน ยิ่งไปกว่านั้นท่านยังได้สร้างมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาแรงงานอยู่ตลอดเวลา

แนวความคิดความสนใจที่จะต้องยืนหยัดอยู่เคียงข้างคนยากจนของศาสตราจารย์นิคม จันทร์วิฑูรย์ เห็นได้จากบทสัมภาษณ์พิเศษ โดยนิตยสารข่าวกรุง เมื่อปี ๒๕๒๙ ได้แสดงให้เห็นพื้นฐานอุดมการณ์ของท่าน ดังนี้

“ผมยืนยันได้ว่า... ต้องช่วยคนยากจนและคนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ช้าหรือเร็ว แล้วแต่ปัจจัย ผมยืนยันว่า เป้าหมายการศึกษาต้องสอนให้คนเห็นคุณค่าของคน... ผมไม่เปลี่ยนแปลงแน่ ผมมานึกถึงตนเองสมัยเป็น

นิสิตนักศึกษา
นักกิจกรรมจำนวน
นับหมื่นคน เข้าร่วมกับ
แนวร่วมของพรรค
คอมมิวนิสต์แห่ง
ประเทศไทย

นักศึกษา ผมทำหนังสือพิมพ์รุ่นแรกของมหาวิทยาลัย บทความชิ้นแรกที่ผมเขียนก็เกี่ยวกับเรื่องอย่างนี้ ผมจัดได้ว่าที่เดียวที่ผมก็ยังไม่เปลี่ยน ผมโตขึ้นปัญหาก็กว้างขึ้น ได้ว่าที่ผมก็ยังไปพูดแต่พูดอีกแบบหนึ่ง เพราะเป็นข้าราชการ ผมไม่รักที่จะไปเป็นทนายความ หรือเข้าไปเล่นการเมือง เพราะงานด้านนี้ต้องการคน ผมพยายามทำพอสมควร ไม่ได้นึกว่าทำดีที่สุดแล้ว

บทสัมภาษณ์ดังกล่าว ทำให้พิจารณาได้ว่าศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร มีพื้นฐานอุดมการณ์ที่ต่อสู้เพื่อประชาชน เพื่อความเป็นธรรม มาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ซึ่งหล่อหลอมจิตใจรับใช้ประชาชน ให้กับปัญญาชนคนหนุ่มสาวทุกยุคสมัย อย่างไรก็ตาม อุดมการณ์ที่มุ่งรับใช้ประชาชนก็มีความแตกต่างกันไปตามยุคสมัย ผู้ที่ยึดมั่นในระบบเสรีประชาธิปไตยหรือระบบสังคมนิยม คอมมิวนิสต์ต่างก็สามารถพูดถึง “จิตใจรับใช้ประชาชน” ได้เช่นกัน ทว่า ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร มีผู้ใช้ที่ฝึกฝนศรัทธาใน “ปีกซ้ายสุด” ของความคิดทางการเมือง “....แต่นักศึกษาก็ถูกเขาเป็นตัวกระตุ้นให้เราทำอะไรทำได้ เราก็มายาทำอะไรที่ยังทำไม่ได้ เก็บก่อน ผมไม่เห็นด้วยกับนักศึกษาที่เข้าป่า แล้วไปเข้ากับคอมมิวนิสต์ มีทางเลือกหลายอย่างเช่น การสู้แบบเสรีไทยสมัยก่อน หรือแบบสังคมนิยม”

ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร อาจไม่เห็นด้วยกับการเข้าป่าของนักศึกษาในช่วงหลังเหตุการณ์ ตุลาคม ๒๕๑๙ แต่จากสถานการณ์ที่กดดันอย่างสูงในขณะนั้น ทำให้นิสิตนักศึกษานักกิจกรรมจำนวนนับหมื่นคน เข้าร่วมกับแนวร่วมของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย นิสิตนักศึกษาไม่มีทางเลือกในการต่อสู้มากนัก ในช่วงนั้นกระแสการเมืองจากปีกขวา กราดเกรี้ยวต่อพวกเขามากเกินกว่าจะหาหนทางหนีบยับยั้งทางเลือกอื่นๆ ให้พวกเขา วิธีการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร จึงไม่ใช่วิธีการใหม่ไฟใหม้ลูกโซ่ โค่นล้มสังคมนิยม ดังเช่นที่นิสิตนักศึกษายุคหนึ่งทุ่มเทความเชื่อมั่นอย่างเต็มเปี่ยมไปกับสิ่งที่คนหนุ่มสาวศรัทธาว่าจะนำมาสู่สังคมใหม่ที่สดใส ท้องฟ้าสีทองจะผ่องอำไพ ฯลฯ

ส่วนหนึ่งของอุดมการณ์ของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร อาจจะมาจากการประสบการณ์การศึกษาทางวิชาการบริหารสังคม (Social Service Administration) จากมหาวิทยาลัยชิคาโก สหรัฐอเมริกา ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับอุดมการณ์ที่หล่อหลอมมาจากวิถีชีวิตของนักกิจกรรมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไว้แล้วส่วนหนึ่งผู้ที่ศึกษาทางด้านทฤษฎีเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมหรือรัฐสวัสดิการคงจะทราบดีว่า แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมเพื่อสร้างสวัสดิการให้สังคมมีความเป็นธรรมนั้น มีอยู่หลายทฤษฎี และเมื่อกล่าวถึง “สังคมนิยม” ก็ไม่จำเป็นต้องหมายถึงสังคมนิยมในกรอบความคิดของมาร์กซิสต์เสมอไป

หากต้องเทียบเคียงแนวคิดทฤษฎีสวัสดิการสังคมต่าง ๆ กับอุดมการณ์แนวคิดของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร แล้วคำว่า “สังคมนิยม” ของท่านน่าจะมีความคล้ายคลึงกับสังคมนิยมแบบเฟเบียน (Fabian Socialism) ในอังกฤษมากกว่ามาร์กซิสต์ หรือเลนินนิสต์ ในงานเขียนหลายครั้งเกี่ยวกับขบวนการแรงงาน ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ยังกล่าวถึง

ศาสตราจารย์ซิดนีย์ เวบบ์ (Sydney Webb) ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำผู้หนึ่งที่ยกก่อตั้ง Fabian Society ในสหราชอาณาจักร ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙

ยิ่งไปกว่านั้น ท่านได้กล่าวหลายครั้ง ในหลายวาระว่า “อะไรที่เราทำได้ เราก็เอามาทำ อะไรที่ยังทำไม่ได้ เก็บไว้ก่อน” นั้น เป็นความหมายที่มีความสอดคล้องอย่างยิ่งกับหลักการของสังคมนิยมแฟเบียน คือ การเปลี่ยนแปลงไปอย่างทีละเล็กทีละน้อย หรือการค่อยเป็นค่อยไปที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (Inevitability Gradualism)

เช่นเดียวกับแนวคิดสังคมนิยมแฟเบียน ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ยอมรับในโครงสร้างสังคมนิยม ระบบนิยมไม่ใช่ปีศาจอัปลักษณ์ที่พึงรังเกียจ ทว่าเป็นสิ่งสิ่งหนึ่งที่ต้องตัดสินใจให้เชื่อให้ได้ ระบบตลาดเสรีต้องดำเนินการควบคู่ไปกับระบบตลาดทางเศรษฐกิจ นโยบายทางเศรษฐกิจ ควรเป็นนโยบายที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเห็นความสำคัญไม่ได้อย่าไปกว่ากัน

“...ข้าพเจ้าเชื่อว่า ปัญหาต่างๆข้างต้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นและกำลังจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านต่างๆในประเทศเราเนื่องด้วยผลแห่งการเปลี่ยนแปลงทางการทำมาหากิน และความเจริญแผนใหม่อื่นๆ ปัญหาดังกล่าวนี้นักจะพบเสมอในท้องถิ่นที่กำลังขยายตัวไปทางการค้าและการคมนาคม...การสำรวจปัญหาทางสังคมของประเทศไทยนับว่าเป็นสิ่งที่น่าริเริ่ม เฉพาะอย่างยิ่งในเวลาประเทศกำลังวางแผนผังเศรษฐกิจ การที่จะให้แผนพัฒนาได้ดำเนินไปโดยถูกต้องและได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เป็นการจำเป็นที่จะต้องทราบถึงปัญหาสังคมต่างๆด้วย”

(นิคม จันทรวิทุร ๒๕๑๒ : ๑๕๕-๑๕๖)

ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร มีความเชื่อมั่นในระบบอบเสรีประชาธิปไตย ขณะเดียวกันท่านก็เห็นความสำคัญของการสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

“...ฉะนั้น ไม่เป็นการประหลาดที่ประชาชนอังกฤษจะได้รับชื่อว่าเป็นประชาชนที่รู้จักหน้าที่ในฐานะบุคคลในระบบประชาธิปไตยที่ดีที่สุด ทั้งนี้ก็เพราะว่าประชาชนไม่แต่เพียงจะได้รับเสรีภาพอย่างกว้างขวาง แต่ได้รับหลักประกันในการดำรงชีวิตและเสรีภาพจากการอดอยากขาดแคลนสิ่งที่จำเป็นในการครองชีพอีกด้วย ซึ่งเสรีภาพประการหลังนี้ช่วยให้ชนอังกฤษได้ใช้เสรีภาพด้านอื่นอย่างเต็มที่” (นิคม จันทรวิทุร ๒๕๑๒ : ๗๕-๗๖)

แนวคิดและอุดมการณ์ทางสังคมของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ไม่ได้ปฏิเสธระบบเศรษฐกิจและสังคมแบบทุนนิยม แม้การผลักดันการประกันสังคม ซึ่งเป็นผลงานที่ท่านต้องใช้สติปัญญา ความสามารถต่อสู้อย่างอุตสาหะมาเป็นเวลายาวนาน เพื่อให้การประกันสังคมเกิดขึ้นในประเทศไทยให้ได้นั้น ท่านก็เห็นว่า การประกันสังคมเป็นสิ่งที่ช่วยใหระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่ดำเนินอยู่เป็นไปอย่างราบรื่นและมั่นคง

“...ในระบบของสังคมอุตสาหกรรม คนงานไม่สามารถพึ่งตนเองได้อย่างสมัยก่อน รายได้กลายเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ขาดงานก็ขาดรายได้ ขาดรายได้ก็ก่อให้เกิดความเดือดร้อนปัญหาได้ทวีความรุนแรงขึ้น เมื่อสังคมได้มีการ

“
ศาสตราจารย์นิคม
จันทรวีฑูร พูดถึงคน
ยากจน ผู้ใช้แรงงาน
และความเป็นธรรมทาง
สังคม โดยมีได้นิยม
ลัทธิคอมมิวนิสต์

”

เปลี่ยนแปลงลักษณะซับซ้อนยิ่งขึ้น มีความต้องการใหม่ๆเกิดขึ้น การพึ่งพาตนเองก็ยิ่งลดน้อยลง โดยเหตุนี้การประกันสังคมจึงเป็นการสร้างความมั่นคงของคนในสังคม ร่วมกันเฉลี่ยสุขและทุกข์ สังคมใดที่ประชาชนมีความแตกต่างกันน้อยในเรื่องรายได้และความเป็นอยู่ สังคมนั้นมีความสุข...การประกันสังคมเป็นขบวนการทางเศรษฐกิจเพราะกองทุนประกันสังคมเป็นแหล่งหนึ่งของเงินออม สามารถช่วยสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเงินของประเทศโดยเฉพาะในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจ นอกจากนั้นการประกันสังคมเป็นแหล่งหนึ่งของเงินออม สามารถช่วยสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเงินของประเทศโดยเฉพาะในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจ นอกจากนั้นการประกันสังคมจะช่วยให้คนงานหรือประชาชนได้มีเงินใช้จ่ายใช้สอยในกรณีที่ประสบเคราะห์กรรมต่างๆ ช่วยให้การผลิตดำเนินต่อไปไม่ประสบปัญหาเศรษฐกิจ บทบาทดังกล่าวปรากฏอย่างชัดเจนในประเทศยุโรปในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ...” (นิคม จันทรวีฑูร ๒๕๓๒ : ๓๗-๓๘)

ส่วนหนึ่งของรูปลักษณะของสังคมเท่าที่ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีฑูรปรารถนาให้เกิดขึ้นในสังคมไทย มาจากประสบการณ์ในประเทศอุตสาหกรรมหลายประเทศ ในด้านความมั่นคงทางสังคม การประกันสังคมและการสวัสดิการสังคมสาขาต่างๆ ท่านเชื่อมั่นในแนวทางการสร้างความเป็นธรรมทางสังคมอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในบทความคำอภิปราย การบรรยายและคำสอนในที่ต่างๆ ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีฑูร แทบไม่เคยกล่าวถึงอุดมการณ์แบบมาร์กซิสต์ในทางนิยมชมชอบเลย เวลาท่านพูดถึงสังคมนิยม ท่านอ้างอิงถึงระบอบรัฐสวัสดิการในยุโรป และผู้นำทางความคิดสังคมนิยมแบบแฟเบียนในอังกฤษมากกว่าแบบมาร์กซ์-เลนิน ส่วนตัวอย่างในสหรัฐอเมริกา ท่านจะนิยมยกตัวอย่างของการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมทางสังคมสมัยประธานาธิบดีทีโอโดร์ รูสเวลต์เป็นหลัก

“...ในการศึกษาวิวัฒนาการว่าด้วยความมั่นคงทางสังคม มีนักวิชาการต่างประเทศหลายท่านได้กล่าวถึงการริเริ่มของนายกรัชมุนตรีปิสมาร์ค และต่อมาการริเริ่มของประธานาธิบดีรูสเวลต์ เพราะทั้งสองท่านได้ตระหนักถึงปัญหาสังคมในช่วงนั้น ควบคู่กระแสแนวคิดทางด้านสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ของคาร์ล มาร์กซ์ และเลนิน กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว ปิสมาร์ค และรูสเวลต์จึงเสนอโครงสร้างความมั่นคงทางสังคม เป็นมาตรการที่สร้างหลักประกันให้แก่ประชาชน เพื่อสกัดกั้นการเผยแพร่ของลัทธิสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ซึ่งได้ผลค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาในช่วงที่ประธานาธิบดีรูสเวลต์ออกกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงเป็นช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ (พ.ศ. ๒๔๗๒) พรรคสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์กำลังได้รับความนิยมมาก เมื่อประธานาธิบดีรูสเวลต์เข้ามาบริหารประเทศ ได้นำนโยบาย NEW DEAL หรือแนวทางใหม่ โดยออกกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงทางสังคม ออกกฎหมายด้านแรงงานเข้าไปด้วยและมีปัญหาทางสังคม ผู้ยากไร้ต่างๆทำให้กระแสลัทธิทางสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ได้ลดน้อยถอยลงในที่สุด จนพรรคคอมมิวนิสต์ในสหรัฐไม่เคยเติบโตเป็นพรรคการเมืองที่เข้มแข็ง” (นิคม จันทรวีฑูร ๒๕๓๗ ค:

๒๒
ศาสตราจารย์นิคม
จันทรวีthur สะท้อน
ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าท่าน
อาจารย์ปรีดี มิใช่ผู้นิยม
ลัทธิคอมมิวนิสต์

๒๓

เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีthur พูดถึงคนยากจน
ผู้ใช้แรงงาน และความเป็นธรรมทางสังคม โดยมีได้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ ตรง
กันข้ามท่านต่อสู้เข้าไปถึงแก่นกลางของความไม่เป็นธรรม ก็เพื่อที่จะต้านทาน
กับลัทธิคอมมิวนิสต์ อย่างไรก็ตามในสมัยที่ท่านยืนอยู่ท่ามกลางวิกฤติการเมือง
ช่วงพ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๙ ท่านก็ได้รับผลกระทบคล้าย ๆ กับประธานาธิบดีรู
สเวลท์เช่นกัน ทั้งนี้คนที่ต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมอย่างเข้มแข็ง ในยุคนั้นไม่ว่า
ใครก็ยากที่จะฟันช็อกกล่าวหาและการป้ายสีว่า “เป็นคอมมิวนิสต์”

“...ผมควรกล่าวเสียด้วยว่า การที่ประธานาธิบดีรูสเวลท์ได้เสนอนโยบาย
“ทางใหม่” และประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยความมั่นคงทางสังคมในปี ค.ศ.
๑๙๓๕ (พ.ศ. ๒๔๗๘) นักการเมืองฝ่ายตรงข้ามและนักเขียนหลายคนได้
กล่าวหาประธานาธิบดีรูสเวลท์ว่าเป็นคอมมิวนิสต์ การกล่าวหาดังกล่าวยังมี
ต่อเนื่องมาถึงประธานาธิบดีทรูแมน และนักการเมืองพรรคเดโมแครต” (นิคม
จันทรวีthur ๒๕๓๗ ค: ๒๐๓)

ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีthur ไม่เพียงแต่หล่อหลอมอุดมการณ์
ทางสังคมของท่านอย่างสอดคล้องกับแนวคิดทางสังคมในลักษณะสากล ดัง
ได้กล่าวแล้ว อันที่จริงท่านมีความชื่นชมอย่างยิ่งกับแนวคิดทางสังคมของ
ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ผู้ประศาสน์การของมหาวิทยาลัยวิชา
ธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งอุดมการณ์ในส่วนนี้มีรูปธรรมที่บ่งชี้ชัดเจนใน
เรื่องของความพยายามเสนอแผนการสร้าง ความมั่นคงทางสังคมให้แก่
ประเทศไทยและประชาชนไทย ในปาฐกถาพิเศษ “วันปรีดี ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ.
๒๕๓๖” ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีthur ได้เป็น
องค์ปาฐกกล่าวถึงท่านปรีดี เน้นเป็นพิเศษในเรื่องการสร้าง ความมั่นคงให้กับ
สังคมไทย

“...งานสำคัญยิ่งอันหนึ่งที่ท่านอาจารย์ปรีดีได้ริเริ่ม แต่เป็นงานที่มี
การพูดถึงน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่เป็นงานที่สำคัญยิ่ง งานนั้นคือแผนสร้างความ
มั่นคงทางสังคม แผนนี้รวมอยู่ในเค้าโครงเศรษฐกิจ หรือที่ ศจ.ดร.เดือน บุญาค
เรียกว่าแผนพัฒนาประเทศฉบับแรกของประเทศไทย และเกิดขึ้นก่อนประเทศ
ใด ๆ ทั้งหมดในเอเชีย แผนพัฒนาประเทศประกอบด้วยสามส่วนด้วยกัน ส่วน
หนึ่ง คือ เค้าโครงเศรษฐกิจแห่งชาติ ส่วนที่สอง เค้าโครงว่าด้วยการประกัน
ความสุขสมบูรณ์ของราษฎร และส่วนที่สาม เค้าโครงว่าด้วยการประกอบ
การเศรษฐกิจ เป้าหมายที่อาจารย์ปรีดีได้เสนอแผนพัฒนาประเทศขึ้นครั้งนั้น ก็
เพื่อให้จะได้บรรลุถึงเจตนารมณ์ ๖ ประการของคณะราษฎรซึ่งได้ประกาศใน
ตอนที่มีการยึดอำนาจ โดยเฉพาะในหลักประการที่ว่า อันต้องบำรุงความสุข
ของราษฎรในทางเศรษฐกิจโดยรัฐบาลจะหางานให้ราษฎรทุกคนทำและจะวาง
โครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎรอดอยาง” (นิคม จันทรวีthur
๒๕๓๗ ค: ๑๙๗-๑๙๘)

ในการปาฐกถาครั้งเดียวกันนี้ ศาสตราจารย์นิคม จันทรวีthur
สะท้อนให้เห็นอย่างชัดแจ้งว่าท่านอาจารย์ปรีดี มิใช่ผู้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์

“
แนวความคิดที่ก้าวหน้า
กว่า 60 ปีของท่านอาจารย์
ปรีดี พนมยงค์
ถูกลบออกไปด้วย
ข้อหาอันคล้ายคลึง
กับนักการเมืองฝ่ายค้าน
กล่าวหาประธานาธิบดี
รูสเวลต์

”

ทว่าเป็นผู้มีอัจฉริยภาพอย่างสูงที่เล็งเห็นถึงปัญหาความเปลี่ยนแปลงไปของบ้านเมือง “ความเป็นอนิจจังของสังคม” ที่จะส่งผลเป็นความเดือดร้อนของประชาราษฎร หากไม่มีการวางแผนเพื่อความมั่นคงไว้เป็นรากฐานเบื้องต้น

“...อาจารย์ปรีดี ได้เสนอให้มีการจัดตั้งระบบสหกรณ์ขึ้นทั้งในภาคเกษตรอุตสาหกรรม การค้า การขนส่ง และให้ราษฎรทำงานคล้าย ๆ กับข้าราชการ ... การดำเนินงานต้องอาศัยที่ดิน เงินทุนหมุนเวียน จึงควรจะได้จัดตั้งธนาคารกลาง (ธนาคารชาติ) เพื่อรัฐจะได้ดำเนินการอย่างเป็นธรรม... อาจารย์ปรีดีได้ยืนยันว่าแนวคิดพื้นฐานไม่ใช่หลักคอมมิวนิสต์ เราจะมีทั้งแคปปิตอลลิสต์และโซเชี่ยลลิสต์ประกอบกัน... ข้อความที่ผมอ่านให้ฟังเป็นการวิเคราะห์สังคมไทย... ใช้ถ้อยคำเพียง ๓๐๐ คำ มีเนื้อหากระชับรัด แต่สะท้อนถึงสังคมไทยได้อย่างชัดเจนและกลุ่มเล็ก อาจารย์ฉัตรทิพย์ นาถสุภา นักประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจได้กล่าวว่าเอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารวิเคราะห์สังคมไทยในเชิงวิชาการฉบับแรกที่เขียนโดยคนไทย ท่านผู้มีเกียรติ ท่านลองช่วยกันคิดว่าเอกสารฉบับนี้เขียนขึ้นเมื่ออาจารย์ปรีดีมีอายุเพียง ๓๐ ปี และเพิ่งเดินทางกลับ แต่ท่านสามารถวิเคราะห์ได้อย่างครบถ้วนแสดงถึงความเป็นอัจฉริยะของท่านอย่างแท้จริง” (นิคม จันทรวิฑูร ๒๕๓๗ ค: ๑๙๗-๑๙๘)

เป็นที่น่าเสียดาย ที่แนวคิดการสร้างความมั่นคงให้แก่สังคมไทย ที่ท่านผู้ประศาสน์การได้เสนอไว้เมื่อ ๖๐ กว่าปีที่แล้ว ต้องตกไปทั้งๆ ที่แนวคิดดังกล่าวในโลกปัจจุบันนี้ มีประเทศกว่า ๑๕๐ ประเทศถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของบ้านเมือง แนวความคิดที่ก้าวหน้ากว่า ๖๐ ปีของท่านอาจารย์ปรีดีถูกลบออกไปด้วยข้อหาอันคล้ายคลึงกับนักการเมืองฝ่ายค้านกล่าวหาประธานาธิบดีรูสเวลต์

“...สาเหตุสำคัญ อยู่ที่ว่าพิจารณาของคณะรัฐมนตรีครั้งนั้น มุ่งไปที่แผนเศรษฐกิจ และเห็นว่าเป็นแผนเศรษฐกิจซึ่งใช้วิธีการของลัทธิคอมมิวนิสต์ สังคมนิยม จึงไม่มีใครยอมรับ โดยไม่ได้พิจารณาแผนสร้างความมั่นคงทางสังคม ซึ่งในเวลานี้มีหลายประเทศเริ่มโครงการประกันอุบัติเหตุ การทำงาน การเจ็บป่วย การว่างงาน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ใดดำเนินการเต็มที่ ดังเช่นที่อาจารย์ปรีดีเสนอ แม้แต่ประเทศรัสเซียซึ่งเป็นเป้าหมายของการโจมตีอาจารย์ปรีดี หรือประกันสังคมนั่นเอง” (นิคม จันทรวิฑูร ๒๕๓๗ ค: ๒๐๒-๒๐๓)

นอกเหนือจากศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์แล้ว ผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อศาสตราจารย์นิคม จันทรวิฑูร อีกท่านหนึ่งได้แก่ ศาสตราจารย์ปกรณ อังคุสิงห์ โดยอาจกล่าวได้ว่าศาสตราจารย์ปกรณ อังคุสิงห์และศาสตราจารย์นิคม จันทรวิฑูร มีอุดมการณ์ทางสังคมที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่การสังคมนิยม สวัสดิการสังคม และการแรงงานยังอยู่ในยุคบุกเบิก ศาสตราจารย์ปกรณ อังคุสิงห์ นับว่าเป็นปูชนียบุคคล ผู้บุกเบิกงานด้านสังคมสงเคราะห์ สวัสดิการสังคมแรงงาน การพัฒนาท้องถิ่น หรือการพัฒนาชุมชน และอื่นๆ อีกมากมาย (กิตติพัฒน์ นนปัทมะดุลย์ ๒๕๓๑) ได้กล่าวว่า ขณะที่ศาสตราจารย์ปกรณ อังคุสิงห์มุ่งมั่นบุกเบิกงานด้านต่างๆ

๖๖

ไม่ใช่ความเพ้อฝัน
แต่เป็นการทุ่มเท
อย่างต่อเนื่อง จังหวะเวลา
ได้ยังไม่มี่ปักจี้ ที่พร้อม
ที่จะเอื้ออำนวยก็อดทนรอ
แต่ไม่เพิกเฉย ไม่ละ
ความพยายาม

๙๙

ท่านได้กำลังสำคัญในการแบ่งเบาภาระดังกล่าวจากบุคคลหลายท่าน บุคคลที่สำคัญที่สุดท่านหนึ่งก็ได้แก่ ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุรนั่นเอง

“...อาจารย์ปรกรณ์ผู้บุกเบิกวางรากฐานและพัฒนางานทางด้านสังคมสงเคราะห์ งานด้านแรงงาน งานด้านพัฒนาท้องถิ่น งานด้านอาคารสงเคราะห์ จึงทำให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ขยายตัวและอำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนถึงวันนี้ ด้วยเหตุนี้อาจารย์ปรกรณ์จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาของงานสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย ยุคที่ท่านเป็นอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ เป็นยุคทองของงานสังคมสงเคราะห์และเป็นช่วงเวลาที่คุณหนุ่มสาวทั้งภาครัฐบาลและเอกชนสามารถใช้สติปัญญาพัฒนางานสังคมสงเคราะห์อย่างมากที่สุด... ผู้เขียน (นิคม จันทรวิทุร) ได้มีโอกาสรู้จักท่านอาจารย์ปรกรณ์ ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ในขณะที่ผู้เขียนได้รับทุนของรัฐบาลไปศึกษาวิชาสังคมสงเคราะห์ที่สหรัฐอเมริกา และระหว่างที่ศึกษาอยู่ที่สหรัฐอเมริกา ท่านอาจารย์ปรกรณ์ได้กรุณาไปเยี่ยมและให้คำแนะนำให้กำลังใจ เมื่อกลับเข้ามารับราชการปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ผู้เขียน (นิคม จันทรวิทุร) ได้ทำงานรับใช้เรื่อยมา จนท่านได้รับแต่งตั้งเป็นปลัดกระทรวงพัฒนา ในปีพ.ศ. ๒๕๐๖ อาจารย์ปรกรณ์เป็นผู้ใหญ่ไม่กี่คน ที่ผู้เขียนและครอบครัวได้เคารพนับถือติดต่อบริใช้เรื่อยมาในช่วง ๓๐ ปีที่ผ่านมา” (นิคม จันทรวิทุร ๒๕๓๑ ก: ๔๖)

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าอุดมการณ์ทางสังคมของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ได้นำไปสู่การปฏิบัติจริง ในบทบาทของข้าราชการหนุ่ม ที่ทุ่มเทสติปัญญาความสามารถอย่างเอาใจจริงเอาใจควบคู่ไปกับการทำงานบุกเบิกด้านต่าง ๆ ของศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ หรือในอีกด้านหนึ่ง แนวความคิดการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมทางสังคมของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร เป็นรูปธรรมการปฏิบัติจริงในบทบาทข้าราชการที่เป็นจริง แม้อยู่ในกรอบหน้าที่ท่านก็ผลักดันอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง “อะไรที่ทำได้ก็ทำ อะไรที่ทำไม่ได้ เก็บไว้ก่อน” ถ้าจะกล่าวว่า ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ เป็นผู้ได้รับอิทธิพลจากทัศนะปฏิบัตินิยม (Pragmatism) คือ เรียนรู้จากการกระทำจริง ทำในสิ่งที่เป็นได้จริง ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ก็เป็นนักปฏิบัตินิยมคนสำคัญที่สุดอีกคนหนึ่งของการสังคมสงเคราะห์ สวัสดิการสังคมและแรงงาน

ลักษณะเด่นของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ในการยืนหยัดเคียงข้างประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อน ผู้ด้อยโอกาส และผู้ไร้แรงงาน ได้แก่ การแน่วแน่มั่นคงในการเรียกร้องเพื่อสวัสดิภาพความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยไม่ได้แข่งกร้าวต่อระบบเศรษฐกิจเสรีดังเช่น ศาสตราจารย์อาเบล สมิตส์ และศาสตราจารย์ชาร์ด ทิทมส์แห่ง The London School of Economics สหราชอาณาจักร ซึ่งมีชื่อเสียงโดดเด่นในฐานะผู้นำวิชาการด้านนโยบายสังคมของสหราชอาณาจักร วิธีการต่อสู้เป็นไปตามกรอบระเบียบของนักวิชาการ ฝ่ายที่ยืนหยัดเรื่องสวัสดิภาพ สวัสดิการสังคม โดยมีฝ่ายที่เรียกร้องเสรีภาพในเศรษฐกิจตลาดเสรีอย่างเต็มที่

สำหรับผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ของรัฐสวัสดิการ สวัสดิการสังคม และนโยบายสังคม ย่อมตระหนักดีว่า โดยภาพรวมเป็นการต่อสู้ขัดแย้ง

๕๕
ศาสตราจารย์นิคม
จันทรวีฑูร ไม่ได้ต่อต้าน
ตลาดเสรี ไม่ได้ต่อต้านระบบ
เศรษฐกิจทุนนิยม

๕๖

ระหว่างฝ่ายที่เรียกร้องสวัสดิการสังคมให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง กับฝ่ายที่ต้องการให้รัฐบาลปล่อยเสรี ให้กลไกตลาดดำเนินไปตามธรรมชาติที่สุด ไม่ต้องเก็บภาษีเข้ากองทุนประกันสังคมใดๆ เช่น สังคมนิยมแบบเฟเบียน แบบมาร์กซิสม์ แนวคิดเฟมินิสม์ เป็นต้น (กิตติพัฒน์ นนทปัทมะตุลย์ ๒๕๓๘) ศาสตราจารย์นิคมจันทรวีฑูร ไม่ได้ต่อต้านตลาดเสรี ไม่ได้ต่อต้านระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ขณะเดียวกัน ท่านเรียกร้องความเป็นธรรมเพื่อผู้ด้อยโอกาส ผู้ที่เสียเปรียบในสังคม โดยจุดยืนที่เป็นจริง กระทำตนเองให้เป็นแบบอย่าง ทำอุดมการณ์ให้เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่ความเพ้อฝัน แต่เป็นการทุ่มเทอย่างต่อเนื่อง จังหวะเวลาโดยังไม่มีปัจจัยที่พร้อมที่จะเอื้ออำนวยก็อดทนรอ แต่ไม่เพิกเฉย ไม่ละความพยายาม ดังกรณีของการประกันสังคมที่ใช้เวลายาวนานกว่า ๓๕ ปี นับตั้งแต่การร่าง พ.ร.บ.ประกันสังคมฉบับแรกพ.ศ. ๒๔๙๗ จนถึงการประกาศใช้ในปีพ.ศ. ๒๕๓๓ สมัยรัฐบาลนายกรัฐมนตรีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

“เมื่อออก พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. ๒๔๙๗ ก็เริ่มมีเสียงคัดค้านว่าเป็นกฎหมายที่ออกมาโดยมีเจตนาจะมุ่งเก็บภาษีอีกรูปแบบหนึ่ง สาเหตุเพราะกรมประกันสังคมขึ้นอยู่กับกระทรวงการคลัง นอกจากนี้ยังเกรงว่าจะเสียค่าประกันไปโดยไม่ได้รับประโยชน์อย่างที่ควรได้ ตามหลักการของกฎหมายการคัดค้านได้นำไปสู่การไม่ได้ นำ พ.ร.บ.ฉบับนี้ไปใช้ในที่สุด... กล่าวกันว่าสาเหตุของความล้มเหลวในการริเริ่มโครงการประกันสังคมของไทย ประการแรกเกิดจากการที่ไม่ได้สำรวจสภาพข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการในเรื่องหลักประกันรายได้ของแรงงาน ประการที่สอง พระราชบัญญัติประกันสังคมฉบับแรกนี้เป็นการกำหนดแนวทางกว้างๆ ไม่ได้วางหลักเกณฑ์เรื่องสิทธิในการรับประโยชน์สงเคราะห์อย่างแน่นอน และสุดท้ายถือว่าสำคัญมากที่สุด คือ การขาดการเผยแพร่ทำความเข้าใจให้แก่ประชาชนในเรื่องประโยชน์สงเคราะห์อย่างแน่นอน และสุดท้ายถือว่าสำคัญมากที่สุด คือ การขาดการเผยแพร่ทำความเข้าใจให้แก่ประชาชนในเรื่องประโยชน์และคุณค่าของการประกันสังคมอย่างจริงจัง” (นิคม จันทรวีฑูร ก : ๗๒)

การต่อสู้เพื่อประชาชนผู้ด้อยโอกาสของศาสตราจารย์นิคมจันทรวีฑูร โดยผ่านรูปธรรมของ “การประกันสังคม” ไม่ได้ยุติลงในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ อันเป็นปีที่มีการประกาศใช้ พ.ร.บ.ประกันสังคม และได้มีการดำเนินการอย่างเป็นจริงเรื่อยมา ท่านน่าจะพึงพอใจกับผลงานที่อุตสาหกรรมมาอย่างต่อเนื่องยาวนานจนประสบความสำเร็จถึงมีการดำเนินการอย่างเป็นจริง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรงกันข้ามศาสตราจารย์นิคม จันทรวีฑูร ยังคงเฝ้าติดตามศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานประกันสังคมอย่างใกล้ชิด หนังสือเรื่อง “กฎหมายประกันสังคม : แนวคิด พัฒนาการและก้าวแรกของการดำเนินงานในประเทศไทย” ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ยืนยันถึงความมุ่งมั่นต่อสู้ผลักดันอย่างต่อเนื่องของท่านเป็นอย่างดี

“วิวัฒนาการของประกันสังคมในประเทศไทย ได้ริเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๗ การปฏิวัติในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้ทำให้กฎหมายประกันสังคมต้องล่าช้ามาถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ในช่วงรัฐบาลเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น นักวิชาการ

๘๘
ต้องต่อสู้กับกลุ่มวุฒิสมาชิก
สายทหารและข้าราชการ
อนุรักษ์นิยม

นักบริหาร ผู้นำแรงงานและนักการเมืองร่วมกันผลักดัน พ.ร.บ. ประกันสังคม ออกมาโดยต้องต่อสู้กับกลุ่มวุฒิสมาชิกสายทหารและข้าราชการอนุรักษนิยมท่ามกลางการหนุนเนื่องจากขบวนการแรงงาน ขบวนการนักศึกษา และองค์กรพัฒนาเอกชน อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงดุลอำนาจทางการเมืองจากการรัฐประหารทาง รสช. เมื่อ ๒๓ ก.พ. ๒๕๓๔ ได้ส่งผลให้มีการแยกลูกค้า ๔ ประเภทโดยมีเป้าหมายหลักอยู่ที่กลุ่มลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ ต้องออกจากการครอบคลุมนของ พ.ร.บ.ฉบับนี้ การประกันสังคม...จะใช้กับกิจการที่มีลูกจ้างเฉพาะในอุตสาหกรรมและบริการ ขอบเขตการคุ้มครองที่เคยรวมถึงลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ ประมง การทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก ลูกจ้างชั่วคราวของสภาอากาศก็ถูกยกเลิกจากรัฐบาลอานันท์ ปันยารชุน ๑ อันเป็นผลผลิตจากการทำรัฐประหารเมื่อ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ โดยคณะกรรมการรักษาความสงบและความเรียบร้อยแห่งชาติ ทำให้โอกาสที่การประกันสังคมจะช่วยแก้ไขปัญหากลุ่มประชาชนได้อย่างกว้างขวางต้องชะงักลงไป ในขณะที่รัฐบาลชุดนั้นก็ยังไม่สามารถหาโครงการที่ดีกว่าหรือเท่ากับพ.ร.บ. ประกันสังคมมาทดแทนบังคับใช้กับลูกจ้างเหล่านั้นในระยะยาวได้”(นิคม จันทรวิฑูร ๒๕๓๗ ก: ๑๓๗) ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิฑูร เป็นผู้ที่มีความกล้าหาญทางจริยธรรม กล้าที่จะริเริ่มในสิ่งที่เชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน คนส่วนใหญ่ พื้นฐานการริเริ่มมาจากการวิเคราะห์สถานการณ์ความเป็นไปอย่างแยบยล แม้ว่าปัจจัยต่างๆ ในระยะเวลาหนึ่งไม่เอื้ออำนวยให้ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ท่านก็สามารถวิเคราะห์ถึงสภาพความเป็นจริงได้อย่างแม่นยำชัดเจน ทว่า วิธีการดำเนินงานของท่านไม่ได้เป็นไปอย่างรุนแรงก้าวร้าว ท่านอ้างอิงการสนับสนุนจากสาธารณชน และกระบวนการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาอย่างเป็นทางการตลอดเวลา “จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้พบว่ามีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการประกันสังคมให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยมีใช้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขเฉพาะในตัวระบบงานประกันสังคมเท่านั้น แต่ควรพิจารณาเงื่อนไขอื่น ๆ เหล่านี้ เช่น โดยการกระตุ้นการมีส่วนร่วมจากสาธารณะและสื่อมวลชนที่มีความรับผิดชอบให้เข้ามามีบทบาทต่อการเสนอแนะและตรวจสอบการดำเนินงานการประกันสังคมอย่างสร้างสรรค์ให้มากขึ้น เพราะเราคงไม่สามารถมอบความไว้วางใจในงานความมั่นคงทางสังคมของประชาชนไว้เพียงกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองได้และโดยการกำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐทั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและในนโยบายของรัฐบาลสนับสนุนกิจกรรมการประกันสังคมเพื่อให้นโยบายแห่งรัฐทั้งสองด้านปรากฏชัดเจนในเรื่องการประกันสังคมยิ่งขึ้น” (นิคม จันทรวิฑูร ๒๕๓๗ ก:๑๓๙) วิธีการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคมของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิฑูร จึงเป็นวิธีการของข้าราชการ นักวิชาการ และนักคิดทฤษฎี ที่สามารถปฏิบัติได้จริงและเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับสังคมที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างยิ่ง

เมื่อศาสตราจารย์นิคม จันทรวิฑูร กล่าวถึง “สวัสดิการสังคม” หรือสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ท่านวิสัยทัศน์ความหมายของสวัสดิการสังคมโดยจำแนกให้เห็นชัดเจนทั้งในความหมายของ “สภาพที่เป็นอยู่” และ

“กรอบการกระทำ” ในบทความเรื่อง “นักปกครองกับการสวัสดิการสังคม” ดังต่อไปนี้

๘๘

แม้ท่านจะเกษียณอายุ
ราชการมานานเป็นทศวรรษ
แล้ว ท่านก็ทุ่มเทเอาใจใส่
ติดตามความก้าวหน้า
ของการดำเนินการ

“คำว่า สวัสดิการสังคม หรือ ภาษาอังกฤษเรียกว่า Social Welfare นี้มีความหมายได้สองประการ ๑.แรกหมายถึงสภาพความมั่นคงทางสังคม ซึ่งพูดถึงความเป็นอยู่ (State of being) ของสมาชิกในสังคมนั้นหรือพูดกันอยู่ ทุกวันนี้ ก็เล็งถึงสภาพแห่งความกินดีอยู่ดีและมั่นคงของชุมชนมนุษย์ ความหมายที่สองนั้น หมายถึงบริการหรือวิธีการ ที่สังคมได้จัดขึ้นเพื่อที่จะ สร้างความกินดีอยู่ดีให้แก่ประชาชน” (นิคม จันทรวิทุร ๒๕๑๒: ๑๐๒)

โอกาสครบรอบวันสถาปนามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๖๐ ปี เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๗ ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ได้กรุณาเป็น วิทยากรผู้วิจารณ์บทความเรื่อง “สวัสดิการสังคมแห่งชาติ : แนวความคิดและ นโยบาย” ณ ห้องประชุมชั้น ๔ ตึกเอนกประสงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ บทความดังกล่าวมีประเด็นกล่าวถึง การสร้างสวัสดิการสังคม แบบไทยๆ ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ไม่เห็นด้วย ท่านวิจารณ์ว่าสภาพ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยน่าจะมีสภาพที่ไม่แตกต่างกับประเทศอื่นๆ ประชาชนทุกประเทศต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีด้วยกันทั้งนั้น ท่าน ไม่เห็นด้วย ถ้าประชาชนไทยส่วนใหญ่จะต้องดำรงชีวิตอย่างมีมาตรฐานต่ำกว่าประชาชนประเทศอื่นๆ ด้วยข้ออ้างของการมีสวัสดิการสังคมแบบไทยๆ ดังนั้นสวัสดิการสังคมในฐานะที่เป็นสภาพชีวิตของผู้คนพลเมือง ในความคิด ของท่านคือความเป็นหลักสากลที่ทุกประเทศควรได้จัดการให้เกิดขึ้น ความ เห็นของท่านในเรื่องนี้น่าสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง และบ่อยครั้งที่เราจะได้ยินข้อ อ้างของผู้บริหารในการชลอการดำเนินการสิ่งที่พึงดำเนินการด้วยสำนวนที่ คล้ายๆ กันเช่น “ประชาธิปไตยแบบไทยๆ” หรือ “สวัสดิการสังคมแบบไทยๆ” เป็นต้น

โดยสรุป อุดมการณ์ทางสังคมของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร ได้รับการหล่อหลอมอย่างแน่นหนา จากอุดมการณ์ของมหาวิทยาลัยวิชา ธรรมศาสตร์และการเมืองจากชีวิตนักกิจกรรมนักศึกษา จากอุดมการณ์ของ ท่านผู้ประศาสน์การศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ จากความสนใจอย่างลึกซึ้ง ในการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมทางสังคม เมื่อครั้งไปศึกษาที่มหาวิทยาลัย ชิคาโกและมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา ตลอดจนประสบการณ์ อื่นๆที่ท่านสั่งสม และเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยท่าทีที่เป็นสุภาพบุรุษ ประนีประนอม เอาใจจริงเอาใจ ห่วงเทอดทูลหาอย่างต่อเนือง แต่ไม่ใช้ความ รุนแรงก้าวร้าว อุดมการณ์ของท่านเป็นเรื่องที่ปฏิบัติได้จริง แต่ต้องอาศัยช่วง จังหวะเวลา ความพร้อมของปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างค่อยเป็นค่อยไป อะไรทำได้ก็ทำ อะไรทำไม่ได้ ก็เก็บไว้ก่อน กระนั้นก็ตามเมื่อครั้งปัจจัยยังไม่ เอื้ออำนวย ใช้ว่าท่านจะละทิ้งอุดมการณ์ที่เคยเชื่อมั่นไปเสีย ทว่าท่านได้ ใคร่ครวญไตร่ตรองด้วยทระนนะความเป็นนักวิชาการ นักปราชญ์ราชบัณฑิต โดยแท้จริง

ยิ่งไปกว่านั้นแม้ท่านจะเกษียณอายุราชการมานานเป็นทศวรรษแล้ว

ท่านก็ทุ่มเทเอาใจใส่ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการเพื่อประชาชนผู้ด้อยโอกาสอย่างไม่มีที่แว่วว่าจะเลิกராแต่อย่างใด ทั้งในเรื่องของการพัฒนาการประกันสังคม การผลักดันกฎหมายสวัสดิการสังคม การให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ นโยบายสังคมในวาระต่างๆ การมีส่วนอย่างสำคัญในองค์การพัฒนาเอกชนหลายองค์กร แม้แต่การวิจัย การเขียนบทความ หนังสือทางวิชาการ ตลอดจนการเป็นวิทยากรรับเชิญในโอกาสต่างๆ โดยสม่ำเสมอ ให้ประโยชน์และแนวคิดในการปฏิบัติแก่ผู้เกี่ยวข้องในสังคมเป็นอย่างมาก

ผลงานทางวิชาการ การเขียนหนังสือ :

ตลอดระยะเวลา ๓๕ ปี ศ.นิคม จันทรวิทุร ได้เขียนบทความทางด้านสังคม แรงงานเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์และเอกสารต่างๆ เป็นจำนวนประมาณ ๕๐๐ บทความ และได้เขียนหนังสือเป็นรูปเล่มทั้งภาษาไทยและอังกฤษ คือ

ภาษาไทย

- รายงานไทยกับการพัฒนาอุตสาหกรรม (พ.ศ.๒๕๑๒)
- รายงานไทยกับการเดินทางที่ยาวนาน (พ.ศ.๒๕๒๐)
- รายงานไทยกับกฎหมาย (พ.ศ.๒๕๒๔)
- กฎหมายประกันสังคม - ๓๐ ปีแห่งการรอคอย (พ.ศ.๒๕๓๐)
- กฎหมายประกันสังคม - ๓๕ ปีแห่งการฝ่าฟันจนความฝันเป็นจริง (พ.ศ.๒๕๓๔)
- กฎหมายประกันสังคม - แนวคิด - วิวัฒนาการและการดำเนินงาน (พ.ศ.๒๕๓๖)

ภาษาอังกฤษ

- Thai Labor - A Long Journey (1980)
- Labor and Employment Law A Practical Guild (1994)

งานวิชาการ

- คาสตราจารย์พิเศษวิชาสังคมและแรงงาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
- กรรมการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ที่ปรึกษาคณะกรรมการประกันสังคม
- นักวิชาการของมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๒๖)
- องค์กรปาฐกถา “ป่วย อังภากรณ์” มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๓๐)
- นักวิชาการมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๓๕)
- นักวิชาการสถาบันวุฒโรวิลสัน, กรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา (ตุลาคม ๒๕๓๗-มิถุนายน ๒๕๓๘)

เกียรติคุณ

- โล่เกียรติยศ จากมหาวิทยาลัยชิคาโก ในฐานะศิษย์เก่าดีเด่น (พ.ศ. ๒๕๒๗)
- โล่เกียรติยศ ในฐานะนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน (พ.ศ.๒๕๓๐) โดยสมาคมส่งเสริม สิทธิมนุษยชน

- โล่ห์เกียรติยศในฐานะผู้ส่งเสริมคนพิการ (พ.ศ.๒๕๓๕) โดยสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย
- โล่ห์เกียรติยศในฐานะคนไทยตัวอย่าง (พ.ศ.๒๕๓๗) โดยคณะกรรมการเอกลักษณ์แห่งชาติ

ตำแหน่งปัจจุบัน

- ราชบัณฑิต ประเภทสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค ราชบัณฑิตยสถาน
- ศาสตราจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการพัฒนาสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- กรรมการร่างกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยเกียรติคุณความเสียสละและความมุ่งมั่นที่จะจรรโลงความเป็นธรรมให้กับสมาชิกในสังคมตามหลักวิชาอันเป็นสากลอย่างไม่ย่อท้อ ทั้งโดยการกระทำและโดยการเสนอเป็นแนวคิดอย่างลุ่มลึกเป็นบรรทัดฐานแก่ผู้ปฏิบัติงานในสถานะปัจจุบัน

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้

ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิทุร

**เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม)**

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

นางชนิษฐา เทวินทรภักดี

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านสังคมสงเคราะห์) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

ความพิการนั้นเกิดขึ้นได้กับทุกเพศทุกวัย เฉพาะผู้ที่ตั้งตัวอยู่ในความประมาท ขาดความระมัดระวัง ขาดการศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันความพิการ สาเหตุความพิการทางด้านกายภาพ ส่วนใหญ่เป็นสาเหตุที่ป้องกันได้ เช่นการได้รับสารพิษ สารตะกั่ว ปรอท ได้รับอุบัติเหตุบนท้องถนน ในโรงงาน การตกจากที่สูง การได้รับอันตรายจากของมีคม การขาดสารอาหาร และการติดเชื้อระหว่างตั้งครรภ์ หรือบ้างก็เกิดจากความผิดปกติของพันธุกรรม หรือยีนส์เช่น ดาวน์ซิมโดม (Down Symdom) โรคเลือดออกไม่หยุด (Hemophilia) ถ้าพ่อแม่-ญาติพี่น้องพิการจากสาเหตุ พันธุกรรม ลูกหลานก็อาจพิการด้วย หรือแม้แต่การมีบุตรเมื่ออายุน้อยเกินไปหรือมากเกินไป ก็เป็นสาเหตุให้บุตรที่เกิดมามีอัตราเสี่ยงเป็นเด็กพิการได้เช่นกัน

หลาย ๆ ครอบครัวที่มีสมาชิกเป็นผู้พิการไม่ว่าจะเป็นลูกเป็นญาติ มักจะโทษเวรกรรมและอับอายที่จะแสดงตัวหรือไปขอความช่วยเหลือให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนอื่น พอมีลูกใหม่มีญาติใหม่พิการขึ้นมาอีก ก็พากันทอดทิ้งเพิ่มความลำบากแสนเข็ญแก่ผู้พิการมากขึ้น

ปัจจุบันนี้กรมประชาสงเคราะห์ได้เข้ามารับภาระดูแลให้การฝึกอบรมฟื้นฟูขวัญกำลังใจและสมรรถภาพคนพิการ ผู้ที่อุทิศตนทำงานอย่างแข็งขันควรแก่การยกย่องกล่าวถึง ท่านหนึ่ง คือ

นางชนิษฐา เทวินทรภักดี

**ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
กรมประชาสงเคราะห์**

ประวัติความเป็นมา :

คุณณิษฐา เทวินทรภักดี เกิดเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เป็นบุตรคนสุดท้องของ นายธรรมบุญ นางรังษี สิงคารวานิช คหบดีผู้มั่งคั่งของจังหวัดชลบุรี ครอบครัวสิงคารวานิช มีบุตร ๔ คน คือ คุณเชษฐา สิงคารวานิช คุณบังอร บริรักษ์คูเจริญ คุณสมคิด สิงคารวานิช และคุณณิษฐา เทวินทรภักดี เป็นบุตรคนเล็กสุด ทั้งบิดามารดา และพี่ๆ ให้ความสำคัญและความเอ็นดูในฐานะน้องคนเล็กเช่นเดียวกับครอบครัวมีอันจะกินที่อบอุ่นทั้งหลาย โดยที่พี่ทุกคนประกอบอาชีพเป็นนักธุรกิจ ดำเนินกิจการโรงงานอุตสาหกรรมของครอบครัวได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมทำไม้ขีดไฟ โรงสีข้าว อุตสาหกรรมทำไม้ และอื่นๆ อีกหลายประเภท ทั้งขยายให้มากทั้งขนาดและปริมาณการผลิต เป็นผลให้ฐานะของสมาชิกในตระกูลมั่งคั่งและอยู่ในสังคมชั้นนำของยุคสมัยนั้น

คุณณิษฐา เทวินทรภักดี ได้รับการศึกษาอย่างดีมาโดยตลอดจบการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ ๖ จากโรงเรียนสตรีชลบุรีศึกษานุกูล อันเรียกว่าเป็นชั้นมัธยมบริบูรณ์ของสมัยนั้น ได้เข้ามาศึกษาต่อที่โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จนนจบชั้นมัธยมปีที่ ๘ เรียกว่าสำเร็จการศึกษาชั้นเตรียมอุดมศึกษา ในยุคนั้นเป็นชั้นการศึกษาที่ยาก ลำบาก สาหัสสาครรจ์ที่สุด มาตรการการวัดผลหรือการจัดสอบเป็นของส่วนกลาง จัดโดยกระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ คุณณิษฐาสามารถสอบผ่านได้อยู่ในขั้นดี ท่ามกลางความปรีดาปราโมทย์ของบรรดาญาติมิตรทั้งหลาย

เมื่อจบการศึกษาในระดับเตรียมอุดมศึกษาแล้ว ได้สอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยเลือกศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ สำเร็จการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ เข้ารับราชการที่กรมประชาสงเคราะห์เพื่อใช้วิชาความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมาให้เป็นประโยชน์ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสงเคราะห์ งานศูนย์ชุมชนและกิจกรรมชุมชนที่ดินแดง ห้วยขวาง คลองเตย และคลองจั่น อยู่ ๔ ปี ได้ขออนุญาตลาราชการไปศึกษาต่อต่างประเทศในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องที่มหาวิทยาลัย Kansas State University of Pittsburg, Kansas ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รับปริญญาบัตรมหาบัณฑิต M.S. (Recreation Therapy) ในอีก ๒ ปีต่อมา และเมื่อสำเร็จการศึกษาได้กลับมารับใช้ราชการ ในกรมประชาสงเคราะห์อย่างเดิม มีความก้าวหน้าในทางราชการมาโดยตลอด รับผิดชอบ เป็นผู้บริหารหลายตำแหน่งคือได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพรญาไท เป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน และตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ในปัจจุบัน คือ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

คุณณิษฐา เทวินทรภักดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่น โดยสมรสกับนายบัณฑิต เทวินทรภักดี ปัจจุบันรับราชการอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คอร์รัปชัน (ป.ป.ป.) มีบุตรชาย ๑ คน กำลังศึกษาอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

จากการที่คุณณิษฐา เทวินทรภักดี อุทิศตนเข้ารับราชการฟันฝ่า

อุปสรรคนานัปการมาโดยตลอดมีหน้าซ้ำภารกิจหน้าที่ ก็ได้อำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจ เกียรติยศหรือการรื่นเร่สนุกสนานอยู่กับการใช้อำนาจตามความนิยมเช่นเขาอื่น กลับเลือกที่จะหาความเจริญหาความสุขสงบทางใจกับผู้อื่นด้วยโอกาส ผู้ถูกทอดทิ้ง ผู้ที่มีชีวิตอยู่อย่างไร้ค่าไร้ความหมายในทัศนะคติของผู้อื่น แต่มีคุณค่าทางใจสำหรับคุณชนิษฐาเป็นอย่างยิ่ง แม้จะเจริญรุ่งเรืองในทางราชการแต่บรรดาญาติวงศ์ ซึ่งต่างก็อยู่ในฐานะดีมีหน้ามีตาในสังคม หรือแม้ที่สุดก็มีฐานะเลี้ยงตนเองได้ ต่างก็ปรารถนากับความห่วงใยและสลดหดหู่ว่า “ในกระบวนสมาชิกในวงญาติ ชนิษฐามีชีวิตที่ตกต่ำน่าสงสารที่สุด ต้องไปยึดอาชีพเป็นข้าราชการ มีผลตอบแทนเป็นเงินเดือนเลี้ยงชีพอันน้อยนิด แต่มีภาระต่อหน้าที่การงานต่อสังคมและต่อประเทศชาติ ต้องอุทิศตนเสียสละมากมาย มีหน้าซ้ำยังต้องฟันฝ่าระบบและกระบวนการณ์ไม่ปกติเหนือความคาดคิดอีกมาก” แต่ด้วยพื้นฐานฐานะของตระกูลดีมาก่อน เหล่าญาติจึงจุนเจือช่วยเหลือเป็นกำลังใจ คุณชนิษฐาจึงผ่านขวากหนามและยืนอยู่แนวหน้าของข้าราชการที่ประสบความสำเร็จสูงท่านหนึ่ง

สำนักงาน คณะกรรมการฟื้นฟู สมรรถภาพคนพิการ :

สำนักงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เป็นหน่วยงานสังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐบาลที่ดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาสังคมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาส ทั้งนี้เพื่อให้เขาเหล่านั้นสามารถช่วยเหลือและพึ่งตนเองได้อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมได้ต่อไป

อำนาจหน้าที่หนึ่งที่กรมประชาสงเคราะห์ ต้องรับผิดชอบในส่วนของคนพิการ คือ การให้บริการคุ้มครองสงเคราะห์และพัฒนาฟื้นฟูสมรรถภาพตามพระราชบัญญัติในการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการแพทย์ การศึกษา อาชีพและทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิต ประกอบอาชีพและมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม เท่าเทียมคนปกติ

ความหมายและ ประเภทของคนพิการ :

ความพิการหมายถึงความบกพร่อง หรือสูญเสียสมรรถภาพของร่างกายหรือจิตใจ จะทำให้มีข้อจำกัดในการเรียนรู้ การสื่อความหมาย คือ การพูด ฟัง อ่าน เขียน การทำกิจวัตรประจำวัน การประกอบอาชีพ การสร้างสัมพันธภาพกับคนในสังคม ซึ่งคนหนึ่งอาจจะมีความบกพร่องและมีขีดจำกัดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้

กระทรวงสาธารณสุข ได้ออกกฎกระทรวง พ.ศ.๒๕๓๗ ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.๒๕๓๔ ได้แบ่งคนพิการออกเป็น ๕ ประเภท ดังนี้

๑. ความพิการทางการมองเห็น

มีความบกพร่องหรือสูญเสียการมองเห็น ได้แก่ ตามอดเห็นเลือนลาง ผู้พิการประเภทนี้สามารถรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเขาได้ด้วยอวัยวะสัมผัสอื่น ๆ เช่น ไตสัมผัสเสียง ใช้กายสัมผัส รู้ปริยาบทการทรงตัว การเคลื่อนไหว รู้กลิ่น รู้รส เด็กที่สูญเสียการมองเห็นประเภทนี้สามารถเรียนหนังสือได้หากได้รับโอกาสเช่น

ใช้ตัวอักษรเบลล์ อักษรตัวนูน ใช้มือสัมผัสในการอ่าน เป็นต้น

๒. ความพิการทางการได้ยิน

หรือการสื่อความหมาย คือ มีความบกพร่องทางการออกเสียงพูด เนื่องจากอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงพูดบกพร่อง ผิดปกติ เช่น ปากแหว่ง เพดานโหว่ รวมทั้งเด็กพูดไม่ชัดและติดอ่าง หรือคนที่มีความบกพร่องทางภาษา คือ คนที่มีปัญหาเข้าใจภาษาและแสดงออกทางภาษา เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน และสัญลักษณ์อื่น ๆ หรือคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เช่น คนหูหนวก คนหูตึง เป็นต้น

ความบกพร่องประเภทนี้ ให้โอกาสเรียนรู้ได้ด้วยการสื่อความหมายด้วยภาษามือ คือ การใช้มือบอกความหมายแทนภาษา และใช้การสะกดคำด้วยนิ้วมือประกอบการอ่านด้วยปาก

๓. ความพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ประเภทมีความผิดปกติ บกพร่องหรือสูญเสียอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ทำให้ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ดีเท่าคนปกติ เช่น เด็กที่มีแขนขาเป็นอัมพาต เป็นโรคเกี่ยวกับ กล้ามเนื้อ-กระดูก เช่น เท้าปุก เข่าติด เอวคด เด็กสมองพิการหรือ ซี.พี โปลิโอ ซึ่งทำให้กล้ามเนื้อลีบ อวัยวะผิดรูป อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งขาดหายไป

ความพิการประเภทนี้ สมองไม่พิการไม่ใช้ปัญญาอ่อน มีปัญหาเฉพาะด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและการทรงตัว ที่เกิดจากความผิดปกติของสมองเฉพาะส่วน ที่ควบคุมการเคลื่อนไหว

๔. ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม

หมายถึงพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากปกติอย่างมากและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ก้าวร้าวรุนแรง ทำร้ายตนเองและผู้อื่น มีความวิตกกังวลมากเกินไป ขาดสมาธิ เหม่อลอย ชอบเล่นคนเดียว

๕. ความพิการทางสติปัญญา

ได้แก่เด็กเรียนช้า รับรู้ช้ากว่าเด็กในวัยเดียวกัน มีระดับสติปัญญาประมาณ ๗๐-๙๐ (ระดับเข่าปัญญา ปกติ คือ ๙๐-๑๑๐) เช่น เด็ก อายุ ๑๐ ปี แต่มีความสามารถเท่าเด็กอายุ ๗-๙ ปี เป็นต้น

ส่วนเด็กปัญญาอ่อน หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างชัดเจน การแสดงออกอาจไม่เหมือนเด็กวัยเดียวกันทั่วไป บางคนอาจพูดไม่รู้เรื่อง สมาธิสั้น แต่แม้ว่าเด็กกลุ่มนี้จะเรียนช้ากว่าปกติหรือเรียนรู้ได้น้อย แต่ก็สามารถเรียนรู้หรือเรียนหนังสือได้ อาจฝึกให้ถอดใส่เสื้อผ้าด้วยตนเอง ทำความสะอาดบ้าน ซักผ้า ล้างถ้วยชาม เป็นต้น

ข้อมูลเกี่ยวกับ

คนพิการในประเทศไทย :

ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการที่กล่าวถึงคนพิการในประเทศไทยที่สำคัญ คือ พ.ศ. ๒๕๒๕ การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยของคนพิการและผู้สูงอายุ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างครัวเรือนทั่วประเทศ โดย บรรลุ ศิริพานิชและคณะ พบว่าจากประชากรที่สำรวจ ๒๔๓,๔๐๔ คน มีคนพิการอยู่ถึง ๓,๐๔๕ คน หรือ ร้อยละ ๑.๒๕ ในจำนวนนี้

๘๘
คุณชนิษฐา เทวินทรภักดี
มองคนพิการด้วยใจ
ที่เปี่ยมล้นไปด้วย
ความเมตตา

๙๙

เป็นอัตราคนพิการประเภทการได้ยินหรือสื่อความหมายมากที่สุด คือ ๔๐๑.๔ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน รองลงมา คือ อัตราคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ๓๑๙.๒ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน อัตราคนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ ๑๖๑.๘๗ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ตามลำดับ (บรรลุ ศิริพานิช และคณะ, ๒๕๒๖)

พ.ศ. ๒๕๒๙ รายงานการสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างครัวเรือนทั่วประเทศ พบว่ามีจำนวนคนพิการในประเทศไทยประมาณ ๓๘๕,๕๖๐ คน หรือร้อยละ ๐.๗ ของประชากรทั่วประเทศ ในจำนวนนี้เป็นอัตราคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวมากที่สุด คือ อัตรา ๑.๙๔ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน รองลงมา คือ อัตราคนพิการทางจิตใจและสติปัญญา ๑.๖๐ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน อัตราคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายเป็น ๑.๔๕ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน และอัตราคนพิการทางการมองเห็น ๐.๕๘ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๒๙)

พ.ศ. ๒๕๓๔ รายงานการสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการของสำนักงานสถิติ ที่ทำขึ้นอีกครั้งโดยใช้วิธีการสำรวจเช่นเดียวกับครั้ง พ.ศ. ๒๕๒๙ พบว่า มีจำนวนคนพิการจำนวนประมาณ ๑,๐๕๗,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๑.๘ ของประชากรทั่วประเทศ มีอัตราคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวมากที่สุด คือ อัตรา ๗.๙ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน รองลงมา คือ อัตราคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายเป็น ๓.๖๕ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน อัตราคนพิการทางการมองเห็น ๒.๕๐ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน อัตราคนพิการทางสติปัญญา ๑.๗๘ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน อัตราคนพิการทางจิตใจ ๐.๘๕ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๓๔)

พ.ศ. ๒๕๓๔ สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ทำการสำรวจสถานะทางสุขภาพประชากรไทย ยกเว้นประชากรอายุต่ำกว่า ๕ ปี ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากครัวเรือนตัวอย่างเดิม ตามการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบมีจำนวนคนพิการร้อยละ ๘.๑ ของประชากรทั่วประเทศ หรือประมาณ ๔,๘๒๕,๖๘๐ คน ทั้งนี้ยังไม่รวมคนพิการทางจิตใจ และคนพิการทางสติปัญญา(มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ, ๒๕๓๔-๒๕๓๕)

สำหรับจำนวนคนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ในประเทศไทย นอกจากการสำรวจอนามัยและสวัสดิการของสำนักงานสถิติแห่งชาติแล้วจากการสอบถามมูลนิธิช่วยบุคคลปัญญาอ่อนในพระบรมราชินูปถัมภ์

ปัจจุบันได้ใช้การประมาณจำนวนขององค์การอนามัยโลก ซึ่งกำหนดไว้ คือ ประมาณร้อยละ ๑ ของประชากร หรือประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ คน

นอกจากนี้ จำนวนคนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมรวมรวมโดยกรมสุขภาพจิตพบว่า ในปี ๒๕๓๗ มีจำนวนผู้ป่วยนอกที่มีความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ประมาณ ๙๗๓,๙๖๖ คน

คนพิการก็เหมือนเพชรพลอยที่บิ่นแห้ว ถ้าเจียรนัยให้ก็ใช้ประดับเรือนแหวนได้

คุณชนิษฐา เทวินทรภักดี มองคนพิการด้วยใจที่เปี่ยมล้นไปด้วยความเมตตา ยิ่งค้นคว้าดำริรับตำราทั้งจากต่างประเทศพบว่า คนกลุ่มนี้ถูกทอดทิ้ง สังคมรังเกียจ แม้แต่ทางราชการก็ให้ความสนใจน้อย ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ อยากช่วยเหลือ ถือได้ว่าเป็นเนืออานบุญ ไม่ต้องไปแสวงบุญยังทางไกล คิดช่วยคนที่ด้อยโอกาสในสังคมเหล่านี้ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เป็นการสั่งสมบุญบารมีให้กับตนเองอยู่แล้ว

นับตั้งแต่เริ่มต้นเข้าทำงานมาแล้ว คุณชนิษฐาได้สัมผัสกับชีวิตของคนที่อยู่ในสังคมแออัด ทำให้ได้พบเห็นภาพจริงของชีวิต ในทันทีได้พบว่าชีวิตจริงของมนุษย์ผู้ยากไร้นั้นมีความซับซ้อนเกินกว่าภาพที่ได้พบเห็นซึ่งทำให้ท่านพิสูจน์ได้ว่า ด้วยระบบราชการด้วยระเบียบที่รัดแน่น มีขั้นตอนตรวจสอบความสุจริต ซึ่งก็ใช้ได้กับหน่วยราชการระดับหนึ่ง แต่ไม่สามารถนำมาใช้กับความซับซ้อนของชีวิตของผู้ยากไร้ได้อย่างตรงตัวนัก โดยเฉพาะกับงบประมาณที่ได้รับมามันไม่มีความสมดุลต่อกันเลย และด้วยเหตุที่ว่าสัมฤทธิ์ผลของงานช่วยเหลือสงเคราะห์นั้นต้องอาศัยปัจจัยเป็นหลัก คุณชนิษฐา จึงต้องใช้บทบาทเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างนักธุรกิจภาคเอกชน และผู้ยากไร้เข้าด้วยกัน ประกอบกับเทคนิควิธีสื่อสารประชาสัมพันธ์เข้าช่วยดังเช่นสมัยเมื่อคุณพรทิพย์ นาคหิรัญกนก นางงามจักรวาล เดินทางมาเยี่ยมบ้านเกิดเมืองนอน ก็ได้มีโอกาสมาเยือนเด็กพิการของกรมประชาสงเคราะห์ ร่วมตั้งกองทุนช่วยเหลือและเป็นการเร่งเร้าภาคเอกชนให้หันเอาใจใส่กับคนพิการมากขึ้น และพึ่งพาอาศัยธุรกิจภาคเอกชนได้มากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องยืนอยู่บนความซื่อสัตย์ ทำจริงจัง สร้างความเชื่อถือให้แก่สังคมอย่างเสมอต้นเสมอปลาย การขอความช่วยเหลือจะมีตอบสนองให้เห็นอยู่เสมอ

ผลงานโดดเด่นและมีคุณภาพ

คุณชนิษฐา เทวินทรภักดี เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และผลงานที่โดดเด่นและมีคุณภาพ โดยเฉพาะงานช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสเกือบทุกประเภท เป็นที่ยอมรับกันว่าคุณชนิษฐาเป็นผู้นำแบบอย่างในการปฏิบัติราชการที่เรียกร้องสิทธิและโอกาสแทนกลุ่มประชาชนที่ด้อยโอกาส คลุกคลีกับงานประชาสงเคราะห์ สถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด และเด็กอ่อนพญาไท ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน และผู้อำนวยการสำนักงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

คุณชนิษฐา เป็นข้าราชการที่ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดอุดมการณ์ความถูกต้อง มีความมุ่งมั่นในการหาแนวทางปรับเปลี่ยนข้อบังคับกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ล้าสมัย วิจารณ์สิทธิและโอกาสของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสมาตลอด และในฐานะที่ดูแลงานด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในปัจจุบัน จุดมุ่งเน้น จึงเกี่ยวกับการดำเนินการให้คนพิการได้รับสิทธิและโอกาสตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔

สถานสงเคราะห์คนพิการ : ปัจจุบันมีหน่วยงานสถานสงเคราะห์คนพิการ ภาครัฐ ซึ่งพูดได้อย่างเต็มปากว่าคุณชนิษฐา เทวินทรภักดี มีบทบาทสำคัญมากที่ก่อให้เกิดขึ้น เพราะการจัด

คุณชนิษฐา เทวินทรภักดี
ลงมือทำเรื่องนี้ด้วย
ตนเอง ออกพบปะพูดคุย
ทั้งองค์กรภายในและ
ต่างประเทศ

ตั้ง การก่อสร้าง ต้องใช้เงินต้องใช้งบประมาณ ในอดีตนั้นราชการเห็นความสำคัญของคนพิการน้อยมาก เสนอโครงการ เสนอบงบประมาณก็ได้รับการขัดขวาง ต้องใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัววิ่งเต้นเข้าพบนักการเมือง ข้าราชการผู้ใหญ่ ขอรับการสนับสนุน โดยใช้บทบาท ของเอกชนเป็นตัวนำ การขอรับบริจาค จากเอกชนดูจะราบรื่นกว่าราชการมากนัก ขอเพียงแสดงให้เห็นถึงความจริงใจ และมีผลงานปรากฏหลาย ครั้ง ได้ผลเกินคาด ยกตัวอย่าง เช่น คุณปองทิพย์ ไอลถานุเคราะห์ ภรรยานักธุรกิจมีชื่อ มีจิตกุศลอยากทำบุญสงเคราะห์ผู้ยากไร้ เมื่อได้ทราบโครงการของทางราชการ ซึ่งคุณชนิษฐา ดำเนินการอยู่ก็ให้การสนับสนุนการก่อสร้าง ตามโครงการบ้านในฝันหลังแรกที่ตำบลปากเกร็ดทันที อาจจะกล่าวได้ว่าผู้มีจิตศรัทธาห่วงใยในความทุกข์ยากของผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสนั้นมีมาก หากท่านเหล่านั้นมีความมั่นใจ และเห็นผลว่าการบริจาคคนนั้น เป็นมรรคเป็นผลมีผลงานปรากฏชัด หลายท่านมีจิตศรัทธาที่จะร่วมบุญกุศลแค่ ๕๐,๐๐๐ บาท เขียนเช็คค้างไว้ พอได้ยื่น ได้ทราบโครงการและทราบประวัติผู้ควบคุมโครงการ ตัวเลขจากหมื่นเปลี่ยนเป็นแสนและล้าน ด้วยความเต็มใจยิ่ง

คุณชนิษฐา เทวินทรภักดี ลงมือทำเรื่องนี้ด้วยตนเอง ออกพบปะพูดคุยทั้งองค์กรภายในและต่างประเทศ ผลก็คือมีองค์กรทั้งในประเทศยุโรป สหรัฐอเมริกา เอเชียหลายประเทศ ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ เป็นผลให้สามารถปฏิบัติราชการได้เกินเป้าหมาย ได้จัดสร้างและดำเนินการสถานสงเคราะห์ ให้บริการ พื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางการแพทย์ การศึกษาการสังคมสงเคราะห์ การอบรมจริยธรรม การเตรียมความพร้อม ทางด้านสังคมนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง ซึ่งปรากฏหน่วยงานราชการซึ่งท่านได้ริเริ่มควบคุมดูแลจำนวน ๙ แห่ง แยกประเภทให้เห็นชัดเจนดังนี้

๑. สถานสงเคราะห์เด็กพิการ

๑.๑ สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการทางสมองและปัญญาปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รับเด็กอ่อนพิการทุกประเภท ความพิการ อายุแรกเกิดจนถึง ๗ ปี

๑.๒ สถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รับเด็กพิการทางสมองและปัญญา (ชาย) อายุ ๗-๑๔ ปี

๑.๓ สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา(ชาย) อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รับเด็กพิการทางสมองและปัญญา อายุ ๗-๑๔ ปี

๑.๔ สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา(หญิง) อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รับเด็กพิการทางสมองและปัญญา อายุ ๗-๑๔ ปี

๒. สถานสงเคราะห์คนพิการ

๒.๕ สถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพ พระประแดง อำเภพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ รับคนพิการทุกประเภทความพิการ ยกเว้นพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม อายุตั้งแต่ ๑๔ ปีขึ้นไป

๒.๖ สถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา รับคนพิการทุกประเภท ยกเว้นพิการทางจิตใจ หรือ

๑๑
คุณชนิษฐา เทวินภักดิ์
ได้วางพื้นฐาน
การให้บริการสงเคราะห์
ไว้ด้วยวิธีการที่
หลากหลาย

พฤติกรรม อายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป

๒.๗ สถานสงเคราะห์คนพิการบ้านการุญเวชม์ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี รับคนพิการทุกประเภทความพิการ ยกเว้นพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม อายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป

๒.๘ สถานสงเคราะห์บ้านกึ่งวิถีชาย อำเภอรัญญบุรี จังหวัดปทุมธานี รับคนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมชาย ที่ได้รับการบำบัดรักษาจนอาการทุเลาแล้ว อายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป

๒.๙ สถานสงเคราะห์บ้านกึ่งวิถีหญิงอำเภอรัญญบุรี ที่ได้รับการบำบัดรักษาจนอาการทุเลาแล้ว อายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป

บริการที่จะได้รับจากกรมประชาสงเคราะห์ด้านสังคมสงเคราะห์

คุณชนิษฐา เทวินภักดิ์ ได้วางพื้นฐานการให้บริการสงเคราะห์ไว้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย คือ

๑. บริการให้คำแนะนำปรึกษา เกี่ยวกับการอุปการะเลี้ยงดูสมาชิกพิการในครอบครัว และการรับบริการด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งทางการแพทย์ การศึกษาอาชีพ และสังคม รวมทั้งการขอรับบริการจากหน่วยงานสังคมสงเคราะห์ภาคเอกชน

๒. บริการสงเคราะห์คนพิการในครอบครัว เป็นเงินหรือสิ่งของ ในกรณีที่มีคนพิการอยู่ในความอุปการะหรือเป็นคนพิการที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจ รายได้น้อยไม่เพียงพอเป็นค่าเครื่องอุปโภค ค่ารักษาพยาบาล ค่าซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ทุนประกอบอาชีพ และค่าฌาปนกิจศพ เป็นต้น

๓. บริการรถสามล้อมือโยกและรถชนิดช่วยการเคลื่อนไหวนคนพิการ เช่น รถกีฬาคนพิการ (Sport Wheelchair) แก่คนพิการที่ประสบปัญหาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายท่อนล่าง และมีรายได้น้อยไม่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์เองได้ เพื่อส่งเสริมให้คนพิการสามารถช่วยเหลือตนเอง สามารถร่วมกิจกรรมหรือใช้ชีวิตในสังคมร่วมกับบุคคลทั่วไปได้ (ส่วนกายอุปกรณ์ เช่น แขนขาเทียม รถเข็นนั่งและเครื่องช่วยความพิการต่าง ๆ ขอรับการสนับสนุนได้จากโรงพยาบาลของรัฐทั้งในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาคทุกจังหวัด และในกรณีต้องซ่อมแซมหรือเปลี่ยนแปลงชิ้นส่วนของอุปกรณ์ ขอรับบริการได้ที่โรงพยาบาลเช่นกัน)

๔. บริการอุปการะเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ ในกรณีที่คนพิการอยู่ในสภาพไร้ที่พึ่ง หรือครอบครัวประสบปัญหาในการอุปการะ ด้วยบริการพื้นฐานด้านปัจจัย ๔ รวมทั้งฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการทางการแพทย์การศึกษา อาชีพและสังคม ตามความเหมาะสมกับวัยและประเภทความพิการโดยประสานงานกับองค์กรในภาครัฐและเอกชนในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบริการด้านสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข

๕. บริการด้านการฝึกอาชีพ เพื่อส่งเสริมให้คนพิการได้รับการฝึกอาชีพตามแนวความถนัด ในแต่ละประเภทความพิการ โดยฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน หรือสามารถประกอบอาชีพอิสระเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัวต่อไปได้

บริการสงเคราะห์ครอบครัว

๘๘

นอกจากจัดให้มี
สถานสงเคราะห์และ
มีบริการสงเคราะห์
ด้วยวิธีการต่าง ๆ แล้ว
ยังได้จัดให้มีศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ
คนพิการขึ้นอีกด้วย

๘๙

- * ช่วยเหลือคนผดุงเลี้ยงทารกและเด็กพิการในครอบครัว
 - * ช่วยเหลือเป็นเงินเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับสวัสดิภาพและความเป็นอยู่ของเด็กพิการในครอบครัวไม่เกิน ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑,๐๐๐ บาท
 - * ช่วยเหลือเป็นเงินเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการครองชีพของคนพิการในครอบครัว ไม่เกิน ๓ ครั้ง ครั้งละ ๒,๐๐๐ บาท ต่อครอบครัว
 - * ช่วยเหลือเป็นเงินในการจัดซื้อรถสามล้อมือโยก และรถกีฬาคนพิการ (Sport Wheelchair) สำหรับคนพิการที่ผ่านการรับรองจากแพทย์
- นอกจากจัดให้มีสถานสงเคราะห์และมีบริการสงเคราะห์ด้วยวิธีการต่าง ๆ แล้ว ยังได้จัดให้มีศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขึ้นอีกด้วย มีการเปิดสอนอบรมวิชาชีพสำหรับคนพิการหลากหลาย ล้วนแต่ช่วยให้คนพิการสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ คือ

ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ มี ๖ แห่ง คือ

๑. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จ.สมุทรปราการ
๒. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขอนแก่น จ.ขอนแก่น
๓. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการบ้านทองพูนเผ่าพันธ์ จ.อุบลราชธานี
๔. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหยาดฝน จ.เชียงใหม่
๕. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการภาคใต้ จ.นครศรีธรรมราช
๖. ศูนย์บริการสวัสดิการสังคม เฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ จ.ลพบุรี

วิชาชีพที่เปิดอบรม

วิชาชีพที่เปิดอบรมในปัจจุบันนี้มีจำนวน ๑๑ สาขา วิชาชีพ โดยในแต่ละสาขามีหลักสูตร ๑ ปี คือ

๑. วิชาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า
๒. วิชาชีพช่างวิทยุ-โทรทัศน์
๓. วิชาชีพช่างเย็บหนัง
๔. วิชาชีพช่างไฟฟ้าและเครื่องทำความเย็น
๕. วิชาชีพช่างไฟฟ้า
๖. วิชาชีพพนักงานพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์
๗. วิชาชีพศิลปหัตถกรรม
๘. วิชาชีพช่างตัดผมชาย
๙. วิชาชีพช่างซ่อมมอเตอร์ไซด์และเครื่องยนต์ขนาดเล็ก
๑๐. วิชาชีพช่างเสริมสวย
๑๑. วิชาชีพช่างถม

คุณสมบัติของผู้สมัคร

๑. มีอายุระหว่าง ๑๗-๔๐ ปี
๒. เป็นผู้พิการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่สามารถช่วยตัวเองได้ในกิจวัตรประจำวันและสภาพความพิการไม่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกอาชีพ
๓. ต้องไม่พิการตาบอดทั้ง ๒ ข้าง
๔. ไม่พิการอัมพาตจนไม่สามารถควบคุมระบบขับถ่ายได้

๕. ไม่พิการทางสมองหรือปัญญาอ่อน

๖. ผู้พิการหูหนวกหรือเป็นใบ้ จะต้องสำเร็จการศึกษาภาคบังคับจากโรงเรียนโสตศึกษาของรัฐหรือเอกชน

๗. ผู้พิการท่อนล่างที่ต้องใช้เครื่องกายอุปกรณ์เสริม หรืออุปกรณ์เทียมและเครื่องช่วยเดิน ต้องเคลื่อนไหวและสามารถช่วยเหลือตนเองได้

๘. จะต้องผ่านการทดสอบว่าเป็นผู้มีสติปัญญาและความสามารถที่จะฝึกวิชาชีพนั้น ๆ ได้

๙. มีความประพฤติเรียบร้อย

๑๐. ไม่เป็นโรคเรื้อรังหรือโรคติดต่ออันตรายหรือติดยาเสพติดให้โทษ

๑๑. ผู้สมัครเรียนวิชาชีพเฉพาะในบางสาขาจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด และให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการในการคัดเลือกตามพื้นฐานการศึกษา พื้นความรู้ของผู้สมัคร

ระเบียบกรมประชาสัมพันธ์ ว่าด้วยการฝึกอาชีพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนด

พื้นฐานความรู้ของผู้สมัครในแต่ละสาขาวิชาชีพ ดังนี้

๑. วิชาชีพช่างวิทยุโทรทัศน์ ต้องมีพื้นฐานความรู้ขั้นต่ำ สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หรือประถมศึกษาปีที่ ๗

๒. วิชาชีพช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมมอเตอร์ไซด์ และเครื่องยนต์ขนาดเล็ก ช่างไฟฟ้า เครื่องทำความเย็น ต้องมีพื้นฐานความรู้ขั้นต่ำสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

๓. วิชาชีพช่างเย็บหนัง ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างเสริมสวย ช่างตัดผมชายและช่างถมต้องมีพื้นฐานความรู้ความสามารถอ่านออกเขียนได้

๔. วิชาชีพศิลปหัตถกรรมต้องมีพื้นฐานความรู้ขั้นต่ำสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ หรือความสามารถอ่านออกเขียนได้

๕. วิชาชีพพนักงานพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์ต้องมีพื้นฐานความรู้ขั้นต่ำสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หรือ ม.๓ การเปิดปิดภาคเรียนกำหนดการเรียนแบ่งเป็น ๒ ภาค คือ

ภาค ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน - ๓๑ มีนาคม

ภาค ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม - ๓๐ กันยายน

ปิดภาคเรียนระหว่างปีตั้งแต่วันที่ ๑-๓๐ เมษายน

การรับสมัคร

เปิดรับสมัครตั้งแต่วันที่ ๑-๓๐ เมษายน ของทุกปี โดยผู้สมัครต้องยื่นใบสมัคร พร้อมหลักฐานต่าง ๆ ดังนี้

๑. สำเนาทะเบียนบ้าน ๑ ฉบับ

๒. รูปถ่ายขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ รูป และรูปถ่ายเต็มตัวให้เห็นลักษณะความพิการ จำนวน ๑ รูป

๓. ใบรับรองแพทย์ ซึ่งระบุสภาพความพิการให้ชัดเจนว่า สามารถฝึกอาชีพได้ และไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง

๔. สำเนาหลักฐานแสดงวิทยฐานะพื้นความรู้หรือหนังสือรับรองอื่น

และสามารถยื่นใบสมัครได้ที่

- สำนักงานประชาสัมพันธ์กระทรวงมหาดไทย
- ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการที่ประสงค์จะสมัครเข้าฝึกอาชีพ
- สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรม

ประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร

- สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ โทร. ๒๔๒-๓๔๕๓, ๒๔๒-๑๔๗๒

ประสบการณ์และผลงาน : ประสบการณ์โดดเด่นและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของคุณชนิษฐา ที่ทำงานกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสเกือบทุกประเภทนั้น ดังได้กล่าวมาแล้ว คงปฏิเสธไม่ได้หากจะมองว่าคุณชนิษฐาเป็นผู้นำและแบบอย่างในการปฏิบัติงานราชการที่เรียกเรื่องสิทธิและโอกาสแทนประชาชนกลุ่มที่ด้อยโอกาสคลุกคลีกับงานประชาสัมพันธ์มาตลอดตั้งแต่รับผิดชอบงานศูนย์ชุมชนและกิจกรรมชุมชนเป็นผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็กพิการ และหุพพลภาพปากเกร็ดและเด็กอ่อนพญาไท ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยความสะดวกเป็นบุตรบุญธรรม ผู้อำนวยการกองวิชาการและวางแผนงาน และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในปัจจุบัน คุณชนิษฐา เป็นข้าราชการที่ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดอุดมการณ์และความถูกต้อง มีความมุ่งมั่นในการหาแนวทางปรับเปลี่ยนระเบียบข้อบังคับกฎหมายกฎเกณฑ์ที่ล้าสมัย รีดถอนสิทธิและโอกาสของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสมาตลอดและในฐานะที่ดูแลงานทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในปัจจุบัน จุดมุ่งเน้นจึงเกี่ยวกับการดำเนินการให้คนพิการได้รับสิทธิและโอกาสตาม พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔

ผลงานอันเป็นที่ประจักษ์ของคุณชนิษฐาตลอดมานั้น ส่งผลให้คุณชนิษฐาได้รับรางวัลยกย่องชมเชยมากมาย เป็นนักสังคมสงเคราะห์ดีเด่น มูลนิธิ ศ.ปรกรณ์ อังคสิงห์ ปี ๒๕๓๘ คนไทยตัวอย่างมูลนิธิธรรมาภิบาล ปี ๒๕๓๐ ได้รับคัดเลือกจากกรมสารนิเทศกองทัพบก ให้เป็นบุคคลแบบอย่างของหญิงไทยที่มีผลงานด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งกองทัพบกได้จัดทำวีดิทัศน์เพื่อเสนอประวัติและผลงานของสตรีที่เป็นบุคคลตัวอย่างของประเทศไทย ๖ คน สำหรับเผยแพร่ภาพพจน์หญิงไทยทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนั้น ยังได้รับโล่เกียรตินิยมคุณศิษย์เก่าที่ทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เมื่อปี ๒๕๓๐ ด้วยแนวคิดปรัชญา และวิธีการบริหารงานที่เกี่ยวกับผู้ด้อยโอกาสของคุณชนิษฐาได้สร้างประโยชน์จำกัดอยู่แต่เฉพาะในวงราชการของกรมประชาสัมพันธ์แต่เพียงอย่างเดียว แต่ก็ได้ขยายไปยังสถาบันทั้งในและนอกประเทศและมหาวิทยาลัยต่างๆ ด้วย คุณชนิษฐาได้อุทิศตนอุทิศเวลารับเป็นวิทยากรพิเศษเป็นอาจารย์พิเศษ บรรยาย เกี่ยวกับสวัสดิการสังคมด้านต่างๆ อาทิ เด็กสตรี ผู้สูงอายุ ผู้ติดเชื้อเอดส์ คนพิการ นอกจากนั้น ยังเป็นอาจารย์สอนและเขียนตำราให้กับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชอีก รวมทั้งเป็นผู้แทนถาวรของประเทศไทย (Permanent Mission of Thailand) องค์การ R.L. ผู้แทนถาวรของประเทศไทย องค์การสหประชาชาติ (Permanent Mission of

Thailand to the United Nations) และเป็นกรรมการที่ปรึกษากรรมการมูลนิธิ
ให้กับองค์กร และสมาคมต่างๆ และหน่วยงานภาครัฐในสถาบันต่างๆ อีก
เป็นจำนวนมาก ซึ่งล้วนแต่เป็นผลงานสงเคราะห์และส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส ผู้
พิการให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งสิ้น

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติใน
คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้

นางชนิษฐา เทวินทรภักดี
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านสังคมสงเคราะห์) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

กำนันพยอม สบายเมือง

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านการปกครอง) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

ตำบลวังยาง เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๙,๓๑๗ ไร่ ลักษณะภูมิประเทศ เป็นลูกคลื่นในแนวนอน คือมีทั้งที่ราบลุ่มและที่ดอน ใช้ทำการเกษตรได้ ๒๔,๕๕๖ ไร่ ใช้ตั้งบ้านเรือนพักอาศัย ๒,๔๘๐ ไร่ ประชากรเป็นไทยเชื้อสายลาว ลาวโซ่ง จำนวน ๖,๒๘๙ คน บรรพบุรุษของแต่ละครอบครัว อพยพมาจากหลายจังหวัด ในท้องที่ใกล้เคียง จาก กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครสวรรค์ อุทัยธานี เป็นต้น

เมื่อ ๔๐ ปีเศษมาแล้ว ตำบลวังยางเป็นป่าดงดิบ มีต้นยางมาก ผู้คนในหมู่บ้านมีอาชีพทำน้ำมันยางและได้จุดไฟ สำหรับขายเป็นเชื้อเพลิง ผังตะวันตกมีแม่น้ำปิงไหลผ่าน เป็นวังน้ำลึก จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “วังยาง” เป็นหมู่บ้านที่ต้องอาศัยการคมนาคมทางน้ำ ไม่มีถนนหนทาง มีเฉพาะทางเดินเท้า และทางรถจักรยาน ปราศจากความสะดวกทั้งหมด

ตำบลวังยางมีผู้ปกครองหมู่บ้านซึ่งได้จากคติความเชื่อของภูมิปัญญา บรรพบุรุษ ผู้ที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม จะได้รับเชิญให้เป็นหลักของหมู่บ้าน ประชาชนพร้อมที่จะเชื่อฟัง ให้ความเคารพ ไม่ว่าผู้นำจะตั้งเงื่อนไขอย่างไร ก็พร้อมที่จะปฏิบัติตาม ไม่มีใครมาปลดออก แม้ลาออก ราษฎรก็ไม่ยอม ต้องอยู่เป็นหลักกับใช้ชาวบ้าน และสร้างความเจริญให้กับหมู่บ้านตลอดมา

ผู้นำในตำนานโบราณที่หลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน คือกำนันพยอม สบายเมือง ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ปกครองหมู่บ้านติดต่อกันมาถึง ๑๑ ปี ๘ เดือน

ประวัติชีวิต และครอบครัว:

กำนันพยอม สบายเมือง พื้นเพเดิมเกิดที่ตำบลท่าเรือ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๙ เป็นบุตรคนที่ ๒ ของ นายเชียร นางยิ้ม แซ่ป้ง ซึ่งยกครอบครัวอพยพมาจากตำบลท่าเรือ อำเภอ

๘๘

ห้างไกลโรงพยาบาล
ประจำจังหวัด การคมนาคม
ขนส่งใช้ทางน้ำเป็นหลัก
ไม่มีถนนหนทาง
มีแต่ทางเกวียน

๘๙

ท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อประมาณ ๔๐ ปีเศษและลงหลักปักฐานที่ หมู่บ้านวังยาง ซึ่งอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติมาก สภาพหมู่บ้านมี อยู่ไม่กี่สิบหลังคาเรือน มีวัดเล็ก ๆ เป็นศูนย์รวมความศรัทธาและประกอบกิจ ทางศาสนา ประชาชน อยู่ร่วมกับธรรมชาติ ประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำ สวนกล้วยไข่ และไร่อ้อย เพื่อป้อนสู่โรงงานน้ำตาลทรายแดง โดยอาศัยแรง งานคนและสัตว์ ไม่มีสถานื่อนามัย ห้างไกลโรงพยาบาลประจำจังหวัด การ คมนาคมขนส่งใช้ทางน้ำเป็นหลักไม่มีถนนหนทาง มีแต่ทางเกวียน และทาง รถจักรยาน ประชาชนที่อยู่ร่วมกันจึงต้องเกื้อกูลพึ่งพาอาศัยกันตามอัตภาพ

ด้วยความที่ครอบครัวและพี่น้องอพยพมาเป็นคนขยันขันแข็ง และ เก็บออม จึงมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นเรื่อย ๆ สามารถหาซื้อที่ดินทำกินขยาย จำนวนได้มากขึ้นนับพันไร่ ร่วมกันปลูกอ้อย ส่งโรงงานมีรายได้เป็นกอบเป็นกำ และเริ่มมีฐานะอยู่ในชั้นเจือจานครบครวอื่นได้ในระยะเวลาไม่นานนัก

ในด้านการศึกษา กำนันพยอม สบายเมือง จบการศึกษาตามภาค บังคับสูงสุดของกฎหมายสมัยนั้น คือชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่โรงเรียนวัด ดอนชะเอม ตำบลท่าเรือ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อครอบครัว อพยพมาอยู่บ้านวังยางจังหวัดกำแพงเพชรและต้องเป็นหัวแรงหนึ่งในการตั้ง หลักปักฐานจึงไม่ได้ศึกษาต่อ แต่ความที่เป็นคนรักเรียนและใฝ่รู้ กำนันพยอม ได้หาโอกาสศึกษาอยู่ตลอดเวลา เมื่อระบบการศึกษานอกโรงเรียนแพร่ขยาย มาถึงจังหวัดกำแพงเพชร กำนันพยอมก็ได้เข้าร่วมศึกษาเล่าเรียนด้วยความ เอาใจใส่ จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำ จังหวัดในเวลาไม่ช้า นอกจากนั้นตลอดชีวิตของการรับราชการเป็นฝ่ายปกครอง ท้องถิ่น ทำให้ต้องเสาะหาประสบการณ์ ได้ชวนขวายเป็นไปศึกษาและดูงานใน ต่างประเทศและเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง และเก็บ เกี่ยวความรู้ และสิ่งที่พบเห็นแปลกใหม่ เหมาะแก่การนำมาถ่ายทอดให้กับ สมาชิกในหมู่บ้านด้วยความกระตือรือร้น หลายประเทศหลายสถาบัน เช่นได้ ไปศึกษาและดูงานที่ประเทศสิงคโปร์ ๑๕ วัน ศึกษาและดูงานประเทศจีน ๒๑ วัน ศึกษาและดูงานประเทศสหรัฐอเมริกา ๑๔ วัน รวมทั้งเข้ารับการศึกษาลหกสูตร กำนันผู้ใหญ่บ้าน จากโรงเรียนนายอำเภอ วิทยาลัยการปกครองด้วย

ในด้านชีวิตครอบครัว กำนันพยอม สบายเมือง สมรสกับนายสนั่น สบายเมืองผู้มีฐานะทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจดีคนหนึ่งของจังหวัดกำแพงเพชร เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๐ มีบุตรธิดารวม ๔ คน เป็นชาย ๒ และหญิง ๒ ซึ่งใน ปัจจุบันต่างก็ประกอบอาชีพการงาน เป็นหลักฐานหมดแล้ว นายสนั่น สบาย เมือง ผู้สามี ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชน จังหวัดกำแพงเพชรให้ความไว้วางใจ ได้เข้าไปนั่งในสภาผู้แทนราษฎร ๒ ครั้ง แล้ว แม้ปัจจุบันก็ยังได้รับการเรียกร้องอยู่มิได้ขาด แต่ผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน ใช้ทุนทรัพย์มากเกินไป จากความขยันขันแข็ง ซื่อหาที่ดินไว้เป็นทุน หลาย พันไร่ ต้องจำหน่ายจ่ายโอน จนปัจจุบันเหลือเพียง ๗๐๐ ไร่เศษเท่านั้น

ตลอดระยะเวลา ๓๙ ปีเศษ นับตั้งแต่เริ่มชีวิตครอบครัว จนถึง ปัจจุบันเป็นการมีชีวิตครอบครัวที่สมบูรณ์และงดงามด้วยความรัก ความอบอุ่น

การทุ่มเทความเอาใจใส่ให้ครอบครัว เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวมีความมั่นคง มีความสุข นับว่าประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง สังคมยกย่องให้นายสนั่น สบายเมือง เป็นพ่อดีเด่น และนางพยอม สบายเมือง ได้รับยกย่องเป็นแม่ดีเด่นของจังหวัดในปีพ.ศ. ๒๕๓๗-๒๕๓๘ ด้วย

เริ่มชีวิต

พนักงานฝ่ายปกครอง :

ตำบลวังยางแต่เดิมทีนั้นเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ไม่ก็สิบหลังคาเรือนประชาชนยากจน อยู่กันอย่างกระจัดกระจายตามยถากรรม มีนายหมวก คมสันเป็นผู้นำคนแรกของตำบล จวบจนกระทั่งปีพ.ศ.๒๕๒๘ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านว่างลงเนื่องจากผู้ใหญ่บ้านคนเดิมลาออก เพื่อนบ้านจำนวนมาก ได้มาขอร้องให้ลงสมัครรับเลือกตั้งตามวิถีทางประชาธิปไตยที่ทางราชการกำหนด เหตุผลของชาวบ้าน ก็คือต้องการให้มาช่วยดูแลหมู่บ้านขนาดเล็กและช่วยเหลือคนในหมู่บ้านที่มีฐานะยากจนขาดความสะดวกสบายอันเป็นพื้นฐานของชีวิต ซึ่งโดยปกติในชีวิตประจำวัน กำนันพยอมก็ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลชาวบ้านมาโดยตลอดอยู่แล้ว แม้มิได้เป็นผู้มีหน้าที่ฝ่ายปกครอง ก็ทำหน้าที่เสียยิ่งกว่าฝ่ายปกครอง มีการไถ่เกลี้ยคดีความ ช่วยเหลือยามเจ็บไข้ได้ป่วย ช่วยเหลือการประกอบอาชีพ ทำมาหากินเป็นต้น แม้จะพากเพียรพยายามปฏิเสธ ให้เหตุผลว่าพื้นฐานความรู้น้อย ชาวบ้านก็ไม่ยอม ทุกคนชนอาสาสัญญาที่จะกำจัดความไม่ยุติธรรมทั้งหลาย เธอจึงได้รับเลือกจากราษฎรในหมู่บ้าน ๒๒๙ ครัวเรือน เลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้านด้วยคะแนน ๒๖๒ คะแนน ต่อ ๔๘ และต่อ ๒๐ คะแนน โดยมีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งให้มีบรรยาภาคประชาธิปไตย ๓ คน ในต้นปีพ.ศ. ๒๕๒๘ ปฏิบัติหน้าที่อยู่ได้ไม่นาน ตำแหน่งกำนันตำบลก็ว่างลง บรรดาผู้ใหญ่บ้านและราษฎรในตำบลวังยาง จึงขอร้องและสนับสนุนให้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นกำนันตำบล ซึ่งก็ได้รับเลือกด้วยคะแนนท่วมท้น เป็นกำนันหญิงคนแรกของจังหวัดกำแพงเพชร และเป็นคนที่ ๓ ของประเทศ การเลือกผู้นำหมู่บ้านเลือกผู้ปกครองระดับตำบลในสมัยโบราณ เลือกจากคุณธรรมของคน คนดีคนเสีย สละไม่มีความโลภเป็นคนโอบอ้อมอารี และมีความยุติธรรม จะได้รับการขอ ร้องให้เป็นผู้นำ ผู้นำสามารถตั้งเงื่อนไขได้นานาประการให้ชาวบ้านปฏิบัติ เพื่อความสุขและความเรียบร้อยและจะต้องให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านอย่างเต็มที่ เมื่อเป็นที่ตกลงกันแล้ว จึงยอมรับเป็นผู้นำหมู่บ้าน ซึ่งมักจะประสพผลดีมากกว่าการใช้เงินทองทรัพย์สินมีค่าเป็นคุณสมบัติ ในการเลือก

ตำบลวังยางก็เหมือนกับตำบลบ้านนอกอื่นๆ มีปัญหาความสงบเรียบร้อย มีการกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับการลักทรัพย์ การเล่นการพนัน การเสพยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในกลุ่มของราษฎรผู้ไร้แรงงานและกลุ่มของเยาวชน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน สร้างความเดือดร้อนให้กับราษฎรส่วนใหญ่เป็นอันมาก

กำนันพยอม และกรรมการหมู่บ้านได้ร่วมกันวางแผนและปราบปรามผู้ประกอบการมิฉ้อฉล เล่นการพนัน และเสพยาเสพติดด้วยวิธีการหลากหลาย ตั้งแต่เรียกพ่อแม่ มาตักเตือนให้เอาใจใส่ดูแลลูก จัดตั้งกลุ่ม

เยาวชนต่อต้านยาเสพติด ดักเตือนพวกเล่นการพนัน แม้กระทั่งพวกมิจฉาชีพ ก็ออกจับออกปราบปรามด้วย ๒ มือเปล่า

ดังคราวหนึ่ง มีการชิงทรัพย์รุดจกรยานยนต์ของเด็กนักเรียนในป่า อ้อย มีผู้มาแจ้งกำนัน แม้จะเป็นผู้หญิงแต่ก็มีสำนึกของความเป็นผู้นำ มีหน้าที่ต้องทำ ละเลยไม่ได้ กำนันพยามไปจับด้วยตนเองเชื่อด้วยความสุจริตว่า “คนดีพระต้องคุ้มครอง” กำนันคนเดียวใช้ปัญญาติดตามคนร้ายไปตะโกน โหวกเหวกทำท่าว่ามีคนมากให้ล้อมไว้ ทั้งๆที่มีตัวคนเดียว การเซ็นรดในป่าอ้อย ย่อมเกิดเสียงดัง จึงรู้ว่าคนร้ายอยู่จุดไหน ด้วยเสียงทำเหมือนมีคนจำนวนมากคนร้ายเกิดความกลัว ออกมาสารภาพยอมให้จับกุมตัวแต่โดยดี

ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ กำนันพยามปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง แม้จะมีข้อจำกัดที่เป็นหญิง ไม่สามารถใช้แรงตรวจับคนร้ายได้ก็ใช้ยุทธวิธีต่างๆให้เกิดผล เกิดความสงบเรียบร้อยได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ

ได้ประสานงานกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอคลองขลุง ขอกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจตราทั้งกลางวันและกลางคืน ได้เสียสละเงินส่วนตัว สร้างป้อมยามตำรวจประจำตำบลขึ้น ๑ หลัง เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท และบริจาคเครื่องมือสื่อสารให้กับป้อมยาม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ด้วย

ได้ทำการประชาสัมพันธ์ชักชวนผู้ที่เล่นการพนันหันมาประกอบอาชีพ ในทางสุจริต กำหนดกฎระเบียบห้ามเล่นการพนันในนางนคพหรืองานประเพณีท้องถิ่น ทั้งในบริเวณวัด และหมู่บ้าน ผู้ฝ่าฝืนจะถูกดักเตือนและลงโทษมีปรากฏบ่อยครั้ง ลูกหลานชาวบ้านดักเตือนไม่หลาบจำ ต้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมเอาไปคุมขัง ก่อให้เกิดความเดือดร้อน อับอายแก่ผู้กระทำผิด ซึ่งในที่สุด กำนันพยามนั้งเอง ต้องไปประกันไต่ถอนตัวออกมา สร้างความเข็ดหลาบให้กับผู้ประพฤติชั่ว หันมากลับตัวเป็นพลเมืองดี และได้เห็นความปรารถนาดี ความรับผิดชอบของผู้เป็นผู้นำหมู่บ้านเป็นอย่างดี

ยุทธวิธีในด้านการปกครองตำบลของกำนันพยามนั้น เป็นไปอย่างหลักแหลม ตั้งกรรมการหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านสอดส่องดูแลแจ้งข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่บ้านเมือง มีการประชุมสภาตำบล เป็นประจำสม่ำเสมอเมื่อมีเหตุพิพาท ก็ให้คณะกรรมการช่วยกันระงับ และตัดสินไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทร้ายแรง ๔๓ ข้อพิพาทกรณีบุกรุกที่ดินทำกิน ๑๒ ราย ทำอนาจาร ทำร้ายร่างกายด้วยโทสะ มีทุกปี ซึ่งผลการไกล่เกลี่ยตัดสินทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในตำบล ไม่ปรากฏกระทำผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินและคดีอุกฉกรรจ์ การพนันและยาเสพติดในเขตตำบลวังยาง อีกเลย

ในการให้ความ ร่วมมือกับทางราชการ :

กำนันพยาม สบายเมือง ได้กำหนดยุทธวิธีหรือใช้หลักจิตวิทยาที่ว่าประชาชนย่อมมีความเกรงกลัวกฎระเบียบของทางราชการ ให้ความเกรงใจข้าราชการระดับสูงของจังหวัด เพื่อให้งานพัฒนาตำบลได้ผลอย่างรวดเร็ว ต้องดึงราชการเข้ามาเกี่ยวข้องให้มาก หรือไม่ก็ต้อง ให้ความร่วมมือกับทางราชการ

ให้มาก ทุกครั้งที่อ้างเป็นความต้องการของทางราชการ ราษฎรจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเสมอ

“
ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ
เป็นกำนันสตรีดีเด่น
ระดับประเทศ
จากนายกรัฐมนตรี

กิจกรรมในแต่ละปีของตำบลวังยาง จึงเกี่ยวข้องกับราชการค่อนข้างมาก ยกตัวอย่างเพียงปี พ.ศ.๒๕๓๘ เพียงปีเดียว ก็จะมีปรากฏกิจกรรมหลากหลาย เช่น

ร่วมมือกับทางราชการ จัดงานประเพณีประจำปีระดับอำเภอและจังหวัด จัดงานลอยกระทง งานนพพระเล่นเพลง งานสารทกล้วยไข่ จะมีการนำกลุ่มพลังมวลชนและผลิตภัณฑกลุ่มอาชีพออกทำกิจกรรมออกบ้านจำหน่ายสิ่งของ มีผลดีทั้งทางเศรษฐกิจ และฝึกหัดคนในหมู่บ้าน ให้มองหาช่องทางทำกินไปด้วย

ร่วมมือช่วยเหลือทางราชการ ในโครงการพัฒนาสตรีระดับจังหวัด จนได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณเป็นกำนันสตรีดีเด่นระดับประเทศจากนายกรัฐมนตรี ให้ความร่วมมือกับทางราชการ แจ้งข่าวสารข้อมูลเรื่องต่าง ๆ ให้ราษฎรทราบ ให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยงาน ที่เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งแจ้งข่าวอาชญากรรมการกระทำผิดกฎหมายให้ทางราชการทราบ โดยไม่ละเลย และจากการที่หน่วยราชการหลายแห่งได้รับความร่วมมือจากกำนันตำบลได้รับความสะดวก จึงมักจะให้เป็นท้องที่ปฏิบัติการทดสอบและศึกษาอยู่เสมอ เป็นผลให้ราษฎรได้ใกล้ชิดกับราชการ มีโลกทัศน์และความฉลาดเฉลียวเพิ่มมากขึ้น และแม้แต่หน่วยงานในต่างประเทศ ก็สนใจที่จะมาขอรับความร่วมมือจากกำนัน เช่น โครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนไทย-แคนาดา รุ่นที่ ๑๐ กำนันก็ได้ให้การส่งเสริม ส่งนายทินกร หยาดน้ำ ไปฝึกอบรมที่ประเทศสวีเดน ด้านการเกษตร เป็นเวลา ๖ เดือน ส่งนางสาวสมพร วิลละออง ไปฝึกอบรมดูงานที่ประเทศแคนาดา เป็นเวลา ๖ เดือน

ในด้านร่วมมือกับทางราชการ โดยบริจาค ที่ดินและทรัพย์สินสมำเสมอทุกปี เช่น บริจาคเงินส่วนตัวช่วยราชการ ซื้อข้าวสารอาหารแห้ง แจกจ่ายราษฎรที่ประสบภัยน้ำท่วมร่วมกับราษฎรในหมู่บ้านบริจาคที่ดิน ๑ ไร่ครึ่ง และเงินส่วนตัว สร้างสถานเอนกนาลัยขนาดใหญ่ในหมู่บ้าน บริจาคเงินส่วนตัวซื้อเครื่องใช้สำนักงาน วัสดุอุปกรณ์ในการติดตั้งกระแสไฟฟ้า ติดตั้งระบบการประปา รวมทั้งจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษา เพื่อการทำนายผลในทางเศรษฐกิจ การปกครองของหมู่บ้าน บริจาคเงินและที่ดินสร้างบ่อเพาะพันธุ์ปลา สร้างแปลงทดลองพันธุ์พืชสำหรับประชาชนในหมู่บ้านได้มาเรียนรู้ และฝึกหัดจากทางราชการ ก่อให้เกิดผลในทางเศรษฐกิจแก่ประชาชนอย่างไม่สามารถประเมินค่าได้

นับแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๘ เป็นต้นมา กำนันพยอม สบายเมือง ในฐานะประชาชนที่ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำหมู่บ้าน ได้อุทิศเวลารับใช้ชาติบ้านเมือง และพี่น้องชาวตำบลวังยาง เริ่มตั้งแต่เข้ารับตำแหน่งใหม่ๆ ก็ได้วางยุทธวิธีพัฒนาคนภายในหมู่บ้านและตำบล ด้วยมองเห็นคนมีความสำคัญก่อนอื่นใดหมด เมื่อคนมีความรู้ มีความเข้าใจ ก็จะสามารถนำความรู้ไปพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในหมู่บ้านและมีการพัฒนาด้านอื่นต่อไปอีก โดยเฉพาะมีความ

ประเพณีที่ดีงามของกำนันเป็นแบบอย่าง กำนันพยอมได้จัดรูปแบบการปกครองภายในหมู่บ้าน ภายในตำบล เป็นคุ้ม เป็นกลุ่ม มีประธานคุ้ม ประธานกลุ่ม เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ภายในของแต่ละคุ้ม แต่ละกลุ่ม นับได้ว่าเป็นรูปแบบการปกครองหน่วยเล็กที่สุด ที่มีลักษณะกระจายอำนาจไปสู่ชุมชน และฝึกหัดประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แต่หัวใจของยุทธวิธีแบบนี้ก็คือ ผู้นำต้องเป็นผู้มีคุณธรรม มีความเสียสละ มีความเพียร ประชาชนขอร้องวิงวอนให้ดำรงตำแหน่งต่อไป ไม่ใช่ประเภทประชาชนจ้องจะไล่ออก

ผลงานด้านการพัฒนา สังคมและท้องถิ่น ของตนเอง :

กำนันพยอม สบายเมือง มีผลงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น ติดต่อกันมาตลอดสิบปี ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานคือเอกราชการนำหน้า เอาความคิดของราษฎรในหมู่บ้านเป็นตัวชูโรง จัดการในลักษณะการรณรงค์ เชิญข้าราชการระดับต่าง ๆ มาเป็นประธานเปิดงาน ตั้งแต่ผู้ว่าราชการ ปลัดจังหวัด นายอำเภอ แม้กระทั่งเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ สารวัตรตำรวจ ผู้กำกับ เป็นต้น กำนันจะวางแผนงานการรณรงค์โดยร่วมกับกรรมการหมู่บ้าน ขอให้ข้าราชการที่สนิทคุ้นเคย มาทำพิธีเปิดหรือทำที่ผ่านมาดูผลงาน ให้ราษฎรได้เห็นเป็นกำลังใจ ซึ่งผลก็คืองานสำเร็จผลด้วยดี มีผลงานพัฒนาซึ่งไม่ต้องพึ่งงบประมาณของทางราชการเลย ยกตัวอย่างในปีเดียวมีกิจกรรมหลากหลาย เช่น

เมื่อวันที่ ๔,๕,๖ ธันวาคม ๒๕๓๗ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ได้เชิญชวนราษฎรหมู่ที่ ๑,๓,๔,๕,๖,๗ ร่วมกันพัฒนาปรับปรุง ซ่อมแซมถนนเข้าหมู่บ้าน โดยบริจาคเงินส่วนตัวซื้อดินลูกรัง ๒๕,๙๐๐ บาท และขอให้ชาวบ้านช่วยแรงงาน มีผู้ร่วมกิจกรรม ๖๕๐ คน นับว่ามาก

ร่วมกับเยาวชน โครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนไทย-แคนาดา รุ่นที่ ๑๐ และราษฎรบ้านวังน้ำ บริจาคเงิน แรงงาน และวัสดุก่อสร้าง สร้างศาลาพักร้อน ๑ หลังมูลค่า ๑๘,๐๐๐ บาท

ร่วมกับราษฎรหมู่ที่ ๑ สร้างสนามกีฬาของหมู่บ้านบริเวณวัดฤๅษีห้วยสามัคคี เป็นเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท โดยอาศัยเงินรายได้จากการจัดงานลอยกระทง การมีสนามกีฬา ทำให้เยาวชนหันมามัธยมศึกษา กีฬา ซึ่งได้ประโยชน์กว่ามัธยมศึกษา

ร่วมกันกับราษฎรปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กของสภาตำบล จนได้รับรางวัล ๓๐๐,๐๐๐ บาท จากทางราชการ และได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปดำเนินการขุดลอกคลองส่งน้ำ เพื่อการเกษตรหมู่ที่ ๑-๖ กว้าง ๕ เมตร ลึก ๑.๕ เมตร ยาว ๒,๘๐๐ เมตร

ปรับปรุงศูนย์พัฒนาตำบลวังยาง โดยบริจาคเงินส่วนตัวซื้อไม้ดอกไม้ประดับ และสร้างศาลาพักร้อนเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

เชิญชวนราษฎรหมู่ที่ ๑,๔,๕ ร่วมกันทำความสะอาดหมู่บ้าน ปรับปรุงค้ำปลูกกระถินรั้วกันได้ โดยมีโครงการพัฒนาสามเณม ได้ร่วมกันซ่อมแซมประปาหมู่บ้าน ให้กับหมู่ที่ ๑ โดยบริจาคเงินส่วนตัวจัดซื้ออุปกรณ์มากกว่า ๘,๐๐๐ บาท นอกจากนั้น ยังได้ชักชวนราษฎรหมู่ที่ ๑ นี้เอง ให้ร่วมบริจาคเงินสมทบ จ้างเครื่องจักรกลขุดลอกคลองส่งน้ำ กว้าง ๔ เมตร ลึก ๑ เมตร

ยาว ๔๘๐ เมตร ลั่นเงินทั้งสิ้น ๕๔,๐๐๐ บาท

กำนันพยอม ได้ประสานงานกับราษฎรหมู่ที่ ๑,๓,๔ จำนวน ๓๐ ราย ขอรับบริจาคที่ดินในการสร้างถนนลาดยางกว้าง ๖ เมตร ยาว ๗,๐๐๐ เมตร คิดเป็นมูลค่าที่ดิน ๕,๒๕๐,๐๐๐ บาท และด้วยการวิ่งเต้นติดต่อผู้แทนราษฎร ได้มีการจัดสรรงบประมาณ ผ่านกรมโยธาธิการเป็นเงิน ๒๐ ล้านบาท

ร่วมกับราษฎรหมู่ ๑ และหมู่ ๔ ปรับปรุงซ่อมถนนลูกรัง ถนนสาย บ้านวังยาง - บ้านวังน้ำ ระยะทาง ๔,๐๐๐ เมตร โดยร่วมกับราษฎรบริจาค เงินซื้อลูกรัง เป็นเงิน ๘๔,๐๐๐ บาท

ได้ชักชวนราษฎรทุกหมู่บ้าน มากกว่า ๑,๐๐๐ คน ให้ร่วมกัน พัฒนากำจัดผักตบชวา ชักลากขึ้นมาทำปุ๋ยหมักได้ประมาณ ๒๐ ตัน และชักชวนกันปลูกต้นไม้บริเวณที่สาธารณะในหมู่บ้าน วัด โรงเรียน เนื่องในวันสำคัญแห่งชาติต่าง ๆ มีราษฎรเข้าร่วมกิจกรรมมาก ทุกโครงการปลูกต้นไม้ได้ มากกว่า ๓,๐๐๐ ต้น

ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ :

ในด้านการเพิ่มพูนรายได้ให้กับประชาชนในตำบล กำนันพยอมใช้วิธีจัดตั้งกลุ่มสนใจร่วมทุนประกอบอาชีพเสริมตามฤดูกาลและตามพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ใครมีที่ดิน ก็ส่งเสริมให้มีรายได้ทางด้านการเกษตร ไม่มีที่ดินก็ส่งเสริมให้ทำงานฝีมือ หรือใช้ที่ดินน้อย หรือเช่าที่ ใช้เวลาว่างหารายได้จนเจือจรรอบครัว มีส่วนหนึ่งของโครงการ คือ

โครงการกลุ่มอาชีพปั้นตุ๊กตาปูนปลาสเตอร์ สมาชิกเป็นราษฎรหมู่ ๑ จำนวน ๑๘ คนได้ร่วมกันตั้งกองทุนไว้ ๕๐,๐๐๐ บาท ให้สมาชิกกู้ไปซื้ออุปกรณ์ เช่น ปูนปลาสเตอร์-สี แบบพิมพ์ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑ บาทต่อปี ร่วมกันปั้นตุ๊กตาออมสินบ้าง ตุ๊กตาประดับและของเด็กเล่นต่าง ๆ ร่วมกันได้ปริมาณมาก ก็ใส่ถบรรทุกไปเร่ขาย แถวปากซำได้ ภาคอีสาน ในแต่ละคันรถลงทุนประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท จะมีกำไรไม่ต่ำกว่า ๖-๗,๐๐๐ บาท ทุกครั้งไป

โครงการทำการเกษตรปลูกสวนมะลิเก็บดอก ปลูกไม้ประดับ ราษฎรหมู่ที่ ๑,๒,๖ จำนวน ๔๘ ครอบครัว ทุกครอบครัวใช้เนื้อที่ดิน ๒๐๐ ตารางวา มีกองทุนให้กู้ยืม ๕๐,๐๐๐ บาท เช่นเดียวกัน เมื่อถึงฤดูเก็บดอก สามารถเก็บไปขายได้วันละประมาณ ๒ ถึง นำไปส่งที่สวนจตุจักร โดยเฉลี่ยแต่ละครอบครัวจะมีรายได้สัปดาห์ละไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท

โครงการแม่บ้านใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยส่งเสริมให้เอาเปลือกข้าวโพด ทำดอกไม้จันทร์ใช้ในงานปลงศพ ซึ่งสวยงามและดูมีคุณค่า ได้รับความนิยมมาก ผลิตไม่ทันผู้สั่ง จำหน่ายได้ดอกละ ๗ บาท นับว่าทำรายได้ให้เป็นอย่างดี

สำหรับหมู่บ้านที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์ ได้เชิญประมงจังหวัด ประมงอำเภอ และเจ้าหน้าที่มาให้คำแนะนำ การเลี้ยงปลาพันธุ์ต่าง ๆ มีปลาอุก ปลาหมอเทศ ปลาพื้นบ้านต่าง ๆ มีเงินกองทุนให้สมาชิกกู้ยืมดอกเบี๋ย ๑ บาท ๑ บ่อ เลี้ยงปลา ๖,๐๐๐ ตัว ช่วงระยะเวลา ๓ ๑/๒ เดือน ลงทุนแต่ละบ่อ ๓๐,๐๐๐ เศษ จะมีกำไรบ่อละไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น

ท่านกำนันมีโครงการหลากหลายกระจายอยู่ทั้ง ๗ หมู่บ้านเสมอหน้ากัน มีการตั้งกลุ่มธนาคารข้าว ๑ กลุ่ม สำหรับสมาชิกหมู่ ๕ จำนวน ๘๒ คน สมาชิกมีสิทธิกู้ยืมข้าวพันธุ์ใช้เพาะปลูกหรือใช้บริโภคเมื่อมีจำนวนข้าวเหลือก็จัดจำหน่ายเอาเงินเข้ากองทุนสะสมไว้ สำหรับกลุ่มทำนาปรัง เมื่อขาดแคลนน้ำ ก็ใช้เงินทุนซื้อเมล็ดพันธุ์ปลูกพืชไรทดแทน เพื่อเพิ่มรายได้และแก้ปัญหาราคาข้าวตกต่ำสามารถลดพื้นที่ทำนาปรังได้ถึง ๕๐% นอกจากนั้น ยังรณรงค์ให้ราษฎรลดต้นทุนการผลิตในการทำนาโดยวิธีไม่ไถพรวน ตามคำแนะนำของเกษตรกรสมัยใหม่ ซึ่งได้ผลและลดต้นทุนการผลิตได้เป็นเงินจำนวนมาก ๆ

ผลิตผลต่าง ๆ ทั้งของหมู่บ้านและตำบล มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูล ทั้งในด้านการผลิตและการจัดจำหน่าย มีผู้ชำนาญด้านการค้ามาให้คำแนะนำการเพิ่มคุณภาพ สินค้า การตั้งราคาและการจัดจำหน่าย โดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ทำให้เกษตรกรมีกำลังใจที่จะประกอบอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ในด้านการส่งเสริม การศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม :

กำนันพยอม สบายเมือง ได้เอาใจใส่สอดส่องเยาวชนของชาติให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทั้งโดยการประชาสัมพันธ์และพบผู้ปกครองเป็นรายบุคคล และครอบครัวใดมีฐานะพอจะส่งเสียบุตรหลานได้ ก็ส่งเสริมให้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา ให้ครบ ๑๐๐% ให้จบได้ ทั้งนี้กำนันพยอมได้จัดเงินทุนประเภทต่าง ๆ ทั้งเรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ จัดกิจกรรมหาทุนซื้ออุปกรณ์การเรียนการกีฬา รวมทั้งได้ติดต่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนให้มาจัดการเรียนการสอนและใช้ศูนย์พัฒนาตำบลเป็นสถานที่ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรากฏว่าประสบผลดีเป็นอย่างยิ่ง แม้กระทั่งท่านกำนันเองก็ได้สมัครเข้าเรียนจนจบหลักสูตรการศึกษาในระดับหนึ่ง

กำนันพยอม สบายเมือง สนับสนุนและส่งเสริมกีฬาเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง บริจาคทั้งเงินส่วนตัวและหาทุน หาผู้ให้การสนับสนุน ให้เยาวชนของหมู่บ้านได้เล่นกีฬา จัดเทศกาลแข่งขัน หาถ้วยรางวัล จัดซื้ออุปกรณ์การเล่นรวมตลอดถึงจัดหาชุดกีฬา และหาทุนเป็นรางวัลสม้าเสมอทุกปีมิได้ขาด

ในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมกำนันพยอม สบายเมือง ใช้วัดกุศย์หร่ายอันเป็นวัดประจำหมู่บ้าน เป็นศูนย์กลางจัดทำบุญ ทอดผ้าป่า จัดงานกีฬางานวันเด็กแห่งชาติจัดให้มีประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ผู้เฒ่าผู้แก่ประจำหมู่บ้านประจำตำบล จัดประเพณีสงกรานต์ จัดให้มีกรรมการจัดกิจกรรมประเพณีทางศาสนาทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา แม้กระทั่งเยาวชนในหมู่บ้าน ก็จัดให้มีการบวชเณรภาคฤดูร้อน เพื่อเอาเยาวชนเข้ามาขัดเกลา โดยอาศัยศาสนาเป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งได้กระทำทุกปี และยังสนับสนุนให้มีการจัดงานประเพณีท้องถิ่น งานลอยกระทง งานตรุษจีน งานดักบาตรเทโว เพื่อเป็นแบบอย่างแก่อนุชนรุ่นหลัง สำหรับงานระดับอำเภอและจังหวัด เช่นงานนพพระเล่นเพลง ราษฎรหมู่บ้านวังยาง เป็นกลุ่มที่ให้การสนับสนุนอย่างแข็งขันมาโดยตลอด

ผลงานการพัฒนาหมู่บ้านตำบลของกำนันพยอม สบายเมือง ได้รับความสนใจจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนหมู่บ้านตำบลอื่น ๆ

๘๘
 ปัจจุบันนี้ตำบลวังยาง
 ที่เคยแห้งแล้งกันดาร
 มีคลองขุด ๒๒ สาย
 ทำให้มีน้ำดี

ทั้งใกล้และไกล มีผู้มาเยือน เพื่อขอเรียนรู้วิธีการทำงานศึกษาโครงการต่าง ๆ
 นำไปใช้ปฏิบัติในหมู่บ้านของตน ได้ผลดีเป็นจำนวนมาก ความอดสาหัส
 ความหวังดีของกำนันพยอม สบายเมือง มิได้สูญเปล่า หลายหน่วยงาน ได้
 ยกย่องชมเชยตามวาระโอกาสต่าง ๆ กัน ยกตัวอย่าง เช่น

ปี พ.ศ. ๒๕๒๙

- ได้รับรางวัลชนะเลิศการจัดตั้งกองทุนสตรีและการประกอบอาชีพสตรี
- ได้รับรางวัลชนะเลิศการจัดหาแหล่งน้ำดื่ม-น้ำใช้ในหมู่บ้านและตำบล
- ได้รับรางวัลชนะเลิศการขุดคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ได้รับรางวัลชนะเลิศการจัดตั้งองค์กรเยาวชนส่งเสริมอาชีพเยาวชน
- ปรับปรุงซ่อมแซมถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านและตำบล
- จัดระเบียบในชุมชน ส่งเสริมให้ราษฎรปลูกต้นไม้ยืนต้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

- ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับภาคจากการปรับปรุงโครงการแหล่งน้ำ กสช. (ได้รับเงินรางวัล ๓๐๐,๐๐๐ บาท)
- สร้างศูนย์สภาตำบลวังยาง จากเงินรางวัลชนะเลิศการปรับปรุงโครงการแหล่งน้ำ กสช.
- จัดทำโครงการของงบประมาณจากกรมประมง เพื่อขุดบ่อจำนวน ๕ บ่อ บนเนื้อที่ ๑๘ ไร่
- สละทรัพย์สินที่ดิน จำนวน ๓ ไร่ ขอบริจาคจากป่ากิบลูย์ ๒ ไร่ และขอเวนคืน พื้นที่สาธารณะประโยชน์ จำนวน ๒๕ ไร่ รวมเป็นพื้นที่ ๓๐ ไร่ มอบให้กับสภาตำบล
- ร่วมบำเพ็ญประโยชน์ ร่วมกับศูนย์เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติธรรม แก่นิสิตนักศึกษา และนักเรียน

ปี พ.ศ. ๒๕๓๖

- ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดคณะกรรมการพัฒนาสตรี ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร
- ได้รับรางวัลรองชนะเลิศระดับเขต การประกวดศูนย์เยาวชน ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร

ปี พ.ศ. ๒๕๓๘

- ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดโครงการขุดลอกหนองน้ำบ้านวังยาง
- ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดขุดลอกแหล่งน้ำระดับภาคเหนือ ได้รับรางวัล ๓๐๐,๐๐๐ บาท
- ได้รับรางวัลชนะเลิศ ศูนย์พัฒนาตำบลดีเด่นเขต ๖

ปัจจุบันนี้ตำบลวังยางที่เคยแห้งแล้งกันดาร มีคลองขุด ๒๒ สาย
 ทำให้มีน้ำดี ชาวบ้านก็สามารถทำการเกษตร ทำการประมงเลี้ยงตัวได้ ราษฎร

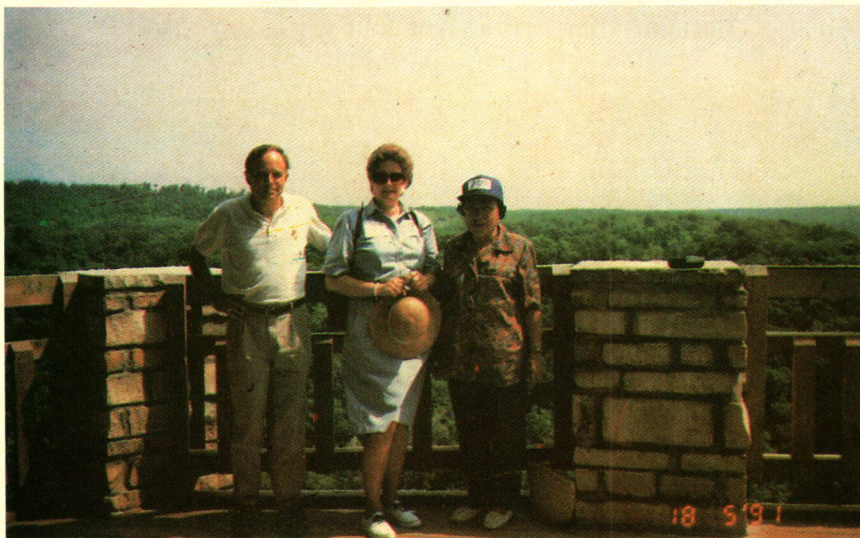
มีรายได้ ราคาที่ดินเพิ่มขึ้นเป็นร้อยเท่าตัว ในตำบลมีกลุ่มคนรับจ้างมาพึ่งพาอาศัยเกือบร้อยครัวเรือน ไม่มีที่ทำกิน กำนันก็ได้ละเลย จัดให้มีอาชีพเสริมให้มีรายได้ จะได้ไม่เป็นปัญหาในการปกครอง ท่านกำนันถือเสมือนว่า ทุกครอบครัวในตำบลคือญาติคือพี่น้อง ไม่ต้องการให้ทิ้งถิ่นไปหาถิ่นแหล่งอื่น จึงมีกุศโลบาย ให้ทุกครอบครัวมีที่ทำกิน เช่น ปลูกมะลิ เพียง ๒๐๐ ตารางวา เจ้าของก็เฝ้าแต่หวงแหน ไม่อยากจากไปไหน ทุกหมู่บ้านทุกคุ้ม รักใคร่กลมเกลียวกัน ปลูกบ้านไม่ต้องทำรั้ว มีความรัก ความปรารถนาดีต่อกัน เป็นรั้วกันภัย

ในทางราชการ ไม่เคยมีใครมาเบียดเบียน มีหน้าซำยังช่วยมาคอยกำชับกำชา ผู้รับเหมา ผู้รับงานของทางราชการ ต้องซื้อตรงต่อกำนัน เพราะท่านเป็นคนละเอียดละออ ข้าราชการทุกระดับ ทั้งนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด แวะเวียนมาเยือนอย่างไม่มีพิธีรีตอง สม่ำเสมอ เป็นที่นาประทับใจยิ่ง

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงเห็นสมควรยกย่องให้

กำนันพยอม สบายเมือง
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านการปกครอง) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านบริการสังคม) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

จากการสำรวจประสิทธิภาพการทำงานของประชากรทั่วประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ พบว่าประมาณร้อยละหนึ่งของประชากรในประเทศไทย มีสภาพสติปัญญาต่ำกว่ามาตรฐานในการช่วยตนเองได้ ทางราชการได้สำรวจซ้ำอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้พบตามรายงานว่ามีประชากรอยู่ในสภาพปัญญาอ่อนถึงร้อยละ ๒ คาดว่า ปัจจุบันมีประชากรปัญญาอ่อน ประมาณ ๖ ล้านคน จากจำนวนดังกล่าว ประมาณการได้ว่า ร้อยละ ๗๕ เป็นบุคคลปัญญาอ่อนขนาดเล็ก อีก ๒๐ เปอร์เซนต์ เป็นปัญญาอ่อนขนาดปานกลาง และอีก ๕ เปอร์เซนต์ เป็นปัญญาอ่อนขนาดเล็ก

ทุกชีวิตที่เกิดมาย่อมเป็นที่รักของทุกคนในครอบครัว นับเป็นความทุกข์ที่ใหญ่หลวงอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่ต้องทนเห็นคนที่รักเป็นทุกข์ โดยที่ไม่สามารถเข้าไปแบ่งเบาความทุกข์นั้นได้โดยเฉพาะผู้ที่ เป็นพ่อแม่ของเด็กปัญญาอ่อน ซึ่งจะทุกข์ทรมานเพราะความห่วงใยในอนาคตอันยาวนานซึ่งเกินกำลังที่พ่อแม่จะตามปกป้องคุ้มครองลูกได้ ไม่ว่าจะเป็นฐานะยากดีมีจนอย่างไร ความขมขื่นท้อแท้ในชะตากรรมของคนที่ดีนรักย่อมเท่าเทียมกัน หากผลการสำรวจตัวเลขร้อยละหนึ่งของประชากร เป็นจริง หมายความว่า หัวอกพ่อแม่เกือบ ๒ ล้านคน ตีมิถินความทุกข์ต่าง ๆ เหล่านั้น

หน่วยงานเอกชนที่ก้าวเข้ามาช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ โดยอาศัยศรัทธาในความเป็นเพื่อนมนุษย์อาศัยหลักวิชาสมัยใหม่ และอาศัยขันติความอดทน เข้ารับภาระฟื้นฟูผู้ที่มีสภาพดังกล่าวให้สามารถช่วยตนเองได้ในระดับหนึ่ง และช่วยได้ในจำนวนประชากรที่น่าพอใจ คือ

มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์

ประวัติความเป็นมา :

มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นองค์การสาธารณกุศล ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๐๕ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับไว้ในพระบรมราชินูปถัมภ์

คณะกรรมการริเริ่มและก่อตั้ง ประกอบด้วย ผู้มีจิตเป็นกุศลแสดงความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมสังคมอย่างเต็มที่ อาศัยที่ท่านทั้งหลายเหล่านั้นเป็นบุคคล ที่มีชื่อเสียงชั้นนำของประเทศในด้านการสงเคราะห์ ช่วยเหลือ ผู้อยู่ในฐานะด้อยโอกาสในสังคมในทุกๆ ด้านอยู่ด้วย ซึ่งประกอบด้วย

ท่านผู้หญิงหม่อมงามจิตต์	บุรฉัตร
ท่านผู้หญิงวิระยา	ชวกุล
ท่านผู้หญิงหม่อมหลวงนราวดี	ชัยเจริญ
คุณหญิงโสภร	วงศ์สุวรรณ
นายแพทย์รชชง	ทัศนาวุธลี
คุณหญิงจำนงศรี	รัตนิน
นางกัลยา	สิมะเสถียร
นายสมัย	จินตกานนท์
นางสถาพร	สุวณณสุส

มีคณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วยนักวิชาการและบุคคลชั้นนำในสังคม เป็นจำนวนมาก โดยมีศาสตราจารย์ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ เป็นประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา

การบริหารงาน บริหารโดยคณะกรรมการ ปัจจุบันประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.วารี หะอานนท์ เป็นประธานมูลนิธิ ว่าที่ร้อยตรีเสมอใจ พุ่มพวง เป็นรองประธาน และมีรองศาสตราจารย์กาญจนา โกศลพิศิษฐ์กุล เป็นเลขาธิการ

สถานที่ตั้งของมูลนิธิ :

สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตั้งอยู่เลขที่ ๔๗๓๙ ถนนดินแดง เขตดินแดง กทม. ๑๐๓๒๐ หมายเลขโทรศัพท์ ๒๔๕-๒๖๔๓, ๒๔๕-๓๙๕๔ ผู้ประสงค์จะติดต่อประสานงานสามารถติดต่อได้

วัตถุประสงค์ :

มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ก. เพื่อส่งเสริมให้การฝึกอบรมให้การศึกษาและให้บริการสวัสดิการสังคมในด้านต่างๆ แก่คนปัญญาอ่อน

ข. เพื่อสำรวจและศึกษาวิจัยภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาของคนปัญญาอ่อน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา การแพทย์ การป้องกัน การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมและสวัสดิการ อื่นๆ

ค. เพื่อให้การสนับสนุนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ

และเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการส่งเสริมกิจการที่เป็นประโยชน์แก่คนปัญญาอ่อน

ง. เพื่อร่วมมือกับสาธารณสุขุทกุลอื่นและเพื่อสาธารณประโยชน์

จ. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

กิจกรรม :

ก. งานด้านการแพทย์

ส่งเสริมป้องกันภาวะปัญญาอ่อนโดยให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการเป็นปัญญาอ่อนและการป้องกัน

- จัดอบรมบุคลากรผู้ทำงานเกี่ยวข้อง อาสาสมัครผู้ปกครอง ฯลฯ

- เผยแพร่ความรู้โดยจัดทำวารสาร เอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการเผยแพร่ และประชุมสัมมนาทางวิชาการ

- สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย เพื่อค้นคว้าหาวิธีป้องกันภาวะปัญญาอ่อนเพื่อลดปัญหาภาวะปัญญาอ่อนให้น้อยลง

ข. งานด้านการศึกษาและการพัฒนาฟื้นฟูสมรรถภาพ

๑. จัดการศึกษาพิเศษ โดยได้จัดตั้งศูนย์และโรงเรียนเพื่อสอนเด็กปัญญาอ่อนทุกระดับให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมเด็กปกติทางการศึกษา ให้ได้เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มูลนิธิฯ มีโรงเรียนการศึกษาพิเศษและศูนย์ต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ โรงเรียนปัญญาอุตุมิกร ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๔ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามและเสด็จมาเป็นองค์ประธานในพิธีเปิด เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๐๒

จัดสอนเด็กปัญญาอ่อนโดยเฉพาะ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยจัดฝึกอบรมเด็กปัญญาอ่อนที่มีระดับสติปัญญาพอเรียนได้ จัดชั้นพิเศษสำหรับเด็กที่มีสติปัญญาช้าที่ยังไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ให้มีโอกาสได้เรียนและฝึกฝนตนเองเพื่อปรับตัวเข้ากับสังคมสามารถช่วยเหลือตนเองได้ตามอัตภาพ และจัดสอนเด็กปัญญาอ่อนในระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรพิเศษสำหรับเด็กปัญญาอ่อนจนมีความรู้พอเพียงเท่าเทียมกับเด็กปกติและสามารถเข้าเรียนกับเด็กปกติในระดับการศึกษาชั้นต่อไป หรือในการฝึกและหรือเรียนวิชาชีพได้

๑.๒ ศูนย์ฝึกเด็กปัญญาอ่อนประเภทการปัญญา เป็นศูนย์สำหรับฝึกเด็กปัญญาอ่อนอย่างหนักที่ขาดความสามารถที่จะดูแลตนเองได้ ให้ได้รับการพัฒนาพอที่จะใช้ชีวิตใกล้เคียงกับเด็กปกติได้ มีโครงการทดลองฝึกสอนครูสอนเด็กปัญญาอ่อนให้มีความสามารถในการสอนและช่วยฝึกครูจากหน่วยงานอื่นต่อไป ศูนย์ตั้งอยู่ที่ถนนปิ่นเกล้า - นครชัยศรี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเสด็จมาเป็นองค์ประธานในพิธีเปิด เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๐ ศูนย์ฯ ตั้งอยู่ที่ถนนปิ่นเกล้าฯ-นครชัยศรี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ

“
เผยแพร่วิทยาความรู้ในด้าน
ป้องกันการเป็น
ปัญญาอ่อน และการเลี้ยงดู
เด็กปัญญาอ่อน

”

๑.๓ ศูนย์พัฒนาเด็กปัญญาอ่อนวัยก่อนเรียนชุมชนคลองเตย เปิดเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๘ โดย ฯพณฯรองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) เป็นประธานในพิธีรับเด็กปัญญาอ่อนวัยก่อนเรียนในชุมชนคลองเตย ผูกอบรมและกระตุ้นพัฒนาการในด้านทักษะต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเรียนระดับที่สูงขึ้นนอกจากนี้ยังเป็นสถานเผยแพร่วิทยาความรู้ในด้านป้องกันการเป็นปัญญาอ่อน และการเลี้ยงดูเด็กปัญญาอ่อนแก่ชุมชนด้วย ศูนย์ฯนี้ ตั้งอยู่ที่ชั้นล่างของแฟลต ๑ เคหะชุมชนคลองเตย ถนนอาจณรงค์ เขตคลองเตย

๑.๔ ศูนย์พัฒนาเด็กพิเศษในชุมชนบางเขน เปิดเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๓๔ รับเด็ก ปัญญาอ่อนวัยก่อนเรียนในชุมชนบางเขนและชุมชนใกล้เคียง เพื่อบริการเด็กปัญญาอ่อนวัยก่อนเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมและเรียนในระดับประถมศึกษา ศูนย์ฯ นี้ กรุงเทพมหานครให้ใช้ชั้นล่างห้องสมุดโรงเรียน ประชานุกูล ต.สายไหม บางเขน เป็นที่ทำการสอน

๑.๕ ศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการ สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนในภาคเหนือเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๔ ศูนย์ฯ ได้เปิดบริการฝึกอบรมเด็กปัญญาอ่อนก่อนวัยเรียน และวัยเรียนเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมและให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กปัญญาอ่อนที่อยู่ทางภาคเหนือ

ปัจจุบันนี้ ศูนย์ฯได้สร้างอาคารเรียนหลังใหม่ในเนื้อที่ ๕ ไร่ ซึ่งได้รับบริจาคจาก นางสาวสุข เจือศรีกุล ที่หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติของมูลนิธิฯ เนื่องในวโรกาส สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ใน พ.ศ. ๒๕๓๕

๑.๖ ศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุดรธานี ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการ สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๒๖ ศูนย์ฯ ได้เปิดชั้นเรียน เพื่อฝึกอบรมเด็กปัญญาอ่อนระดับที่พอเรียนได้และฝึกอบรมได้

ปัจจุบันศูนย์ฯ ได้สร้างอาคารเรียน บนที่ดินที่เช่าจากราชพัสดุ เนื้อที่ ๕ ไร่ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากกรมประชาสัมพันธ์ แบ่งเนื้อที่บริเวณสถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕

๑.๗ ศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนในภาคใต้จังหวัดสงขลา ก่อตั้งบริการ สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนในภาคใต้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ศูนย์ฯ ได้สร้างอาคาร “ธารน้ำใจใต้ร่มพระบารมี” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ มูลนิธิฯ ได้รับความอนุเคราะห์จากกองทัพภาคที่ ๔ ให้ใช้ที่ดินเนื้อที่ ๑๐ ไร่ โดย ฯพณฯพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรี ขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิด เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๐ ตั้งอยู่ที่ ๔๓๙/๙ หมู่ ๒ เขิงสะพานดินสุลล่านนท์ ตำบล

“
ทั้งภาครัฐและเอกชน
ในการช่วยเหลือ
บุคคลปัญญาอ่อนให้ทุน
ประกอบอาชีพแก่
ครอบครัวที่ยากจน

”

พะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ศูนย์ฯ ได้เปิดเป็นโรงเรียนการศึกษาพิเศษ เพื่อฝึกอบรมเด็ก
ปัญญาอ่อนระดับที่พอเรียนได้ และฝึกอบรมได้ และได้ก่อสร้างอาคารเรียนหลัง
ที่ ๒ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องใน
วโรกาสเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ปัจจุบันมูลนิธิฯ ได้
น้อมเกล้าฯ ถวายโรงเรียนนี้แด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อขอ
พระราชทานให้เป็นโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ
กรมสามัญศึกษา

ค. งานด้านการฝึกอาชีพ

๑. โรงงานในอารักขา เพื่อส่งเสริมฟื้นฟูอาชีพแก่บุคคลปัญญาอ่อน
วัยรุ่นที่จบการศึกษาในชั้นพิเศษของโรงเรียนปัญญาวุฒิ หรือผู้ที่สามารถฝึก
อบรมได้ให้มีความทำงานและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีรายได้ ช่วยลด
ภาระของครอบครัว โรงงานนี้อยู่ในโรงเรียนปัญญาวุฒิมิกร ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑

๒. ศูนย์ฝึกอาชีพปัญญาดูการ ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ ที่จังหวัด
นนทบุรี เป็นโครงการที่มูลนิธิฯ จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในวโรกาสเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา เป็นโรงงานใน
อารักขาที่สร้างขึ้นสำหรับฝึกอาชีพให้แก่บุคคลปัญญาอ่อนในด้านต่างๆ ตาม
ความสามารถ เช่น เกษตรกรรม คหกรรม ศิลปกรรม

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทางพระกรุณาโปรดเกล้า
ให้ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ เป็น
ประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๓๓ ศูนย์ฯ นี้ตั้งอยู่ซอย พระมหา
การุณย์ ถนนติวานนท์ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ง. งานด้านสังคมสงเคราะห์

มูลนิธิฯ ดำเนินงานด้านสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์บุคคล
ปัญญาอ่อน ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๑. สังคมสงเคราะห์ส่วนกลาง ให้บริการสังคมสงเคราะห์บุคคล
ปัญญาอ่อนและครอบครัว ด้วยปัจจัย ๔ โดยการออกเยี่ยมตามบ้านและให้
คำแนะนำวิธีการดูแลการฝึกอบรมเด็กปัญญาอ่อนให้มีความร่วมมือประสาน
งานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือบุคคลปัญญาอ่อนให้ทุน
ประกอบอาชีพแก่ครอบครัวที่ยากจน ทั้งที่มาขอรับบริการที่สำนักงานมูลนิธิฯ
และที่ส่งต่อจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน

๒. สังคมสงเคราะห์ส่วนภูมิภาค ให้บริการสังคมสงเคราะห์บุคคล
ปัญญาอ่อนที่อยู่ในส่วนภูมิภาคด้วยปัจจัย ๔ ประสานงานกับศูนย์สงเคราะห์
บุคคลปัญญาอ่อนในส่วนภูมิภาค ทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และภาคใต้ ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการช่วยเหลือ

บุคคลปัญญาอ่อน ให้มีความร่วมมือกับกรมประชาสงเคราะห์ในการ
อบรมบุคลากร เผยแพร่ความรู้เรื่องภาวะปัญญาอ่อนและวิธีการป้องกันใน
ส่วนภูมิภาค

๘๘
ร่วมประชุมในต่างประเทศ
เพื่อแสวงหาวิธีการ
ในการปรับปรุงการเรียน
การสอนสำหรับเด็ก
ปัญญาอ่อน

จ. ด้านอาสาสมัคร

จัดอบรมอาสาสมัครหรือร่วมจัดอบรมกับองค์กรอื่นทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้อาสาสมัครได้เข้าใจงานของมูลนิธิ และรู้เรื่องภาวะปัญญาอ่อนและการป้องกัน สามารถช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิได้ ตลอดจนช่วยออกเยี่ยมครอบครัวบุคคลปัญญาอ่อน ให้คำแนะนำในการดูแลฝึกอบรมเด็กปัญญาอ่อนแก่ผู้ปกครองและประชาชน

ฉ. งานด้านวิชาการและการศึกษา

จัดสัมมนาและฝึกอบรมครูทั้งภาครัฐ และของมูลนิธิ ที่สอนเด็กปัญญาอ่อนให้มีความรู้ในการสอนการใช้ และผลิตสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนจัดประชุมระดับชาติ และร่วมประชุมในต่างประเทศเพื่อแสวงหาวิธีการในการปรับปรุงการเรียนการสอนสำหรับเด็กปัญญาอ่อน ทั้งในระดับก่อนวัยเรียนและในวัยเรียน ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ

ส่งเสริมพัฒนาบุคลากร จัดโครงการอบรมและหาทุน ให้ผู้สอนเด็กปัญญาอ่อนไปศึกษาดูงานด้านการศึกษาทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศ มูลนิธิได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาพันธ์ปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๑๖ และได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพจัดประชุมวิชาการ เมื่อวันที่ ๕-๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ ณ โรงแรมเซ็นทรัล พลาซ่า โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิด

จัดโครงการแลกเปลี่ยนอบรมบุคลากรระหว่างประเทศในเครือสมาชิกของสหพันธ์ฯ เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๒

ช. งานด้านประชาสัมพันธ์

จัดประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนต่างๆ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ จัดนิทรรศการ จัดทำหนังสือและวารสารเพื่อเผยแพร่กิจกรรมของมูลนิธิ และความรู้เรื่องราวปัญญาอ่อนสาเหตุและการป้องกัน และอื่นๆ

ซ. งานด้านหาทุน

มูลนิธิ วรรณคดีหาทุนประจำปีๆ ละ ๒ ครั้ง คือในโอกาสเทศกาลวันสงกรานต์ปีเก่าต้อนรับปีใหม่ และหาทุนวันเมตตาปัญญาอ่อน ซึ่งเป็นที่ระลึกการก่อตั้งมูลนิธิ คือวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ของทุกปี หาทุนโดยจัดวางกล่องบริจาค ณ สถานที่ที่กำหนดหาทุน บริจาคในวันเกิด จัดทำบัตร ส.ค.ส. วันปีใหม่ นอกจากนั้นจัดหาทุนเฉพาะกิจเป็นครั้งคราว

จากผลงานอันยากลำบาก ต้องอดทน อดออมอารมณ์ความรู้สึก ความรัก ความซึ้ง ในความอ่อนด้อยทางปัญญาของเพื่อนร่วมชาติ มีแต่ความเมตตา มีจิตเป็นกุศล อยากช่วยเหลือ แม้ผลตอบแทนจะน้อยนิด ยากที่ผู้รักความสุขสบายจะกระทำได้ มูลนิธิ และอาสาสมัครจึงแสดงปณิธานและธาตุแท้ให้ปรากฏผลงานนานาประเภทดังได้เสนอไว้แล้ว ทั้งในอดีตและปัจจุบัน จึงได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน คือ คณะกรรมการจัดงานวันเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ประกาศให้เป็นหน่วยงาน

ที่ทำคุณประโยชน์ต่อเยาวชนประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และมูลนิธิอนุสรณ์
หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร ประกาศให้เป็นองค์กรดีเด่นประเภทเสริมสร้างสังคม
สงเคราะห์ประจำปี ๒๕๓๖

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ใน
คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้

มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชินูปถัมภ์
เป็นหน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านบริการสังคม) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

กองพลทหารราบที่ ๙ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านความมั่นคงของชาติ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

พล.ร.๙

ทหารทั้งหลายทราบดีว่า มีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติอยู่มากมายและกว้างขวางทั้งในการป้องกันประเทศ ทั้งในการปกป้องคุ้มครองและพัฒนาให้ประชาชนมีชีวิตที่เจริญร่มเย็นเป็นปกติสุข ปลอดภัยภัยอันตราย และความเดือดร้อนยากเข็ญหน้าที่ทั้งนี้ถือว่าสำคัญมาก ซึ่งหากสามารถทำได้ครบถ้วนจะเป็นความสำเร็จความดี ความเจริญอย่างยิ่ง แก่ตัวทหารเอง ตลอดถึงกองทัพไทย

การปฏิบัติตัวปฏิบัติงานให้ได้ผลสมบูรณ์ดังนั้น นับเป็นภาระหนักที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถช่วยตัวเองอย่างเต็มที่ เหตุเพราะมีปัญหาความรู้และประสบการณ์ พร้อมทั้งฝึกฝนอบรมกายใจ ให้มีความเข้มแข็งขำขันชำนาญ ไม่ว่าในด้านยุทธการหรืองานด้านร่วมมือประสานงานกับฝ่ายอื่นๆ ในการดูแลและพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน การปฏิบัติงานแต่ละสิ่งแต่ละด้านดังกล่าว ทุกคนจำเป็นต้องยึดมั่นในหลักการและเหตุผลความถูกต้องในวินัย และระเบียบแบบแผนที่ดีงาม ในเป้าหมายและประโยชน์ที่ชอบธรรมอย่างเคร่งครัด สำคัญที่สุด จะต้องทำงานทุกประเภททุกระดับด้วยความเฉลียวฉลาด มีสติ รู้คิดพิจารณาและระมัดระวังมิให้บกพร่องเสียหาย

พระบรมราโชวาทตอนหนึ่ง พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์วันพุทธศักราช ๓ ธันวาคม ๒๕๓๕ ซึ่งทุกหน่วยทหารเทอดทูนไว้เหนือเศียรเกล้า และพากเพียรปฏิบัติให้บรรลุปณิธาน นั้น

หน่วยงานหนึ่ง ซึ่งได้ใช้ความเฉลียวฉลาด มีสติรู้คิดพิจารณากำหนดยุทธการ ทั้งปกป้องคุ้มครองและพัฒนาให้ประชาชนมีชีวิตร่มเย็นเป็นปกติสุขอย่างได้ผลและเน้นรูปธรรม คือ

ประวัติความเป็นมา :

กองพลทหารราบที่ ๙ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

กองพลทหารราบที่ ๙ ตั้งอยู่ที่ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ณ ที่ตั้งกองพลแห่งนี้ เป็นยุทธภูมิสำคัญกำหนดชะตากรรมของชาติในสมัย ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ดังปรากฏเป็นวีรกรรมของกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ที่รู้จักกันดี ในสงคราม ๙ ท้าว ที่ทุ่งลาดหญ้า

สงครามครั้งนั้นเกิดขึ้นในปลายปี พ.ศ.๒๓๒๗ พระเจ้าปดุงกษัตริย์พม่า คิดจะทำสงคราม ครอบครองไทยให้เป็นการเด็ดขาด เช่นเดียวกับได้ครอบครองมอญ เป็นผลให้มอญสูญชาติไปแล้ว จึงเกณฑ์ไพร่พล ถึง ๑๔๔,๐๐๐ คน จัดเป็นกองทัพอันใหญ่ ๙ ท้าวกยกเข้าสู่ประเทศไทยทุกเส้นทาง มุ่งที่จะทุ่มกำลังมหาศาลบดขยี้กองทัพไทย แล้วนำกำลังเข้ายึดกรุงเทพฯ

ฝ่ายไทยเมื่อทราบข่าวข้าศึก ได้ระดมกำลังอย่างกระชั้นชิดรวบรวมกำลังพลได้ ๗๐,๐๐๐ คน และโปรดให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท เป็นแม่ทัพ คุมกำลัง ๓๐,๐๐๐ คน สกัดพม่า ซึ่งจะเข้าทางด่านเจดีย์สามองค์ มิให้เข้ากรุงเทพฯ ในขั้นต้นวางกำลังตั้งรับที่ทุ่งลาดหญ้า เมื่อได้โอกาสก็จะขับไล่พม่าให้ออกไปพ้นราชอาณาจักร

ประมาณเดือนธันวาคม ๒๓๒๗ เมียนหม่น แม่ทัพที่สี่ของพม่านำกำลังเข้ามาทางด้านเจดีย์สามองค์ ผ่านไทรโยค เดินทางตัดมาริมแควใหญ่ เมืองท่ากระดานจนถึงด่านกรามช้าง ปะทะกับกองรักษาด่านของไทย ฝ่ายไทยมีกำลังน้อยกว่า จึงถอยมารวมกำลังส่วนใหญ่ที่ทุ่งหญ้า การถอยตัวของกองรักษาด่านของไทยทำให้พม่าได้ใจ ทุ่มกำลังส่วนใหญ่ เข้าสู่ทุ่งลาดหญ้า เพื่อโจมตีไทยโดยฉับพลัน แต่ฝ่ายไทยรู้ตัวอยู่ก่อนแล้ว ทหารมีความสดชื่น ขณะที่พม่านำกำลังส่วนใหญ่โถมเข้าโจมตี ไทยกระหน่ำยิงพม่า สามารถล้อมจับพม่าได้กองหนึ่ง พม่าไม่สามารถเคลื่อนตัวลงมามาตั้งมั่นบนพื้นราบได้ต้องตั้งมั่นบนเชิงเขาบ้างตามแนวเขาบ้าง ทำให้ยากแก่การหาเสบียงอาหารและขาดแคลนน้ำใช้ ฝ่ายไทยได้ระดมยิงด้วยปืนใหญ่ทั้งวันโดยใช้กระสุนท่อนไม้ ยิ่งยิงเห็นพม่าไม่อาจใช้ปืนใหญ่ได้ ระหว่างนี้เจ้าขุนเนรนกรบมีชื่ออีกคุมพลปล้นเสบียงพม่าที่ส่งมาทางเรือหางแควน้อย เพราะแควใหญ่เรือเดินไม่สะดวก มีแก่งหินมาก พม่าที่หยุดพักอยู่ได้ เเสบียงไม่พอจึงอดโรยและเจ็บป่วย

พงศาวดารบันทึกยุทธวิธีการรบของกรมพระราชวังบวรไว้ว่า ทุกวันเวลาพลบค่ำจะผ่อนทหารบางส่วนไปพักนอกแนวตั้งรับ พอรุ่งขึ้นเข้าให้กลับมาถือธงให้ร้อง กระทำการเช่นนี้ทุกวัน พม่าซึ่งอดโรยอยู่แล้ว คิดว่าไทยส่งกำลังมาเพิ่มเติมทุกวัน ปืนใหญ่กระสุนท่อนไม้ก็กระหน่ำยิงไม่หยุดยั้ง ไม่นานหมดปากกระสุนก็คงจะไม่หมด เเสบียงก็ขาดแคลนเพราะเจ้าขุนเนรนกรบคุมปล้นเสบียงตลอดเวลา พาให้อดอยากหิวโหย จิตใจท้อถอยไม่มีกำลังใจจะสู้รบ

เมื่อกรมพระราชวังบวรพิเคราะห์ว่าพม่าเสียขวัญและอดโรยมากแล้ว จึงสั่งยิงปืนใหญ่ตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน พม่าเกิดการอลหม่าน พระองค์จึงสั่งให้ปืนใหญ่หยุดยิง แล้วสั่งให้ทหารที่ตั้งรับที่ทุ่งลาดหญ้าเข้าตีพม่าพร้อมกันโดยฉับพลัน กองทัพพม่าทั้งกองที่ทุ่งลาดหญ้าแตกไม่เป็นขบวนจึงล่าถอยไป ขณะนั้นเจ้าขุนเนรนกรซึ่งคุมอยู่ดักยิงอีก กองทัพพม่าพ่ายแพ้ยับเยินเมื่อเดือน ๓

ผู้นำที่สายตายาวไกล
กล้าหาญและเสียสละ
ยอมนำปากกองทัพ
เอาชนะศึกได้ไม่ว่าจะมีกำลัง
เข้มแข็งเพียงใด

แรม ๔ ค่ำ ปีมะเส็ง ตรงกับวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๓๒๔ พระเจ้าปดุง
คุมกำลังด้านนี้ด้วยพระองค์เอง ต้องถอยทัพไปอยู่เมืองเมะตะมะ

สมรภูมิทุ่งลาดหญ้าได้สร้างจิตสำนึกให้กับกำลังพลของไทยมาโดย
ตลอดว่า ผู้นำที่สายตายาวไกล กล้าหาญและเสียสละ ยอมนำปากกองทัพเอา
ชนะศึกได้ไม่ว่าจะมีกำลังเข้มแข็งเพียงใด ก็ไม่สามารถเอาชนะความสามัคคีเป็น
อันหนึ่งอันเดียวกันได้

นอกจากสงครามในอดีตไกลโพ้นแล้ว ทุ่งลาดหญ้าได้สืบทอด
เจตนารมณ์วิญญานของนักรบนักต่อสู้ป้องกันชาติมาโดยตลอด

ณ ที่นี้ เป็นที่ตั้งกองพลอาสาสมัครไปร่วมรบปฏิบัติราชการใน
ประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๐ โดยใช้เป็นสถานที่ฝึกทบทวน
ยุทธวิธีการรบ ชักซ้อมและหาความชำนาญจากการใช้เครื่องมืออุปกรณ์อำนวยความสะดวก
การรบ ฝึกทบทวนยุทธวิธีการรบ จบจนกระทั่งเสร็จสิ้นภารกิจในปี พ.ศ. ๒๕๑๕
กองทัพบกจึงได้สถาปนาหน่วยงานใหม่ เป็นกองพลทหารราบที่ ๙ เมื่อวันที่ ๑๖
กันยายน ๒๕๑๕ โดยถือเป็นมงคลนาม อันเกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน อันเป็นรัชกาลที่ ๙ และเปลี่ยนนามค่ายเป็น
“ค่ายสุรสีห์” เพื่อระลึกถึงวีรกรรมของ อดีตวีรกษัตริย์ของไทย

คุณลักษณะสำคัญของหน่วยหรือขีดความสามารถในการรุกรบ ตาม
ภาระหน้าที่ของกองพลทหารราบที่ ๙ คือ เป็นกองพลทหารราบเบา มีภาระ
กิจ คือ รักษาความมั่นคงภายในประเทศ และเป็นกำลังรบหลักของกองทัพภาค
ที่ ๑ และกองทัพภาคที่ ๒ ตามแผนป้องกันประเทศ เป็นกองหนุนทั่วไปตาม
แผนของกองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภาค ๑ ปฏิบัติตามแผน บุรพา ๑
ของกองทัพภาคที่ ๑ คือ ป้องกันประเทศด้านตะวันออก และสนับสนุน
กองทัพภาคอื่น ๆ ตามแผนป้องกันประเทศ มีหน่วยดำเนินกลยุทธ์ ๙ กองพัน
ทหารราบ และ ๑ กองพันทหารม้าลาดตระเวน มีอำนาจการยิงสูง การใช้
อาวุธกลที่ทันสมัย และเพิ่มอาวุธต่อสู้รถถังทุกระดับหน่วย ตั้งแต่หมวด
กองร้อย กองพันและกรม ซึ่งกองทัพบกได้กำหนดให้กองพลทหารราบที่ ๙ เป็น
หน่วยพร้อมรบ ระดับกองพลของกองทัพบกตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๐-๒๕๔๙
ด้วยการเสริมสร้างความสมบูรณ์ ความพร้อมรบด้านยุทธโปกรณ์ให้กับกองพล
ทหารราบที่ ๙ อย่างเต็มที่

กองพลทหารราบที่ ๙ ตระหนักถึงวีรกรรมในประวัติศาสตร์อยู่ตลอด
เวลา แต่เดิม มีนามค่ายว่า “ค่ายกาญจนบุรี” มีสถานที่ตั้งหน่วยอยู่ที่ทุ่งลาด
หญ้า เมื่อได้ปรับปรุงกำลังพล ประสิทธิภาพการรบสมควรแก่เกียรติยศ จึงได้
ขอพระราชทานเปลี่ยนนามค่ายเป็นค่ายสุรสีห์ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓
เพื่อรำลึกถึงอนุสรณ์สถานในการทำสงคราม ๙ ทัพ ของสมเด็จพระบวรราชเจ้า
มหาสุรสิงหนาทกรมพระราชวังบวรสถานมงคลในรัชกาลที่ ๑ เป็นแม่ทัพ
สามารถรบชนะพม่าอย่างเด็ดขาดในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๓๒๔ นอก
จากนั้นแล้วยังได้ร่วมกันสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ของสมเด็จพระบวรราช
เจ้ามหาสุรสิงหนาท มาประดิษฐานหน้ากองบัญชาการกองพลทหารราบที่ ๙ เพื่อ
เทอดทูนพระเกียรติยศของสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท กรมพระ

ราชวังบวรสถานมงคลในรัชกาลที่ ๑ ให้จารึกไว้ในจิตใจของพลกนิกรชาวไทย
ทุกหมู่เหล่า อย่างแท้จริงทุกประการ

**การพัฒนาหน่วย
กองพลทหารราบที่ ๙
ตามอุดมการณ์
แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง**

นับเป็นความโชคดีของหน่วยที่ปรากฏว่า การพัฒนาหน่วยงานทั้งในด้านการ
ทหาร การพัฒนาทางด้านกิจการสวัสดิการและการพัฒนาทางด้านกิจการ
พลเรือน มีความสอดคล้องและสืบเนื่องมาโดยตลอด นับตั้งแต่ผู้บัญชาการ
กองพลคนแรก จนกระทั่งถึงผู้บัญชาการกองพล ท่านที่ดำรงตำแหน่ง
อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งได้วิเคราะห์เอาไว้ว่าเป็นสัจธรรมว่า ในการรบนั้นอำนาจ
การรบมี ๒ ประการ คือ อำนาจการที่มีตัวตนได้แก่ กำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์
ส่วนอำนาจการรบที่ไม่มีตัวตนได้แก่ ขวัญ กำลังใจ ความรักห่มุคณะ ความ
ร่วมมือร่วมใจเป็นต้น

กองพลทหารราบที่ ๙ ได้ดำเนินการพัฒนาตามแนวทางดังกล่าว
นับตั้งแต่ พลตรีเอี่ยม จิระพงษ์ ผู้บัญชาการกองพลท่านแรก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๔
จนถึงผู้บัญชาการท่านปัจจุบันคือ พลตรีฉลอง โชติกะคาม ได้ดำเนินการ
พัฒนากำลังรบอย่างต่อเนื่องยาวนานมาเป็นเวลา ๒๔ ปี และยังดำเนินการ
ต่อไปอีกไม่หยุดยั้ง จนสามารถกล่าวได้ว่า การพัฒนาของกองพลทหารราบที่ ๙
ตามการพัฒนาอำนาจกำลังรบไม่มีตัวตนของกองทัพบก ซึ่งสอดคล้องกับการ
พัฒนาตามอุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ๓ ประการ ซึ่งสามารถจำแนก
ตามหลักเกณฑ์ได้ดังนี้

๑. การพัฒนาทางด้านจิตใจ มีเป้าหมายให้สมาชิกทุกหมู่เหล่า ทุก
ครอบครัว รู้จักและศรัทธาในความเสียสละ มีความคิดเป็นประชาธิปไตย รู้จัก
ตัวเอง รู้จักฐานะของตนเอง รู้จักรับฟังเหตุผลของผู้อื่น มีความขยัน รู้จักช่วย
ตนเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น และที่สำคัญที่สุดให้เชื่อและศรัทธาต่อกฎแห่ง
กรรม หรือกฎแห่งเจตนาในการกระทำ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว กองพลทหารราบที่ ๙ ได้ร่วมกัน
สร้างมโนธรรมแห่งจิตใจ เรียกว่าธรรมสถานค่ายสุรสีห์ ซึ่งกองทัพบกได้อนุมัติ
งบประมาณสร้างอาคาร ๑๒ ล้านบาทเศษ อยู่กลางค่ายสุรสีห์ เน้นอาคารที่
ออกแบบอย่างทันสมัย มีศิลปะ ตกแต่งภายนอกอย่างร่มรื่นด้วยรุกขชาตินานา
พันธุ์ มีบรรยากาศของความสงบ ความสามารถกำลังพลและครอบครัว
หมั่นเวียนกันมาฟังธรรมทั้งให้เป็นหน้าที่และมาฟังโดยสมัครใจ โดยเฉพาะ
กิจกรรมบรรยายให้รู้จักตนเอง รู้จักฐานะของตนเอง รู้จักการใช้เงินให้เป็น
ประโยชน์และรู้จักวางแผนการเงินของครอบครัวตามหลักของศาสนา กิจกรรม
นี้จะจัดบรรยายก่อนเงินเดือนออก ๒ วันเป็นประจำ

นอกจากนี้ หน่วยยังตั้งกองทุนธรรมสถานค่ายสุรสีห์เพื่อนำเงิน
กองทุนฝากเอาไว้กับสหกรณ์ของหน่วยนำประโยชน์ที่ได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในการ
จัดกิจกรรมด้านพัฒนาจิตใจ ในการบรรยายธรรมประจำเดือน การจัดกิจกรรม
ไหว้พระสวดมนต์ ตลอดจนส่งกำลังพลและครอบครัวไปฝึกจิตใจกับสำนัก
ปฏิบัติธรรมที่มีชื่อเสียงตามจังหวัดต่างๆ และนำมาเผยแพร่แลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ครอบครัวทหารมักจะอ่อน
ด้วยในทางเศรษฐกิจ
อยู่อาศัยกันอย่างแออัด

นับได้ว่ากองพลทหารราบที่ ๙ ได้มีการจัดการด้านการพัฒนาจิตใจ
อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ทั้งในด้านสถานที่ เงินกองทุนรวม วิธีการที่ได้ผล
และมีบุคลากรที่สามารถสืบทอดนโยบายของกองทัพ คือ อนุศาสนาจารย์
กองพลทหารราบที่ ๙ เป็นเจ้าหน้าที่หลัก ตามอัครการ

๒. การพัฒนาสังคม มีเป้าหมายที่จะให้สมาชิกของสังคมเสียสละ
เวลา ทุนทรัพย์ร่วมมือกันปรับปรุงที่อยู่อาศัยสภาพแวดล้อมและสาธารณะ
ประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อสมาชิกในครอบครัว จะได้รับมรดกและร่วมรับผิดชอบ

ในเรื่องนี้ กองพลทหารราบที่ ๙ มีสมาชิกในค่ายมากกว่า ๕,๐๐๐
ครอบครัว นับจำนวนประชากรหลายหมื่นคน ทำอย่างไรครอบครัวทหารใน
ยามปกติจึงจะมีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้นโดยธรรมชาติครอบครัวทหารมักจะอ่อน
ด้วยในทางเศรษฐกิจ อยู่อาศัยกันอย่างแออัด การเห็นแก่ประโยชน์ส่วน
รวมจึงเป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งได้กำหนดยุทธวิธีการและลงมือปฏิบัติให้ปรากฏเป็น
รูปธรรม คือ

๒.๑ ให้การศึกษา ได้ร่วมกันสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น
อาคาร ๓ หลัง มีครู พี่เลี้ยง ซึ่งก็คือสมาชิกหรือลูกหลานของคนในกองทัพ ๕
คน มีเด็กเล็กที่พ่อแม่มีภาระทางราชการมารับบริการฝากเลี้ยง หมุนเวียนกันไป
ปีละ ๑๐๐ คนเศษ เมื่อโตขึ้นถึงวัยที่จะเข้าเรียนอนุบาลได้ ค่ายสุรสีห์มีโรงเรียน
อนุบาลของค่าย มีห้องเรียน ๑๒ ห้อง มีครูและเจ้าหน้าที่ธุรการ ๒๗ คน มีเด็ก
อนุบาลเฉลี่ยปีละ ๕๐๐ คนเศษมีห้องเรียนภาษาอังกฤษให้แก่บุตรหลานของ
กำลังพล โดยครูต่างชาติ ซึ่งบางครั้งก็ได้มาโดยอาสาสมัคร บางครั้งก็ได้มาโดย
การจ้างในอัตราต่ำซึ่งกองพลฯ มีเงินกองทุนร่วมกันสะสมไว้ ๕๐๐,๐๐๐ บาท
เพื่อจัดครูมาสอนกวตริวิชาให้บุตรหลานกำลังพลที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมปีที่
๓ และ ๖ อันเป็นตัวประโยชน์เพื่อจะได้มีความรู้สอบแข่งขันเข้าศึกษาใน
สถาบันที่มีชื่อได้ นอกจากนั้นยังจัดให้มวารสารราย ๒ เดือน ชื่อวารสารสุรสิงหนาท
กำลังพลทุกคนเป็นสมาชิก เป็นวารสารซึ่งรวมแหล่งความรู้ แหล่งข่าว และ
แหล่งบันเทิงของกำลังพลที่มีประโยชน์มากมายของครอบครัวอีกทางหนึ่ง

๒.๒ การให้สิ่งอำนวยความสะดวกแก่การออกกำลังกาย ค่าย
สุรสีห์จัดให้มีศูนย์สุขภาพอยู่ ๓ พื้นที่ ในส่วนของกองพล คือ ที่บ้านพักของ
กรมทหารราบที่ ๑๙ และบ้านพักของกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๙ โรงพลและค่าย
สุรสีห์ ให้ทั้งกำลังพลและเยาวชนสามารถเล่นบาสเกตบอล แบดมินตัน สนาม
บาสเกตบอล สนามเทนนิสและสนามเด็กเล่นจัดให้มีกระจายอยู่ทุกหน่วย
ระดับกองพัน เพื่อมิให้เยาวชนไปมั่วสุมในทางที่ไม่ดีงาม

๒.๓ การให้ความบันเทิงแก่กำลังพลและครอบครัว มีสถานี
โทรทัศน์วงจรปิดค่ายสุรสีห์ สามารถรับสัญญาณโทรทัศน์ภายในประเทศได้ ๕
ช่องต่างประเทศ ๒ ช่อง และเคเบิลทีวีอีก ๑ ช่อง รวม ๘ ช่อง สถานีวิทยุ
กระจายเสียงระบบ เอ.เอ็ม พล.๙ ๑ สถานี มีสวนสัตว์ทุ่งลาดหญ้ามีสัตว์ต่าง ๆ
ให้ดูให้ศึกษาพฤติกรรม ๓๔ ชนิด มีศูนย์ดนตรีไทยมีเครื่องดนตรีไทยในวันเสาร์-
อาทิตย์ รวมแล้วถึง ๘๐ คน นอกจากนั้นยังมีแหล่งออกกำลังกายและพักผ่อน
ตามธรรมชาติ คือ ได้ร่วมกันปลูกป่าถาวรของชุมชน โดยได้ร่วมมือกับธนาคาร

๘๘
สามารถเข้ารับรักษาพยาบาล
ที่โรงพยาบาลค่ายสุรสีห์
ได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
ใดๆทั้งสิ้น

ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ปลุกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ๕,๘๐๐ ไร่ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๘ ทำให้มีพื้นที่พักผ่อนและออกกำลังกายที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่ดีงามอีกแห่งหนึ่ง

๒.๔ การให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน เมื่อเจ็บป่วยและเสียชีวิต สมาชิกของค่ายสุรสีห์ ร่วมกันตั้งกองทุนช่วยเหลือกัน ปัจจุบันมีเงินกองทุนหมุนเวียน ๗๐๐,๐๐๐ บาทเศษ กำลังพลและครอบครัวทุกคนเมื่อเจ็บป่วย ก็สามารถเข้ารับรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลค่ายสุรสีห์ได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น โรงพยาบาลจะวินิจฉัยโรค ให้การรักษาพยาบาลอย่างดี และคิดว่ารักษาพยาบาลด้วยการเบิกจ่ายจากเงินกองทุนทุกรายไป และหากมีการทุพพลภาพเสียชีวิต กำลังพลทุกคนก็จะร่วมกันรับผิดชอบ ผู้มีชั้นยศสูงเป็นนายทหารจะเสียสละให้หักเงินช่วยเหลือ รายละ ๑๕ บาท นายสิบหักเงินช่วยเหลือรายละ ๑๐ บาท พลทหารให้หักเงินช่วยเหลือรายละ ๕ บาท ซึ่งรายหนึ่งๆ จะได้รับเงินช่วยเหลือประมาณ ๘๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งพอจะบรรเทาความทุกข์โศกของผู้ที่อยู่ในครอบครัวผู้เสียชีวิตไปได้บ้างนับเป็นการร่วมมือให้การสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

๓. การพัฒนาเศรษฐกิจ การเอาชนะศัตรูจากการรุกรานภายนอกประเทศไม่ยาก อาศัยความสามัคคีร่วมมือเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การมีขวัญและกำลังใจที่ดี การมีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ดีทันสมัยและพร้อมรบและการมีผู้บังคับบัญชาที่เสียสละหลักแหลมตื่นตัวอยู่เสมอ คุณสมบัติต่างๆ เหล่านี้ อำนวยคุณประโยชน์แก่การชนะศึกภายนอกได้อย่างเด็ดขาดและใช้เวลาไม่นานนัก

แต่การเอาชนะศึกภายในคือเศรษฐกิจและความยากจน ความขาดแคลน ความโลภไม่รู้จักพอ เป็นการทำความชั่วยาวนานเอาชนะได้ด้วยยาก นอกเสียจากว่าทุกคนจะมีความเห็นพ้องกันว่าบนผืนแผ่นดินไทยนี้ความยากจนนั้นสามารถเอาชนะได้ด้วยความขยันขันแข็ง มีความคิดช่วยตัวเองและเสียสละให้ความร่วมมือกัน จึงจะสามารถเอาชนะความยากจนได้ บางกลุ่มบางหมู่บ้านถึงกับมีคำขวัญไว้เตือนใจว่าไม่มีความยากจนอันเป็นศัตรูภายในที่ต้องทำศึกกันยืดเยื้อในยามสงบกันตลอดมา โครงการต่างๆ กองพลทหารราบที่ ๙ ได้จัดให้มีขึ้น ได้แก่

๓.๑ จัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ของหน่วย กองพลฯ ได้จัดให้มีสหกรณ์ออมทรัพย์หลักอยู่ ๔ หน่วย ได้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารราบที่ ๙ สหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารราบที่ ๙ สหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารปืนใหญ่ที่ ๙ และสหกรณ์ออมทรัพย์กรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ ๙ เพื่อให้หน่วยที่ยังมิได้จัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ จะนำกำลังพลมาเป็นสมาชิกของทั้ง ๔ หน่วย ยอดเงินทุนสหกรณ์ ปัจจุบันมียอดเงินเกือบ ๖๐ ล้านบาท มียอดเงินหมุนเวียนให้แก่กำลังพลในแต่ละเดือน ไม่ต่ำกว่า ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท

สมาชิกกำลังพลมีสิทธิ์กู้เงินสหกรณ์ดอกเบี้ยต่ำไปใช้ประโยชน์ได้เช่นเป็นทุนค้าขาย เป็นทุนค่าเล่าเรียนลูกที่ต้องส่งไปเรียนยังสถานศึกษาที่มีชื่อในนครหลวง หรือไม่ก็ใช้เป็นทุนซ่อมแซมบ้านที่อยู่อาศัย

๘๘
 ยามสงบก็สามารถใช้
 ความขยันขันแข็งประกอบ
 อาชีพอื่นได้เช่นเดียวกัน
 และทำได้ไม่แพ้ธุรกิจ
 มืออาชีพด้วย

๘๙

เป็นต้น

๓.๒ สหกรณ์ร้านค้า มีร้านค้าสหกรณ์ ๒ พื้นที่ จัดไว้
 บริการชุมชนทั้งสองแห่ง ซึ่งแต่ละแห่งมีตลาดสดและร้านค้าสหกรณ์บริการแก่
 กำลังพลอย่างทั่วถึง มีสหกรณ์บริการน้ำมัน มีสมาชิกร่วมทุน ๙๔๙ คน รวม
 ทุนได้ ๔๐๐,๐๐๐ บาท บริการให้กับกำลังพลและบุคคลภายนอกทั่วไป ทั้งนี้
 โดยได้รับการสนับสนุนจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ความสำเร็จนี้เป็น
 ผลมาจากการเจรจาติดต่อเชิงธุรกิจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้จะมีอาชีพเป็นทหาร
 แต่ในยามสงบก็สามารถใช้ความขยันขันแข็งประกอบอาชีพอื่นได้เช่นเดียวกัน
 และทำได้ไม่แพ้ธุรกิจมืออาชีพด้วย

ภายในกองพล มีโรงสีข้าวขนาดใหญ่ ดำเนินการโดยนาย
 ทหารระดับสูงสามารถเจรจาซื้อขายข้าวเปลือกได้ทุกประเภท มีข้าวบริการ
 กำลังพลทหารได้เดือนละ ๑๐๐ เกวียนเศษ และสีข้าวบริการกำลังพลและ
 ครอบครัวในเชิงธุรกิจได้อีก ๖๕ เกวียน โรงสีข้าวนี้อาศัยการจัดการร่วมทุนโดยจัดตั้ง
 เน้นสหกรณ์เช่นเดียวกับสมาชิก นอกจากซื้อขายสีข้าวบรรจุถุงออกจำหน่าย
 ยังต้องตลาดหากำไรให้กับสมาชิกแล้วยังช่วยตรึงราคาข้าวในท้องตลาดไม่ให้
 พ่อค้าอื่นเอาเปรียบผู้บริโภค โดยตั้งราคาสูงและลดคุณภาพของข้าวลงเป็นต้น

สหกรณ์โรงสีข้าวมิได้จำกัดธุรกิจเฉพาะทำเรื่องข้าวเท่านั้น
 ยังดำเนินธุรกิจเครื่องอุปโภคบริโภคอื่น ๆ อีกด้วย เช่นจัดจำหน่ายแก๊สหุงต้ม
 ให้แก่ครอบครัวและหน่วยงานทางทหารในกองพล จัดให้มีสหกรณ์ตัดเย็บเสื้อ
 ผ้าทหาร มีแม่บ้านร่วมทุนตัดเย็บชุดทหารจำนวน ๑๙ คน จัดให้มีสหกรณ์
 การเดินรถเมลล์ค่ายสุรสีห์ บริการความสะดวกให้แก่ครอบครัวทหารระหว่าง
 ค่ายและเมืองกาญจนบุรี ปัจจุบันมีรถเมลล์บริการแล้วถึง ๔๙ คัน

๓.๓ สหกรณ์การเกษตร มีการจัดระบบการใช้พื้นที่ว่างเปล่า
 ซึ่งเป็นของราชการให้เป็นประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ เมื่อมีที่ดินแล้วมีแรงงาน
 โอกาสที่จะหารายได้หลักรายได้เสริมก็เป็นเรื่องซึ่งเป็นไปได้ไม่ยากนัก เพียง
 แต่มีการกำหนดวิธีการผลิต วิธีการจัดการให้เป็นระบบ ก็จะสามารถมีรายได้
 เป็นกอบเป็นกำ

กำลังพลของกองพลฯ จึงร่วมกันจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร
 ขึ้นมีการทำการเกษตร ๒ ระบบรวมการกับระบบแยกการ ระบบรวมการได้
 ร่วมกันปลูกอ้อยจำนวนพื้นที่มากกว่า ๔,๐๐๐ ไร่ ผลผลิตจากไร่อ้อยจำหน่าย
 ให้กับโรงงานน้ำตาลที่บ้านทุ่งก้าย่าง อำเภอไทรโยค ผลจากการร่วมแรงกัน
 ปลูกดูแลรักษาการตัดและจัดผลผลิตเข้าสู่โรงงานต้องใช้แรงงานมาก สหกรณ์
 การเกษตรแบบรวมการนอกจากจะให้ผลในทางเศรษฐกิจแล้ว สมาชิกสหกรณ์
 ยังได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ไม่สิ้นเปลืองไปกับการพนันและอบายมุข
 เช่นที่เป็นอยู่ในหน่วยงานอื่น ส่วนกิจกรรมการเกษตรแบบออกการนั้น มีการ
 แยกออกเป็นหน่วยย่อย คือ ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ เช่น เลี้ยงเป็ด
 ไก่ หมู ห่าน ซึ่งมีหน่วยเลี้ยงไก่ ๕ หน่วย รวมไก่เลี้ยงมากกว่า ๔,๕๐๐ ตัว
 หน่วยเลี้ยงสุกรจำนวน ๖ หน่วย มีสุกรรวม ๒๒๓ ตัว หน่วยเลี้ยงปลาจำนวน
 ๑๘ หน่วย มีปลาประมาณ ๙๐,๐๐๐ ตัว มีหน่วยปลูกผักสวนครัว ๖ หน่วย

สามารถใช้ความรู้ที่ได้มา
ไปประยุกต์ใช้สร้างตน
สร้างฐานะครอบครัว
ของตนเองได้

มีพื้นที่ปลูกผัก ๓๘ ไร่เศษ กำลังพลซึ่งเป็นสมาชิกจะได้รับการแนะนำการให้อาหารการฉีดยาป้องกันโรค การตอน การผสมเทียม การผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ บางหน่วยก็ร่วมกันศึกษาและเพาะชำไม้ดอกไม้ประดับ มีการติดตามตอกลง ทำไม้กระถางออกจำหน่ายทำให้มีรายได้เสริมเพิ่มขึ้น

สหกรณ์ทั้งสามประเภทดังกล่าว ได้จดทะเบียนสหกรณ์ถูกต้องตามกฎหมายมีเจ้าหน้าที่กำลังพลเข้ามาฝึกเรียนรู้การปฏิบัติงานซึ่งเมื่อปลดประจำการก็จะสามารถใช้ความรู้ที่ได้มาไปประยุกต์ใช้สร้างตนสร้างฐานะครอบครัวของตนเองได้และเพื่อให้การทำงานมีมาตรฐานเชิงธุรกิจที่แท้จริง ทุกสหกรณ์จะมีเจ้าหน้าที่ของกรมบัญชีสหกรณ์ มาแนะนำวิธีการลงบัญชี ปฏิบัติตามระเบียบของสหกรณ์ทุกประการ

นอกจากการร่วมกิจกรรมในรูปของสหกรณ์แล้วยังมีกิจกรรมรวมกลุ่มเพื่อสร้างเศรษฐกิจ ความสามัคคี และพัฒนาทักษะงานอาชีพอีกหลายประเภทดังนี้

๔. โครงการสนับสนุนอาชีพแม่บ้าน

นอกจากการส่งเสริมให้กำลังพลและสมาชิกในครอบครัวกำลังพลมีรายได้จากกิจกรรมสหกรณ์แล้ว หน่วยงานยังร่วมมือกับภาคเอกชนต่าง ๆ สนับสนุนอาชีพแม่บ้าน ได้แก่ ร่วมมือกับบริษัทภาคเอกชนต่าง ๆ ร่วมมือกับบริษัทไทยวาโก้ จำกัด และบริษัทพทยาอุตสาหกรรม จำกัด ตั้งโรงงานเล็ก ๆ ตามชุมชนของหน่วย จำนวน ๕ แห่ง รับแม่บ้านทำงานได้ ๒๐๐ คนเศษ บริษัททั้งสอง สนับสนุนวัตถุดิบ เช่นผ้าเย็บติด กระดุม ตลอดจนส่งเจ้าหน้าที่มาฝึกสอนแนะนำการใช้จักรอุตสาหกรรม การตัดเย็บอย่างถูกวิธีให้กับแม่บ้านในเวลาว่างจากงานบ้าน เป็นการเพิ่มรายได้ให้อีกรายละ ๒,๐๐๐-๔,๐๐๐ บาทต่อเดือน นอกจากนี้หน่วยยังได้ร่วมมือกับโรงงานอุตสาหกรรม โรงแรม ศูนย์บริการต่าง ๆ ตลอดจนกิจการสนามกอล์ฟ จัดงานวันนัดพบแรงงานในกองทัพให้บรรดาแม่บ้านและผู้ว่างงานว่างจากกิจกรรมทั้งหลายมีงานทำเพื่อให้มีรายได้ช่วยครอบครัวอีกทางหนึ่ง

๕. โครงการทำปุ๋ย EM (Effective Micro-organisms)

โครงการทำปุ๋ย EM (สูตรไมเกาชี) เป็นปุ๋ยอินทรีย์ เป็นประโยชน์ต่อการปลูกพืชแบบเกษตรกรรมธรรมชาติ เป็นปุ๋ยบำรุงดินใช้วัตถุที่ได้จากธรรมชาติและท้องถิ่นทั่ว ๆ ไป กองทัพรบที่ ๙ ปรับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมการทำการเกษตรแบบธรรมชาติที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน ๔๕ คน เพื่อกลับมาแล้วได้ทดลองและถ่ายทอดวิธีทำให้กับสมาชิกชมรม จำนวน ๑๐๗ คน เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๘ และทำการฝึกอบรมให้แก่สมาชิกกำลังพล เพื่อประโยชน์เมื่อปลดประจำการแล้ว จะได้นำไปเผยแพร่ยังท้องถิ่นของตน

ปุ๋ย EM มีสูตรประกอบด้วย ขี้วัว ๑๑ ถึง (๒๐ ลิตร) แกลบดำ ๕ ถึง (๑๖๐ ลิตร) รำอ่อน (จำนวนหนึ่ง) หัวเชื้อ EM (จุลินทรีย์ผสมน้ำ) ผสมและหมัก ให้มีกำหนดเวลาแตกต่างกันไป เหมาะแก่การใช้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ไม้สวนครัว ไม้ยืนต้น ตลอดจนใช้ได้ในการปลูกปาล์มน้ำมัน

โครงการได้ผลิตปุ๋ย EM ออกจำหน่ายให้กับหน่วยงานที่สั่งจำนวน

๑๑

หน้าที่ในการปฏิบัติการ
ที่ได้รับมอบ และ
หน้าที่ดูแลทุกข์สุขของ
ผู้ได้บังคับบัญชา

ไม่จำกัด ดังเช่นโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๔ ลัง
ซื้อล้อยางจำนวน ๒๐ คัน เป็นต้น ปัจจุบันได้ผลิตรถออกมาจำหน่ายให้กับ
เกษตรกรเป็นที่นิยมทั่วไป

๖. โครงการทำดินซีเมนต์ใช้ทำการก่อสร้าง

หน่วยงานได้พัฒนาวัสดุก่อสร้างอาคารโดยใช้ดินซีเมนต์แทนอิฐ
บล็อก อิฐมอญ ดินซีเมนต์ ที่ผลิตได้จะสามารถลดราคาค่าก่อสร้างได้ต่ำกว่า
ปกติไม่น้อยกว่า ๓๕-๔๐% สูตรผสมประกอบด้วยหินบดเป็นเกล็ด ๕ ส่วน
ปูนซีเมนต์ ๑ ส่วน ดิน ๗ ส่วน ผสมน้ำพอเหมาะ ใช้เครื่องอัดแรง แรงอัดประมาณ
๓-๔๐๐ กิโลกรัม ต่อ ๑ เครื่อง ใช้เป็นวัสดุดินซีเมนต์ สร้างสหกรณ์ร้านค้า ๑ หลัง
สร้างตลาดสด ๑ หลัง สร้างสถานบริการน้ำมัน ๑ หลัง และสร้างบ้านตัวอย่าง
ของเกษตรกรแล้ว ๑ หลัง ทุนการผลิต ๑ ล้านบาทไม่เกิน ๑.๕-๒.๐๐ บาท หน่วยงาน
ได้ฝึกอบรมกำลังให้มีความรู้สามารถนำไปผลิตในเชิงการค้าได้เนื่องจากวัสดุ
หาได้ง่ายและประหยัดเงินค่าก่อสร้างให้กับลูกค้าได้มากเกือบร้อยละ ๕๐ โดย
ที่ค่ายสุรสีห์ได้สร้างความมั่นใจให้แก่หาได้ง่ายและประหยัดเงินค่าก่อสร้างให้
กับลูกค้าได้มากเกือบร้อยละ ๕๐ โดยที่ค่ายสุรสีห์ได้สร้างความมั่นใจให้แก่ ผู้
บริโภคมาโดยตลอด ปัจจุบันจะใช้เฉพาะดินซีเมนต์ที่ผลิตได้ในกองทัพ ปลูก
บ้านพักให้กำลังพลในหมู่บ้านจัดสรรค่ายสุรสีห์ ทั้งหมด

การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ เป็นการพัฒนาอำนาจกำลังรบ
ที่ไม่มีตัวตน ของกองพลทหารราบที่ ๙ เพื่อสร้างความพร้อมในการปฏิบัติ
ภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ตามที่นักการทหารได้กล่าวสรุปว่า
ทหารมีหน้าที่ ๒ ประการ คือ หน้าที่ในการปฏิบัติการที่ได้รับมอบ และ
หน้าที่ดูแลทุกข์สุขของผู้ได้บังคับบัญชา หน้าที่ทั้งสองนี้แยกกันไม่ได้ เพราะ
เป็นหลักประกัน ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย

การดูแลทุกข์สุขของผู้ได้บังคับบัญชานั้น ทำให้กำลังพล มีความ
มั่นใจ ปราศจากความกังวลในยามศึก มีหลักประกันในยามปกติ มีความสุขกาย
สุขใจ มีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย สมฐานะ มีหลักธรรมของศาสนาเป็น
เครื่องยึดเหนี่ยวให้รู้จักความจริง และมีชีวิตอยู่กับความเป็นจริง สิ่งเหล่านี้คือ
แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ตามอุดมการณ์ของชาติ

แบบอย่างที่เป็นรูปธรรมนี้ มีประจักษ์พยานชัดเจน ชักจูงให้หลาย
หน่วยงาน ขอเข้ามาเยี่ยมชม ทำการศึกษาและลอกเลียนวิธีการไปใช้พัฒนา
หน่วยงานของตน เป็นจำนวนมาก

การพัฒนาตามโครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ของกองพล
ทหารราบที่ ๙ ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี
นี้พอจะสรุปเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาได้ดังนี้

๑. มีความสืบเนื่องในการกำหนดนโยบาย หมายถึงผู้บัญชาการทุก
ท่านเคารพในนโยบายของหัวหน้างานคนก่อน และกำหนดนโยบายใหม่ให้
สอดคล้องส่งเสริมกัน

๒. สมาชิกและกำลังพลมีความศรัทธาและเชื่อมั่นในผู้บังคับบัญชา
เมื่อสรุปผลตัดสินใจแล้ว ทุกคนพร้อมใจกันปฏิบัติตามมติโดยไม่ขัดแย้ง

๓. หัวหน้างานและผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น รับฟังปัญหาทุกระดับ
๔. มีความเชื่อมั่นว่า กองทัพจะเข้มแข็ง ครอบคลุมทั่วต้องมั่นคง
๕. มีขั้นตอนในการพัฒนาชัดเจน คือ พัฒนาจิตใจ พัฒนาสังคม และพัฒนาเศรษฐกิจ
๖. มีคำขวัญการทำงานที่จูงใจ เข้าใจง่าย คือ ขยัน ช่วยตนเองและให้ความร่วมมือกัน
๗. กำลังพลที่รอบรู้ทั้งศาสตร์การรบ และศาสตร์ทางเศรษฐกิจ คือ ประชากรที่มีค่า ของประเทศชาติ

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้

กองพลทหารราบที่ ๙ อำเภอเมือง
จังหวัดกาญจนบุรี เป็นหน่วยงานดีเด่นของชาติ
สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านความมั่นคงของชาติ)
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศเกียรติคุณ
บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี